

Nr 51

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1964 vid dess fyrtioåttonde sammanträde fattade beslut; given Stockholms slott den 11 februari 1965.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed anhålla om riksdagens yttrande angående vissa i nämnda protokoll omförmälda, av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1964 vid dess fyrtioåttonde sammanträde fattade beslut.

GUSTAF ADOLF

Sven Aspling

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen hemställs om riksdagens yttrande angående följande av Internationella arbetsorganisationens (ILO) allmänna konferens år 1964 antagna instrument, nämligen konvention (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet, rekommendation (nr 120) i samma ämne, konvention (nr 121) angående förmåner vid yrkesskada, rekommendation (nr 121) i samma ämne, konvention (nr 122) angående sysselsättningspolitik och rekommendation (nr 122) i samma ämne samt tre ändringar i ILO:s stadga avseende *dels* upphävande av artikel 35 i stadgan (Akt nr 1), *dels* avstängning från deltagande i Internationella arbetskonferensen av stat, som av FN befunnits föra en rasdiskriminerande politik men som inte uteslutits från FN (Akt nr 2), *dels* uteslutning från medlemskap i ILO av stat, som uteslutits från medlemskap i FN (Akt nr 3).

Svensk ratificering av konventionerna nr 120 och nr 122 samt av Akterna nr 1 och nr 3 förordas, medan däremot ratificering av Akt nr 2 avstyrks.

Konvention nr 121 anses inte för närvarande böra ratificeras. Den bör tillika med den därtill anslutna rekommendationen nr 121 överlämnas till yrkesskadeutredningen.

Av de båda återstående rekommendationerna anses nr 120 ej påkalla någon åtgärd, under det att nr 122 bör beaktas vid behandlingen av de förslag som avgivits av 1960 års arbetsmarknadsutredning.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 11
februari 1965.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, *vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1964 vid dess fyrtioåttonde sammanträde fattade beslut* samt anför.

Genom sin anslutning till Nationernas förbund den 9 mars 1920 inträdde Sverige såsom medlem av Internationella arbetsorganisationen (ILO) i Genève.

Organisationens beslutande församling — Internationella arbetskonferensen — som sammanträder minst en gång varje år, har enligt artikel 19 i organisationens stadga att beträffande förslag, som uppförts på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall ett sådant beslut resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller också skall det utmytna i en rekommendation, avsedd att övervägas vid lagstiftning eller annorledes men utan den bindande karaktär, som tillkommer en ratificerad konvention. Därest beslutet är av mindre räckvidd eller av väsentligen formell innebörd, t. ex. då det gäller en begäran om utredning, brukar det ges formen av en resolution.

Varje medlem av organisationen skall inom ett år från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa därå antagna konventioner och rekommendationer vederbörlig myndighet (i vårt land riksdagen) för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder. Varje medlem har vidare skyldighet att underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om de åtgärder, som vidtagits för att underställa konventioner vederbörlig myndighet, samt om eljest vidtagna åtgärder. Medlem, som icke ratificerat viss konvention, skall tid efter annan till Internationella arbetsbyråns generaldirektör avge redogörelse för såväl lagstiftning och praxis med avseende på de i konventionen behandlade frågorna som den omfattning, vari konventionens bestämmelser genomförts eller avses att genomföras genom lagstiftning, ad-

ministrativa åtgärder, kollektivavtal eller annorledes, samt ange de omständigheter, som förhindrar eller fördröjer ratificeringen av konventionen. Motsvarande gäller i fråga om rekommendationer med tillägg, att redovisning skall lämnas även för sådana jämkningar i rekommendationer, som befunnits eller må befinnas erforderliga vid antagande eller tillämpning av bestämmelserna i desamma.

Generalsekreterarens i Nationernas förbund befattning med de konventioner och rekommendationer, som beslutas av Internationella arbetsorganisationen, har övertagits av generaldirektören för Internationella arbetsbyrån (artiklarna 20 och 21), varvid emellertid föreskrivits, att ett av de två officiella exemplaren av varje av Internationella arbetskonferensen antagen konvention eller rekommendation skall deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare samt att varje ratifikation av en sådan konvention skall delges Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering i enlighet med bestämmelsen i artikel 102 av Förenta Nationernas stadga.

Internationella arbetskonferensens fyrtioåttonde sammanträde hölls i Genève under tiden den 17 juni—den 9 juli 1964. I sammanträdet deltog delegationer från 102 av ILO:s 110 medlemsstater jämte observatörer från fyra områden utanför moderlandet, tillsammans över 1 150 personer. Social- eller arbetsministrar från 63 länder bevistade konferensen, bland dem jag själv. Det stora flertalet medlemsstater hade sänt fullständiga delegationer, dvs. två regerings-, ett arbetsgivar- och ett arbetstagarombud. Sverige deltog i sammanträdet med en fullständig delegation.¹

Dagordningen för detta konferenssammanträde omfattade följande överläggningsämnen.

¹ Genom Kungl. Maj:ts beslut den 21 maj och den 4 juni 1964 hade att deltaga i konferensen utsetts

för *regeringen*: såsom ombud statssekreteraren i socialdepartementet Lars-Åke Åström och ledamoten av riksdagens andra kammare Ingemund Bengtsson samt såsom experter generaldirektören och chefen för arbetsmarknadsstyrelsen Bertil Olsson, tillika ersättare för regeringsombuden, kanslirådet Sten-Eric Heinrici, budgetsekreteraren Ian Lagergren, t.f. byråchefen för lagärenden Carl Lidbom och hovrättsassessorn Axel Wallén, samtliga i socialdepartementet, ordföranden och chefen för försäkringsrådet, generaldirektören Yngve Samuelsson, t.f. byråchefen för lagärenden Rune Berggren och kanslirådet Olof Petersson, båda i inrikesdepartementet, samt förste byråinspektören hos arbetsmarknadsstyrelsen Ingeborg Jönsson;

för *arbetsgivarna*: såsom ombud direktören i Svenska arbetsgivareföreningen Gullmar Bergenström samt såsom experter professorn Sven Forssman, docenten Karl-Olof Faxén och direktören Erik Forstadius, samtliga i nämnda förening, direktören i försäkringsbolaget Pensionsgaranti, ömsesidigt, Sven Hydén, direktörerna i Svenska arbetsgivareföreningen Bengt Odén och Lars Strångh, direktören i Handels arbetsgivareorganisation Per Cedergren samt sekreteraren i Svenska arbetsgivareföreningen Åke Carlhammar;

för *arbetstagarna*: såsom ombud internationelle ombudsmannen i Landsorganisationen Bertil Bolin samt såsom experter ombudsmannen i Svenska metallindustriarbetareförbundet Ivar Norén, tillika ersättare för arbetstagarombudet, filosofie doktorn Rudolf Meidner, Landsorganisationen, ordföranden i Handelsanställdas förbund Erik Magnusson, ombudsmannen i Svenska gruvindustriarbetareförbundet Gunnar Andersson, juris kandidaten Bert Ahlgren och ombudsmannen Sigrid Ekendahl, båda i Landsorganisationen, samt förste sekreteraren Arne Nilstein och sekreteraren Britt-Marie Bystedt, båda i Tjänstemännens centralorganisation.

- I. Generaldirektörens för Internationella arbetsbyrån årsredogörelse.
- II. Finansiella och budgetära frågor.
- III. Upplysningar och årsrapporter rörande medlemsstaternas tillämpning av internationella arbetskonventioner och rekommendationer.
- IV. Hygien inom handels- och kontorsverksamhet (andra behandling).
- V. Förmåner vid yrkesskada (andra behandling).
- VI. Sysselsättning av kvinnor med familjeansvar (första behandling).
- VII. Minderårigas användande i arbete under jord i gruvor av alla slag (första behandling).
- VIII. Sysselsättningspolitik med särskilt beaktande av utvecklingsländernas sysselsättningsproblem.
- IX. Upphävande av art. 35 i ILO:s stadga avseende tillämpning av konventioner på icke självstyrande områden.
- X. Deklaration om Sydafrikas apartheidpolitik.
- XI. Ändring i ILO:s stadga i syfte att möjliggöra uteslutning av eller suspension från medlemskap av varje medlem i ILO, som uteslutits eller suspenderats från medlemskap i FN.
- XII. Ändring i ILO:s stadga i syfte att möjliggöra för Internationella arbetskonferensen att från deltagande i konferensen suspendera medlem, som av FN befunnits framhärda i att föra en uppenbart rasdiskriminerande politik, t. ex. apartheid.

Under punkt II på dagordningen antog konferensen budget för Internationella arbetsorganisationen avseende utgifter för år 1965; budgeten fastställdes till 18 648 347 U. S. dollar.

Följande av konferensen fattade beslut, vilka hänför sig till punkterna IV och V samt VIII, IX, XI och XII på dagordningen, är av beskaffenhet att i enlighet med artikel 19 av Internationella arbetsorganisationens stadga skola underställas riksdagen, nämligen

- 1) konvention (nr 120) angående *hygien inom handels- och kontorsverksamhet*,
- 2) rekommendation (nr 120) i samma ämne,
- 3) konvention (nr 121) angående *förmåner vid yrkesskada*,
- 4) rekommendation (nr 121) i samma ämne,
- 5) konvention (nr 122) angående *sysselsättningspolitik*,
- 6) rekommendation (nr 122) i samma ämne,
- 7) *upphävande av art. 35 i ILO:s stadga* avseende tillämpning av konventioner på icke självstyrande områden (Akt nr 1),
- 8) *ändring i ILO:s stadga* i syfte att möjliggöra för Internationella arbetskonferensen att från deltagande i konferensen suspendera medlem, som av FN befunnits framhärda i att föra en uppenbart rasdiskriminerande politik, t. ex. apartheid (Akt nr 2),

9) *ändring i ILO:s stadga* i syfte att möjliggöra uteslutning av eller suspension från medlemskap av varje medlem i ILO, som uteslutits eller suspenderats från medlemskap i FN (Akt nr 3).

Texterna på engelska och svenska till dessa internationella instrument torde få såsom bilagor (*bilagorna 1—9*) fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

En särskild bilaga (*bilaga 10*) med förteckning över samtliga resolutioner som antagits vid konferensen torde även få fogas till protokollet.

1—2. Konvention och rekommendation angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet

Frågan om hygien inom handels- och kontorsverksamhet har varit föremål för behandling vid två på varandra följande internationella arbetskonferenser. En första diskussion ägde sålunda rum vid 1963 års konferens och ledde efter ytterligare överväganden vid konferensen påföljande år till antagande av en konvention och en rekommendation i ämnet.

Konventionen antogs av konferensen med 311 röster mot 0 och 5 nedlagda, rekommendationen med 312 röster mot 0 och 3 nedlagda.

Samtliga svenska ombud röstade för båda instrumenten.

Innehållet i konventionen och rekommendationen

Konventionen innehåller vissa regler rörande underhåll av och renlighet i arbetslokalerna, luftväxling och ventilation, belysning, temperatur, planering av arbetsplatserna, dricksvatten, tvätt- och toalettanordningar, sittplatser, omklädningsrum, underjordiska eller fönsterlösa lokaler, besvärande, osunda eller giftiga ämnen eller arbetsprocesser, buller och skakningar samt första hjälp vid olycksfall. Konventionen är tillämplig på handelsföretag, institutioner och förvaltningar, i vilka arbetstagarna huvudsakligen sysselsätts med kontorsarbete, samt avdelningar, tillhörande andra företag, institutioner eller förvaltningar än de nyss nämnda, där arbetstagarna huvudsakligen sysselsätts med kommersiellt arbete eller kontorsarbete, i den mån de icke är underkastade bestämmelser rörande hygien i industri, gruvor, transportverksamhet eller jordbruk.

Konventionen lämnar utrymme för ett genomförande av dess bestämmelser i etapper. Ratificerande land kan från tillämpning av samtliga eller vissa av bestämmelserna utesluta kategorier av företag eller avdelningar, där omständigheterna eller arbetsförhållandena är sådana att en tillämpning av konventionen framstår såsom olämplig.

Ratificerande stat skall antaga och vidmakthålla en lagstiftning, som skapar garantier för tillämpning av konventionens allmänna principer, samt tillse att anvisningarna i rekommendationen eller därmed likvärdiga anvis-

ningar iakttas i den utsträckning detta är möjligt och önskvärt med hänsyn till de nationella förhållandena. Den lagstiftning som erfordras för att detta syfte skall uppnås bör utformas efter samråd med vederbörande arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

Rekommandationen omfattar samma företag som konventionen men innehåller dessutom en hänvisning till företag, institutioner och förvaltningar som tillhandahåller personliga tjänster, postverk och företag för teleföbindelser, tidnings- och förlagsverksamhet, hotell och pensionat, restauranger, klubbar, kaféer och andra serveringsföretag, teatrar och andra nöjesföretag samt anläggningar för rekreation. I rekommendationen regleras mera i detalj de allmänna principer som kommit till uttryck i konventionen. Dessutom innehåller rekommendationen anvisningar om den standard som bör eftersträvas vid planering av byggnader avsedda att utnyttjas för handels- eller kontorsverksamhet. Rekommendationen kan bringas i tillämpning genom lagstiftning, kollektivavtal, skiljedom eller på annat av vederbörande myndighet efter samråd med de representativa organisationerna för berörda arbetsgivare och arbetstagare godkänt sätt.

Svenska bestämmelser

De svenska bestämmelserna i det av konventionen och rekommendationen behandlade ämnet återfinns i huvudsak i följande författningar med däri sedermera gjorda ändringar, nämligen arbetarskyddslagen den 3 januari 1949 (nr 1), arbetarskyddskungörelsen den 6 maj 1949 (nr 208), livsmedelsstadgan den 21 december 1951 (nr 824), hälsovårdsstadgan den 19 december 1958 (nr 662) samt byggnadsstadgan den 30 december 1959 (nr 612) även som i anvisningar utfärdade av arbetarskyddsstyrelsen eller byggnadsstyrelsen.

Yttranden

I ärendet har yttranden inhämtats från arbetarskyddsstyrelsen, Svenska arbetsgivarförbundet, Landsorganisationen, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och ILO-kommittén.

Samtliga remissorgan tillstyrker ratificering av konventionen och har ingen erinran mot rekommendationen. TCO tillägger att organisationen tolkar konventionen så, att den också är tillämplig på offentlig verksamhet.

Arbetarskyddsstyrelsen har gjort en jämförelse mellan de båda internationella instrumenten å ena sidan och svensk lagstiftning å den andra.

I fråga om konventionen anför styrelsen följande.

Artiklarna 1—3 (Tillämpningsområdet)

Arbetarskyddslagens tillämpningsområde, såsom det utvidgats från den 1 januari 1964, täcker konventionens. De undantag, som görs i 3 § nämnda lag beträffande arbete i arbetstagens hem, av medlem av arbetsgivarens fa-

milj och i arbetsgivarens hushåll torde omfattas av bestämmelserna i artikel 2.

Artiklarna 4—6 (Övervakning och ansvarsbestämmelser)

Enligt 47 § arbetarskyddslagen skall tillsyn över efterlevnaden av arbetarskyddslagen och med stöd av densamma meddelade föreskrifter utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionens befattningshavare och kommunala tillsynsmän.

Genomförandet av den nationella lagstiftningen tryggas genom att enligt arbetarskyddslagen (speciellt 53 §) föreläggande eller förbud kan tillgripas och att vid underlåtenhet att ställa sig sådant till efterrättelse straff kan utdömas enligt samma lag (63 §).

Artikel 7 (Renlighet etc.)

Enligt arbetarskyddslagens 10 § skall på arbetsställe ordning och renlighet iakttas. I 28 § arbetarskyddskungörelsen föreskrivs, att ordning och renlighet skall iakttas i fråga om arbetslokal och dess inredning, maskiner, apparater och redskap.

Beträffande livsmedelsbutik föreskrivs i 11 § livsmedelsstadgan, att lokalen och sådana redskap, förvaringskärl osv. som där används skall hållas rena och i gott skick, samt i stadgans 10 § att golv, väggar och tak även som bord, hyllor osv. skall vara så beskaffade, att de med lätthet kan rengöras.

Artikel 8 (Luftväxling)

Enligt 10 § arbetarskyddslagen skall tillfredsställande luftväxling vara anordnad i slutna arbetslokaler. I 20 § arbetarskyddskungörelsen föreskrivs, att arbetslokal skall tillföras erforderlig luftmängd på sätt, som med hänsyn till behovet av luftväxling i varje särskilt fall befinns lämpligast, och så att drag såvitt möjligt undviks.

Artikel 9 (Belysning)

I 10 § arbetarskyddslagen föreskrivs, att arbete skall äga rum vid tillräcklig och tjänlig belysning. Stadgandet kompletteras genom 21 § arbetarskyddskungörelsen om att belysningen på arbetsställe skall vara lämpligt anordnad i förhållande till varje arbetsplats. Där dagsbelysning icke är tillräcklig eller där sådan belysning på grund av arbetets natur eller annat särskilt förhållande icke kan ifrågakomma, skall allt efter arbetets art annan belysning finnas. Förutom allmänbelysning skall, där så erfordras, finnas platsbelysning.

Artikel 10 (Temperatur)

Enligt 10 § arbetarskyddslagen skall arbete äga rum vid så lämplig värmegrad, som med hänsyn till arbetets beskaffenhet och platsen för detsamma skäligen kan påfordras. I 22 § arbetarskyddskungörelsen föreskrivs, att tjänliga anordningar skall, där så erfordras, finnas för att arbetet må kunna äga rum vid lämplig värmegrad. Härvid skall ägnas särskild uppmärksamhet åt huruvida arbetet är lätt eller tungt eller om detsamma är rörligt eller utförs stillasittande eller stillastående.

Artikel 11 (Förebyggande av ohälsa)

De allmänna föreskrifter om åtgärder till förebyggande av ohälsa, som meddelas i speciellt 10 § och 11 § andra stycket arbetarskyddslagen samt i 19—30 §§ arbetarskyddskungörelsen, torde tillgodose vad som åsyftas i artikel 11.

Artikel 12 (Dricksvatten)

Enligt 9 § arbetarskyddslagen skall arbetstagarna i erforderlig utsträckning, på sätt som kan anses tillfredsställande med hänsyn till deras antal, på eller invid arbetsplatsen äga tillgång till dricksvatten. Stadgandet kompletteras av 12 § arbetarskyddskungörelsen, enligt vilken dricksvatten av lämplig beskaffenhet skall vara lättillgängligt och tillhandahållas på hygieniskt tillfredsställande sätt.

Artikel 13 (Tvätt- och toalettanordningar)

Enligt 9 § arbetarskyddslagen skall arbetstagarna, på sätt som kan anses tillfredsställande med hänsyn till deras antal och fördelning på kön samt arbetets natur och varaktighet, på eller invid arbetsstället äga tillgång till tvättvatten och avträden. I 12 och 15 §§ arbetarskyddskungörelsen sägs, att tjänligt tvättvatten skall tillhandahållas vid tillräckligt antal ändamålsenligt anordnade tvättplatser och att avträden skall vara lämpligt förlagda och på hygieniskt tillfredsställande sätt anordnade. Beträffande rengöring och underhåll av bl. a. tvättrum och toaletter finns föreskrifter i 28 § arbetarskyddskungörelsen.

Artikel 14 (Sittplatser)

Enligt 10 § arbetarskyddslagen skall arbete anordnas så, att det kan utföras på sätt, som icke är onödigt tröttande. I 27 § arbetarskyddskungörelsen utsägs att, där arbetet regelmässigt kan utföras i sittande ställning utan förfång för arbetet, lämpligt anordnade sittplatser skall finnas. Om arbetsförhållandena eljest medger att arbetstagarna tillfälligt intar sittande ställning, skall de i skäligen utsträckning ha tillgång till sittplatser.

Artikel 15 (Klädrum och torkrum)

Enligt 9 § arbetarskyddslagen skall arbetstagarna i erforderlig utsträckning på sätt som kan anses tillfredsställande med hänsyn till deras antal och fördelning på kön samt arbetets natur och varaktighet, på eller invid arbetsplatsen, äga tillgång till lämplig plats för ombyte, förvaring och i förekommande fall torkning av kläder. Stadgandet kompletteras av 13 § arbetarskyddskungörelsen, i vilken föreskrivs att lokal för ombyte och förvaring av kläder (klädrum) skall vara lämpligt förlagd och försedd med för ändamålet erforderliga och tillfredsställande anordningar. Utrymme för torkning av kläder (torkrum) skall vara lämpligt förlagt inom eller i anslutning till klädrum.

Beträffande rengöring och underhåll av bl. a. kläd- och torkrum finns föreskrifter i 28 § arbetarskyddskungörelsen.

Artikel 16 (Underjordiska eller fönsterlösa lokaler)

I 8 § arbetarskyddskungörelsen föreskrivs, att bergverkstad eller därmed jämförlig helt under jord förlagd arbetslokal inte får inrättas med mindre arbetarskyddsstyrelsen lämnat medgivande därtill. Som villkor för dylikt medgivande skall gälla de föreskrifter styrelsen meddelar för lokalens inrättande. Dessa föreskrifter kan avse bl. a. golvyta, takhöjd, isolering mot fukt och kyla, belysning, luftväxling och uppvärmning. Medgivande fordras dock icke för från försvarssynpunkt betydelsefull statlig anläggning, beträffande vilken Kungl. Maj:t förordnat att den skall vara förlagd i berg eller under jord.

Beträffande underjordisk eller fönsterlös lokal i byggnad, för vars uppförande krävs byggnadslov, förutsätts att, innan byggnadslovet meddelats, dylik lokal liksom arbetslokaler i övrigt underkastas den särskilda granskning som erfordras från arbetarskyddssynpunkt.

Artikel 17 (Skydd mot skadliga ämnen m. m.)

Enligt 10 § tredje stycket arbetarskyddslagen skall lämpliga anordningar såvitt möjligt vidtas för att hindra att damm, rök, gas eller ånga sprids i en för arbetstagarna skadlig eller besvärande mängd. För att förebygga att arbetstagare skadas genom eldfarliga, explosiva, frätande, giftiga eller eljest hälsofarliga ämnen skall, enligt 11 § andra stycket samma lag, sådana åtgärder vidtas, att fara härför såvitt möjligt undgås.

I 12 § arbetarskyddslagen föreskrivs att, där till vinnande av nödigt skydd mot ohälsa eller olycksfall annan åtgärd icke kan vidtas eller skäligen påfordras, personlig skyddsutrustning av lämplig beskaffenhet skall tillhandahållas arbetstagaren.

Lagens nu angivna stadganden kompletteras genom bestämmelser i 24 § resp. 29 och 45 §§ arbetarskyddskungörelsen.

I 25 § arbetarskyddskungörelsen föreskrivs, att vid arbete, där giftigt el-

ler annat hälsofarligt ämne kommer till användning eller där arbetsförhållandena eljest kan medföra förgiftnings- eller smittofara, betryggande skyddsåtgärder skall vara vidtagna. I 42 § samma kungörelse sägs, att vid arbete, där fara för olycksfall genom gasförgiftning föreligger, skall tillses att arbetstagare, som är sysselsatt med sådant arbete, vid förgiftningsfall snarast möjligt kan erhålla erforderlig hjälp.

Artikel 18 (Buller och skakningar)

Enligt 10 § arbetarskyddslagen skall lämpliga anordningar såvitt möjligt vidtas för att hindra att arbetstagarna skadas genom att utsättas för buller, skakningar eller annan liknande olägenhet.

I 26 § arbetarskyddskungörelsen föreskrivs, att vid arbete, där arbetstagare under längre tid är utsatt för ihållande eller med kortare tidsmellanrum regelbundet återkommande buller eller skakningar, lämpliga skyddsåtgärder såvitt möjligt skall vara vidtagna.

Artikel 19 (Första hjälp vid olycksfall)

Enligt 13 § arbetarskyddslagen skall för lämnande av första hjälpen vid olycks- eller sjukdomsfall sådana anordningar finnas, som kan anses erforderliga med hänsyn till arbetsställets storlek och belägenhet samt arbetets beskaffenhet och de förhållanden, under vilka det bedrivs.

I 47 § arbetarskyddskungörelsen stadgas, att vid större arbetsställe skall, om förhållandena föranleda därtill, finnas förbands- eller sjukrum, där den första hjälpen vid olycks- eller sjukdomsfall kan lämnas.

Vad härefter angår rekommendationen hänvisar styrelsen till en yttrandet bilagd promemoria, varav framgår att svensk lagstiftning på praktiskt taget var och en av de 84 punkter rekommendationen omfattar står i överensstämmelse med rekommendationen.

ILO-kommittén tillstyrker under hänvisning till den utredning, som förebragts i ärendet, samt till de yttranden som avgetts av arbetsmarknadsparternas organisationer, att konventionen (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet ratificeras av Sverige. Rekommendationen (nr 120) i samma ämne synes ej påkalla några åtgärder från svensk sida.

3—4. Konvention och rekommendation angående förmåner vid yrkesskada

Sedan frågan om översyn av bestämmelserna i vissa tidigare av Internationella arbetskonferensen antagna konventioner angående förmåner vid olycksfall i arbete och vid yrkessjukdomar (nr 17 och 18 år 1925 och nr 42 år 1934) preliminärt diskuterats vid 1963 års konferens, tog man vid 1964 års konferens upp detta problem till slutlig behandling. Härvid antogs en

konvention och en rekommendation angående förmåner vid yrkesskada. Det må framhållas, att Sverige ratificerat konventionerna nr 17 och nr 42, vilken sistnämnda utgör en revision av konventionen nr 18. Anledningen till omprövningen var att man kommit till den uppfattningen, att utvecklingen på området efter det andra världskriget blivit sådan, att de tidigare konventionerna ej kunde anses motsvara nutida krav i fråga om skyddets omfattning. Vidare ville man ha en gemensam reglering av förmånerna vid olycksfall i arbete och vid yrkessjukdom.

De förslag till konvention som utarbetats av ett av konferensen tillsatt utskott antogs med viss ändring — avseende livräntenivåns höjd — av konferensen med 239 röster mot 6 och 65 nedlagda. Av de svenska ombuden röstade regerings- och arbetstagarombuden för konventionens antagande, medan arbetsgivarombudet nedlade sin röst.

Det förslag till rekommendation angående förmåner vid yrkesskada, som konferensutskottet utarbetade, innefattar kompletterande bestämmelser till konventionen och syftar till att vidga försäkringsskyddets omfattning utöver konventionens reglering. Rekommendationen antogs av konferensen med 231 röster mot 8 och 55 nedlagda. Av de svenska ombuden röstade arbetstagarombudet för rekommendationens antagande, medan regerings- och arbetsgivarombuden nedlade sina röster. I samband med frågans behandling i konferensen gjordes från svensk sida ett uttalande av innebörd att det syntes tveksamt om det vore lämpligt att internationellt söka låsa utvecklingen för yrkesskadeförsäkringens del på så hög nivå som skett i rekommendationen.

Under den allmänna diskussionen i konferensutskottet framhöll vissa regeringsdelegater att man i deras länder redan övergått eller stod i begrepp att övergå från det traditionella systemet med en särskild, fristående yrkesskadeförsäkring till ett allmänt försäkringssystem med täckning — vid sjukdom eller invaliditet — av varje fall, oavsett skadans ursprung, alltså utan hänsyn tagen till huruvida skadan har samband med arbetet eller ej. Dessa delegater ansåg sig böra fästa uppmärksamheten på att denna övergång — även om den generellt sett innebar betydande fördelar för de försäkrade — kunde i vissa mindre betydelsefulla hänseenden innebära avsteg från vad tidigare ansetts böra gälla i förmånshänseende. Enligt dessa delegaters mening borde man bemöda sig om att inte för ifrågavarande medlemsstater äventyra möjligheten att ratificera en ny konvention genom att göra denna alltför detaljerad.

I anslutning härtill framhöll konferensutskottet som sin uppfattning att ratifikationsinstrumentet borde erhålla sådan omfattning att varje medlemsstat ägde fritt välja det system som staten fann mest lämpligt, under förutsättning dock att tillförsäkrade förmåner nådde den nivå och hade den omfattning som föreskrevs i instrumentet.

Med hänsyn till att i Sverige f. n. pågår en utredning angående en revision

av yrkesskadeförsäkringen och till att denna utredning — enligt vad som framhålls i utredningsdirektiven — syftar till att infoga yrkesskadeförsäkringen i ett enhetligt socialförsäkringssystem ansåg sig den svenska regeringsrepresentanten i utskottet böra biträda den mening som framfördes av de nyss refererade regeringsdelegaterna. Från svensk sida framställdes också, till fullföljande av denna tankegång, vissa ändringsförslag.

Innehållet i konventionen och rekommendationen

De synpunkter som refererats i det föregående återspeglar sig i vissa av bestämmelserna i k o n v e n t i o n e n, enligt vilka en medlemsstat, som har ett allmänt socialförsäkringssystem innefattande ersättning såväl vid yrkesskada som eljest, har större möjligheter att lösa uppkommande ratifikationsproblem än en stat med fristående yrkesskadeförsäkring efter historisk modell.

Helt allmänt må vidare framhållas, att många av konventionens artiklar — framför allt sådana som är av mera teknisk karaktär — helt eller delvis överensstämmer med motsvarande artiklar i 1952 års konvention (nr 102) angående minimistandard för social trygghet. I förmånshänseende förlämnar dock 1964 års konvention de försäkrade ett vidsträcktare skydd än konventionen nr 102.

Beträffande innehållet i de olika konventionsartiklarna må nämnas följande.

Efter den sedvanliga inledningen upptas under artikel 1 vissa definitioner, av vilka en här kan vara av intresse till belysning av det förut anförda, nämligen termen »dependent child», dvs. barn som skall anses berättigat till livränta. Såsom sådant barn anses

1) barn under 15 år eller i skolpliktig ålder, därest denna ålder är högre, och

2) sådant barn i föreskriven högre ålder, vilket undergår utbildning eller till följd av sjukdom eller annan dylik orsak är ur stånd att försörja sig.

Konventionens villkor under 2) är emellertid uppfyllt därest medlemsstatens lagstiftning innehåller regler om allmänna barnlivräntor till barn i högre ålder än som avses under 1); i sådant fall behövs alltså inget särstadgande avseende 2).

Artikel 2 berättigar medlemsstat med bristande ekonomiska och medicinska resurser — de s. k. utvecklingsländerna — att vid konventionens ratificering temporärt göra undantag för vissa artiklar.

Artiklarna 3—5 avser konventionens personella tillämpningsområde. Konventionen har vidsträckt omfattning, och framställda yrkanden att vissa arbetstagare, såsom jordbruksarbetare, skulle undantas avvisades bl. a. från svensk sida. Medlemsstat äger emellertid från tillämpningen undanta arbetskraft av tillfällig natur, hemarbetare, medlemmar av arbetsgiva-

rens familj ävensom högst 10 % av samtliga arbetstagare i övrigt. Motsvarande procenttal är i konventionen nr 102 satt till 50.

Artikel 6 utsäger helt allmänt att ersättning skall utgå vid yrkesskada som föranleder sjukdom, total eller partiell invaliditet eller familjeförsörjarens fränfälle.

Konventionen överlämnar i artikel 7 åt vederbörande medlemsstat att avgöra vad som skall förstås med yrkesskada, dock skall definitionen göras så vid att s. k. färdolycksfall inbegrips därunder. Om emellertid färdolycksfallen ersätts enligt ett allmänt socialförsäkringssystem, vars förmåner totalt sett kan anses likvärdiga med konventionens, äger medlemsstat undanta färdolycksfallen från konventionen.

Beträffande yrkessjukdomarna anvisar konventionen i artikel 8 olika möjligheter. Medlemsstaten kan — såsom tidigare var fallet i Sverige — ha en särskild förteckning över de fall som skall ersättas och denna förteckning måste då vara av samma omfattning som en vid konventionen fogad förteckning. Medlemsstaten kan också — såsom nu är fallet i Sverige — förse sin lagstiftning med en allmän definition av begreppet yrkessjukdom och denna måste då vara sådan att den omfattar konventionsförteckningens sjukdomar. Slutligen kan medlemsstaten kombinera de båda metoderna.

Artikel 9 fastslår att förmånerna enligt konventionen skall omfatta dels vård vid sjukdom («medical care and allied benefits in respect of a morbid condition») och dels kontantförmåner («cash benefits»). Sjukpenning skall — vilket är en nyhet i förhållande till tidigare konventioner — utgå för hela sjukdomstiden, dvs. utan iakttagande av någon karenstid. Medlemsstat som vid tidpunkten för konventionens ikraftträdande tillämpar en karenstid av tre dagar (såsom förhållandet är i Sverige) må dock fortsätta därmed men har skyldighet att i den årliga rapporten till ILO redogöra för motivet härtill. Rekommendationen har i detta hänseende en ovillkorlig regel om att ersättning skall utgå redan från första dagen.

Artikel 10 innehåller en mycket utförlig beskrivning över de olika former av hälso- och sjukvård som skall tillhandahållas. Av reglerna följer att en yrkesskadad skall ha rätt till bl. a. fri läkar- och tandläkarvård, fri sjukhusvård, fria läkemedel jämte övriga medicinska eller kirurgiska hjälpmedel. I artikel 11 föreskrivs emellertid att medlemsstat, som tillhandahåller hälso- och sjukvård enligt ett allmänt system äger låta detta bli på lika villkor tillämpligt även på de yrkesskadade, förutsatt att systemet har sådant innehåll att vederbörande ej blir utsatt för svårigheter. Enligt artikel 11 utgör vidare artikel 10 ej något hinder för att medlemsstat, som tillhandahåller hälso- och sjukvård enligt ett återbetalningssystem, äger uppställa särskilda regler, enligt vilka de försäkrade själva får svara för viss del av kostnaden (jfr läkarvårdsersättningen i Sverige). Reglerna måste

dock vara sådana att de ej medför ekonomiska svårigheter för den skadade.

Artiklarna 13—22 innehåller regler om kontantförmåner (periodiska utbetalningar). Konventionen fastställer ingen lägsta invaliditetsgrad för rätt till livränta. Däremot innefattade förslaget till konventionen en bestämmelse av innehåll att dylik rätt skulle inträda vid en invaliditetsgrad av 5 procent. Bestämmelsen härom kom emellertid ej in i konventionen, varför den frågan således är lämnad öppen.

Konventionen skiljer mellan

1) sannolikt bestående fullständig förlust av arbetsförmågan eller däremot svarande fysisk invaliditet;

2) mera avsevärd sådan förlust eller invaliditet och

3) partiell sådan förlust eller invaliditet.

I de båda första fallen — som enligt rekommendationen avser invaliditet av 25 procent eller mer — skall ersättningen ha form av livränta. I fallet 3) får ersättningen utgå såsom ett kapitalbelopp för en gång, och detta belopp skall enligt rekommendationen motsvara livräntans kapitaliserade värde.

Årlig livränta må under vissa förutsättningar utbytas mot engångsbelopp.

Rätt till livränta tillkommer förutom den skadade själv (*the breadwinner*), *dels* hans änka under de villkor den nationella lagstiftningen närmare föreskriver, *dels* efterlevande make, som är ur stånd att försörja sig, *dels* sådana den avlidnes barn som anses såsom »dependents», och *dels* andra efterlevande som må omfattas av den nationella lagstiftningen. Under vissa närmare förutsättningar kan efterlevande make få undantas från ersättningsrätt.

I fråga om ersättningens beräkning innehåller konventionen regler som har samma tekniska utformning som motsvarande bestämmelser i minimistandardkonventionen (nr 102), dvs. beloppet ställs i viss relation till — skall utgöra vissa procent av — en standardförmånstagares på visst sätt framräknade lön jämte familjebidrag. Den fastställda procenten är dock högre än i minimistandardkonventionen och utgör 60 för man med hustru och två barn och 50 för änka med två barn.

Om väsentliga förändringar inträffar i inkomstnivån på grund av förändringar i levnadskostnaderna skall beloppen av löpande ersättningar göras till föremål för översyn.

Vid dödsfall skall utgå kontant begravningshjälp motsvarande normalkostnaderna för en begravning; om emellertid livräntorna till de efterlevande är betydligt större än vad som anges i konventionen, har vederbörande medlemsstat frihet i fråga om begravningshjälpen.

Slutligen föreskrivs att varje land har skyldighet att inom sitt territorium behandla dem som ej är medborgare i landet lika med landets egna medborgare.

Den av konferensen antagna rekommendationen angående förmåner vid yrkesskada innehåller en högre standard beträffande såväl för-

måner som den skyddade personkretsen. Rekommendationen utsträcker lagstiftningen om förmåner vid yrkesskada till att omfatta vissa kategorier av fria företagare och självständiga yrkesutövare ävensom till andra slag av oavlönade personer såsom studerande och personer som utan betalning fullgör uppgifter, vilka utsätter dem för risker liknande dem som är förenade med anställning. Rekommendationen innehåller vidare detaljerade bestämmelser om begreppet yrkesskada samt förutsätter periodiska justeringar av löpande kontantförmåner efter förändringar i den allmänna inkomst- eller levnadskostnadsnivån.

Svenska bestämmelser

De svenska bestämmelserna rörande det i konventionen och rekommendationen behandlade ämnet återfinns i lagen om yrkesskadeförsäkring den 14 maj 1954 (nr 243) samt i lagen om allmän försäkring den 25 maj 1962 (nr 381) med i dessa författningar sedermera gjorda ändringar.

Yttranden

Yttranden har inhämtats från socialstyrelsen, medicinalstyrelsen, försäkringsrådet, riksförsäkringsverket, yrkesskadeutredningen, Svenska arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och ILO-kommittén.

K o n v e n t i o n e n

Svensk ratifikation av konventionen förordas av Landsorganisationen och TCO, medan varken socialstyrelsen eller medicinalstyrelsen tagit ställning till denna fråga, och övriga remissorgan anser, att ratifikation i vart fall inte för närvarande bör ske. Flertalet av de senare hävdar, att resultatet av pågående utredningsarbete på detta område bör avvaktas innan man tar definitiv ställning till frågan om svensk ratifikation.

Socialstyrelsen framhåller, att de egentliga socialförsäkringarna inte längre faller under styrelsens administration, varför styrelsen inte gått in på någon detaljgranskning av förslagen. Ur allmänt sociala synpunkter föranleder förslagen ingen erinran. *Medicinalstyrelsen* har intet att erinra mot konventionen (och ej heller mot rekommendationen).

Försäkringsrådets majoritet anser, att konventionen inte bör ratificeras, förrän statsmakterna har fattat beslut med anledning av yrkesskadeutredningens betänkande. Rådet har emellertid granskat konventionen mot bakgrund av de gällande bestämmelser rådet har att tillämpa och den praxis som utbildats. Rådet har därvid påpekat bl. a. följande.

I artikel 13 föreskrivs — med hänvisning till bl. a. artikel 19 — vissa förmåner vid tillfällig arbetsoförmåga eller vid arbetsoförmåga som befinner sig i ett inledande skede. I de fall då i Sverige en skadad under samordningstiden inte är berättigad till sjukpenning från allmän försäkringskassa, utgörs

sjukpenningen i regel endast av grundsjukpenning. Detta torde inte uppfylla konventionens krav. Artikel 19 i konventionen är enligt rådets mening ottydligt avfattad. Rådet saknar material för att bedöma, om de villkor som föreskrivits i artikeln i övrigt kan anses vara uppfyllda.

Beträffande artikel 22 mom. 1 b) anmärker rådet, att livränta enligt yrkesskadeförsäkringslagen upphör, om änka avsevärd tid sammanlever med annan under äktenskapsliknande förhållanden. Även om sammanlevnaden där efter skulle upphöra, utgår således ej livränta.

I fråga om kravet i artikel 27 på likabehandling av utländska medborgare kommenterar rådet bestämmelserna i artiklarna 15 och 18. Då den skadade icke är svensk medborgare och ej bosatt i riket kan utbyte av livränta mot engångsbelopp ske jämlikt bestämmelserna i 30 § 1 stycket yrkesskadeförsäkringslagen, vari stadgas, att med den skadades samtycke utbyte av livränta kan ske mot ett engångsbelopp, motsvarande högst 50 och minst 20 procent av livräntans kapitalvärde. Enligt 2 punkten samma stycke kan utbyte även ske utan den skadades samtycke mot ett engångsbelopp motsvarande 50 procent av kapitalvärdet. Utländska medborgare i ett flertal länder har dock i sistnämnda avseende genom konventioner jämställts med svenska medborgare. Vidare är enligt 30 § 2 stycket yrkesskadeförsäkringslagen beträffande utländsk medborgare rätten till begravningshjälp underkastad vissa begränsningar. Genom särskilda överenskommelser har emellertid vissa utländska medborgare även i detta hänseende likställts med svenska medborgare.

En *minoritet inom försäkringsrådet* (herrar Ahlgren och Svedberg) anser, att konventionen bör ratificeras, oaktat statsmakterna ännu inte fattat beslut i anledning av yrkesskadetredningens betänkande, enär rådets anmärkningar är av formell art och något förhållande ej synes föreligga, som i och för sig utgör hinder för ratificering. Med beaktande av konventionens minimistandard måste det enligt reservanterna anses helt uteslutet, att i framtiden svensk lag skall komma att innehålla bestämmelser av lägre standard.

Riksförsäkringsverket anser, att frågan om ratifikation bör anstå till dess yrkesskadetredningen avgivit sitt förslag och ny lagstiftning beslutats.

Vid en granskning av konventionen i förhållande till gällande svenska bestämmelser lämnar verket frågan öppen, om kraven i artikel 19 uppfylls av den svenska lagstiftningen om yrkesskada. Bestämmelserna i artikel 10 om tandvård och om sjuksköterskevård i hemmet tillgodoses ej i lagen om allmän försäkring. Vidare finner verket det tveksamt, om föreskrifterna i fråga om kontantförmån till efterlevande barn tillgodoses i den svenska yrkesskadeförsäkringen, enligt vilken livränta till barn över 16 år kan utgå endast om barnet till följd av sjukdom eller annan dylik orsak är ur stånd att försörja sig. Det kan också enligt verkets mening möjligen vara tveksamt, om invaliditetsgränsen enligt lagen om allmän försäkring, vilken gräns satts till 50 procent, uppfyller kraven i artikel 14 mom. 5. Slutligen anser verket,

att bestämmelserna i artikel 27, där likabehandling av utländska medborgare föreskrivs, inte tillgodoses i lagen om allmän försäkring.

Yrkesskadeutredningen finner att det kan föreligga tvekan, huruvida yrkesskedeförsäkringslagen motsvarar konventionens krav. Förslag till reviderad lagstiftning kan emellertid väntas under loppet av år 1965. Härtill kommer att även lagen om allmän försäkring är under omarbetning. I detta läge synes det utredningen tillrådligt att icke redan vid 1965 års riksdag ta ståndpunkt till Sveriges ratifikation av konventionen. Lämpligare synes vara att frågan härom prövas i samband med att statsmakterna tar ställning till en reviderad yrkesskadelagstiftning.

I fråga om förhållandet mellan gällande svensk lagstiftning och konventionen anför utredningen bl. a. följande.

Konventionen uppftar i artikel 18 mom. 1 bland ersättningsberättigade efterlevande även den avlidnes »beroende barn». Enligt artikel 1 e)i) skall uttrycket »beroende barn» omfatta barn under den ålder då skolplikten upphör eller barn under 15 år, varvid den högre av dessa åldersgränser skall gälla. Ytterligare skall emellertid enligt artikel 1 e)ii) bland »beroende barn» inkluderas barn under en föreskriven ålder högre än den i artikel 1 e)i) angivna, och som är lärling eller studerande eller lider av kronisk sjukdom eller invaliditet, som gör vederbörande oförmögen till förvärvsarbete, allt under villkor, som den nationella lagstiftningen föreskriver. Dock skall detta krav anses uppfyllt, om den nationella lagstiftningen definierar uttrycket såsom innefattande varje barn under en ålder, som är avsevärt högre än den i artikel 1 e)i) angivna. I viss mån uppfylls dessa krav genom yrkesskedeförsäkringslagens regler om efterlevandelivränta till barn samt reglerna om barnpension i lagen om allmän försäkring. I den mån den bortgångne försörjaren inte kvalificerat sig för förtidspension enligt tilläggs pensioneringen, utgår emellertid ingen barnpension utöver den i folkpensioneringen beträffande barnpension stipulerade 16-årsåldern. Utredningen är med hänsyn härtill synnerligen tveksam huruvida med nuvarande lagstiftningsinnehåll full täckning föreligger för konventionens krav i varje uppkommande situation.

Som en ytterligare ersättning i anledning av yrkesskadads frånfälle skall enligt artikel 18 mom. 2 utges begravningshjälp med belopp, som inte skall understiga de normala kostnaderna för en begravning. Förutsatt att kontantförmånerna till efterlevande avsevärt överstiger dem som krävs i konventionen, må rätten till begravningshjälp dock göras beroende av vissa (i den nationella lagstiftningen) föreskrivna villkor. Enligt 19 § yrkesskedeförsäkringslagen utgår begravningshjälp med 600 kr. Lagen om allmän försäkring innehåller däremot inga bestämmelser om begravningshjälp. Utredningen är därför tveksam om de svenska bestämmelserna om begravningshjälp kan anses stå i överensstämmelse med konventionen. Den dispensmöjlighet som artikel 18 mom. 2 erbjuder förutsätter att kontantförmånerna till efterlevande

avsevärt överstiger de i konventionen angivna. Fall torde dock förekomma då den avlidne inte efterlämnar några förmånstagare. Har den avlidnes årliga arbetsförtjänst fastställt till ett lågt belopp framstår också efterlevandeförmånerna som otillräckliga i jämförelse med konventionen. Utredningen ställer sig med hänsyn härtill tveksam, huruvida de nuvarande bestämmelserna i yrkesskadeförsäkringslagen om begravningshjälp kan anses stå i överensstämmelse med konventionen. Också beträffande lagen om allmän försäkring inställer sig spörsmål. Har den avlidne exempelvis inte tillgodoräknats pensionspoäng eller inte tillräckligt för tillgodoräknande av antagandepoäng, synes konventionens bestämmelser inte bli uppfyllda.

Även yrkesskadeutredningen lämnar det öppet om den svenska lagstiftningen uppfyller de standardkrav som uppställts i artikel 19. I fråga om artikel 27, där likabehandling av utländska medborgare föreskrivs, anser kommittén inte att något ratifikationshinder föreligger såvitt avser yrkesskadeförsäkringslagen. Ser man däremot på den allmänna försäkringen blir bilden en annan. Redan de allmänna föreskrifterna om tillhörigheten till försäkringens personkrets uppställer beträffande dem som inte är svenska medborgare, att de skall vara mantalsskrivna i riket. I fråga om folkpensioneringen är utlänningar uteslutna, såvida de inte konventionsvägen fått möjlighet att kvalificera sig. När det gäller den allmänna försäkringens tilläggs-pension är villkoren på flera punkter skärpta för utlänningar i jämförelse med landets egna medborgare. Så gäller för ålderspension till utlänning, att pensionspoäng skall ha tillgodoräknats honom minst 10 år i stället för 3 år för svensk medborgare (12 kap. 1 §). Den förmånliga beräkningen för dem som är födda något av åren 1896—1914 är förbehållen svenska medborgare (15 kap. 1 §). Utredningen påpekar att i fråga om tilläggs-pensioneringen utlänningarnas ställning är föremål för utredning genom pensionsförsäkringskommittén.

Svenska arbetsgivareföreningen anser, att det inte kan anses ligga inom ramen för ILO:s uppgifter att i ett internationellt instrument fastslå hur ledningen av de företag som meddelar yrkesskadeförsäkring skall vara sammansatt. I artikel 24 stadgas emellertid, att representanter för de försäkrade personerna skall medverka vid administrationen eller knytas till densamma i egenskap av rådgivare. Föreningen finner denna regel på nyss anförda skäl principiellt oriktig. Den torde enligt föreningen vara sakligt obefogad, då envar, som gör anspråk på ersättning, enligt artikel 23 skall tillförsäkras rätt att anföra besvär över skaderegleringen, och då i flertalet stater försäkringsinrättningarna är underkastade statlig inspektion. Regeln i artikel 24 synes föreningen omöjliggöra en svensk ratificering av konventionen, i varje fall så länge socialförsäkringsbolagens verksamhet pågår. Frånsett vad ovan sagts finner föreningen hinder inte möta mot ratificering.

Enligt *Landsorganisationens* uppfattning föreligger inga hinder för ratifikation med hänsyn till svensk lagstiftning. Med utgångspunkt från kon-

ventionens minimistandard synes det ävenledes utslutet, att i framtiden svensk lag skulle komma att innehålla bestämmelser beträffande förmåner av lägre standard. Landsorganisationen anser sålunda att ratifikation bör ske.

Även TCO anser, att konventionen bör ratificeras oaktat den pågående översynen av yrkesskadeförsäkringen.

R e k o m m e n d a t i o n e n

Socialstyrelsen har ingen erinran mot rekommendationen. Styrelsen nämner i detta sammanhang, att ett lagförslag — innebärande bl. a. att ansvar för skada som arbetskamrat vållat arbetstagare skall bäras av arbetsgivaren — framlagts av skadeståndskommittén (SOU 1964: 31). Styrelsen har i utlåtande över förslaget tillstyrkt att detta snarast genomförs. I sitt utlåtande har styrelsen också berört ett i Nordiska rådet väckt medlemsförslag om bl. a. obligatorisk ansvarighetsförsäkring. Om förslag sådana som de nu berörda skulle genomföras skulle därigenom arbetstagares skydd mot skador i arbetet i viss utsträckning förstärkas.

Försäkringsrådet konstaterar, att vissa av de personkategorier, som omfattas av rekommendationen, inte tillhör den obligatoriska svenska yrkesskadeförsäkringen. I den mån de inte är skyddade genom andra författningar kan emellertid i regel frivillig försäkring jämlikt 45 § yrkesskadeförsäkringslagen meddelas. Rådet påpekar vissa andra skiljaktigheter mellan rekommendationen och den svenska lagstiftningen, såsom att man i den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen inte anser olycksfall oavsett deras orsak vara olycksfall i arbete, att tre dagars karenstid är föreskriven, att vissa i punkt 13 upptagna anhöriga inte kan erhålla efterlevandelivränta och att översyn av behovet av höjning av livräntornas belopp inte sker med bestämda tidsintervaller.

Även *riksförsäkringsverket* framhåller, att enligt svensk lagstiftning sjukpenning inte utgår fr. o. m. första dagen för inkomstbortfallet utan först efter en karenstid om tre dagar. Vidare anser verket, att de speciella önskemål, som framförs i punkterna 5 och 12—15 inte kan anses vara fullt tillgodosedda i den svenska lagstiftningen.

Yrkesskadetredningen påpekar, att medlemsstat enligt ordalagen i *punkt 5* rekommenderas att såsom olycksfall i arbete behandla olycksfall vilka, *oavsett orsak*, inträffat på eller i närheten av arbetsplatsen etc.

Ett visst legitimt och organiskt samband med arbetet synes emellertid böra krävas för att ett olycksfall skall anses ha inträffat »i arbetet» — även om man vid denna gränsdragning bör vara liberal. Skador härrörande ur t. ex. rent privata orsaker eller ur brottslig handling bör inte kunna rubriceras som yrkesskador.

Av förarbetena till rekommendationen att döma synes en sådan tillämpning förenlig med rekommendationens innehåll i detta hänseende.

I fråga om punkt 5 c)iii) förefaller det utredningen vara svårt att acceptera ett generellt godtagande av olycksfall, inträffade under direkt färd mellan arbetsplatsen och den plats där arbetstagaren vanligen uppbär sin avlöning. Framför allt den omfattning som lönechecksystemet tagit, synes kunna medföra inte önskvärda situationer. Men även om lönen utbetalas genom postverket eller bank torde mången gång frågan om det gäller direkt färd kunna ställas. Som regel torde dock i nuvarande svensk praxis en arbetstagare vara skyddad, om avlöningshämtningen sker i anslutning till arbetet och inom arbetsområdet, vilket i allmänhet torde vara fallet.

Svenska arbetsgivareföreningen anser, att fria företagare och självständiga företagare inte bort medtagas i punkten 3. I övrigt har föreningen ingen erinran mot att rekommendationen beaktas i tillämpliga delar.

Landsorganisationen anser, att föreskriften i punkt 8, att »kontantförmåner vid arbetsoförmåga böra utgå från och med första dagen för inkomstbortfallet», kräver ändring av svensk lag. LO påpekar, att man vid ett flertal tillfällen starkt framhållit önskvärdenheten av att inkomstbortfallet under de tre första sjukdomsdagarna kompenseras. Detta är fortfarande organisationens ståndpunkt.

Landsorganisationen föreslår, att rekommendationen i sin helhet bör överlämnas till yrkesskadeutredningen för prövning av frågan i vad mån rekommendationens principer bör komma till uttryck i utredningens förslag till lag. Vad organisationen anfört innebär inte något ställningstagande till kommitténs slutgiltiga förslag.

TCO delar uppfattningen att rekommendationen bör överlämnas till yrkesskadeutredningen för beaktande.

ILO-kommittén erinrar om att de nu gällande ILO-konventionerna på yrkesskadeförsäkringens område härrör från 1920- och 1930-talen. De framstår som föråldrade bl. a. på grund av den utveckling, som i flera industriländer ägt rum i riktning mot ett allmänt socialförsäkringssystem, som ger effektivt skydd mot inkomstbortfall vid olycksfall och sjukdom oberoende av orsakerna till olycksfallet eller sjukdomen. I sådana länder begränsas den moderna yrkesskadeförsäkringens uppgifter till att i vissa hänseenden komplettera det allmänna försäkringssystemet.

Det är glädjande, säger kommittén, att man i den nu antagna konventionen, som skall avlösa mellankrigstidens yrkesskadekonventioner, på åtskilliga punkter kunnat ta hänsyn till denna utveckling. Visserligen skulle det ha varit önskvärt, att konventionen gjorts smidigare och belastats med mindre detaljer än som skett, men på det hela taget är de målsättningar, som kommit till uttryck i konventionens olika normer, godtagbara. Sveriges regeringsrepresentanter har också i den slutliga omröstningen ansett sig kunna rösta för konventionen.

De skillnader som vissa remissorgan funnit föreligga mellan konventionens krav och nuvarande svensk lagstiftning i ämnet förefaller obetydliga. Något avgörande hinder för svensk ratifikation synes inte föreligga enligt

den nu gällande lagstiftningen. Denna frågeställning är dock enligt kommitténs mening inte aktuell. Vid bedömandet av ratifikationsfrågan måste man nämligen, såsom framhållits i flera remissyttranden, ta hänsyn till att den svenska yrkesskadeförsäkringen befinner sig under omprövning av yrkesskadeutredningen. Vidare övervägs inom pensionsförsäkringskommittén vissa ändringar i lagen om allmän försäkring, som kan få betydelse i detta sammanhang. Det förefaller sannolikt, att även en reviderad svensk lagstiftning i ämnet, grundad på förslag från dessa utredningar, i allt väsentligt kommer att uppfylla konventionens krav. Enligt vad ILO-kommittén inhämtat väntas utredningarnas förslag föreligga redan under innevarande år. I den situationen måste det mest ändamålsenliga vara att tills vidare uppskjuta ratifikationsfrågan, så att statsmakterna kan bedöma förutsättningarna för ett svenskt tillträde till ILO:s nya yrkesskadekonvention på grundval av den svenska lagstiftningen i reviderat skick.

Kommittén förordar, att konventionen och de yttranden som avgivits över denna överlämnas till yrkesskadeutredningen för beaktande, varvid utredningen bör samråda med pensionsförsäkringskommittén. Detsamma bör ske med rekommendationen och de yttranden som avgivits över den.

5—6. Konvention och rekommendation angående sysselsättningspolitik

Det på konferensens dagordning uppförda ämnet sysselsättningspolitik hade behandlats vid en förberedande teknisk konferens, som hållits i Genève i september—oktober 1963 med deltagande från bl. a. svensk sida. I enlighet med vissa bestämmelser i ILO:s stadga hade denna förberedande konferens preliminärt diskuterat form och innehåll beträffande de internationella instrument som det kunde finnas skäl att anta på sysselsättningspolitikens område. ILO:s generalkonferens var därför i stånd att fatta slutlig ståndpunkt i denna fråga.

Med 206 röster mot 54 och 37 nedlagda antog konferensen en konvention om sysselsättningspolitik. Därjämte antogs en rekommendation i samma ämne med röstetalen 275 mot 0 och 10 nedlagda. Samtliga svenska ombud röstade för båda instrumenten.

Över de förslag som utarbetats av den förberedande tekniska konferensen erhöll svenska regeringen tillfälle att yttra sig. Förslagen tillstyrktes med vissa modifikationer. Det beklagades sålunda, att befolkningsfrågan inte berördes i de föreslagna texterna. Vidare framhölls att arbetsmarknadspolitiken skulle vara ett medel att bekämpa såväl hög- som lågkonjunktur. De rörlighetsfrämjande åtgärderna borde enligt svensk uppfattning få en mera framskjuten ställning. Vad gäller behandlingen av sysselsättningssvårigheter för särskilt utsatta grupper framhölls att det inte fanns anledning att särskilt utpeka kvinnorna. Slutligen vände sig Sverige med skärpa mot att använda arbetstidsförkortning som ett medel i kampen mot arbetslöshet.

Innehållet i konventionen och rekommendationen

Konventionen innehåller endast tre sakartiklar. Enligt konventionen skall ratificerande medlem utfästa sig att såsom ett av sina viktigaste mål utforma och fullfölja en aktiv politik ägnad att främja full, produktiv och fritt vald sysselsättning. Medlemmen skall vidare fatta beslut om och fortlöpande följa åtgärder för att uppnå nyssnämnda mål samt vidtaga erforderliga mått och steg för genomförande av dessa åtgärder, däri inbegripet i förekommande fall utarbetandet av program.

Rekommendationen har i huvudsak följande innehåll.

Allmänna principer anges för sysselsättningspolitiken. Bl. a. sägs att kvantitativ målsättning för ekonomisk tillväxt och utveckling skall uppställas. Det bör göras analytiska studier av arbetsmarknaden. Arbetsmarknadspolitik och den ekonomiska politiken bör vara integrerade. Sysselsättningspolitiken bör bedrivas i samarbete med arbetsmarknadens parter. Arbetsmarknadspolitik bör såsom framhölls i det svenska yttrandet främja balans i såväl hög- som lågkonjunktur.

Förslag beträffande olika allmänna och selektiva åtgärder i sysselsättningspolitiken framläggs. Sålunda förordas att anpassning till strukturella förändringar bör ske utan ekonomisk belastning för den enskilde. Effektiv arbetsförmedling, intensiv utbildning och omskolning samt samordning mellan bostads- och sysselsättningspolitik rekommenderas. Därmed tillgodoses det svenska önskemålet om att de rörlighetsfrämjande åtgärdernas betydelse skall få vederbörlig uppmärksamhet. Ett allmänt uttalande om lokaliseringens betydelse förekommer också. I överensstämmelse med svensk uppfattning särbehandlas inte kvinnorna. Det svenska önskemålet om att arbetstidsförkortning inte skall användas för att bekämpa arbetslöshet tillgodoses likaså.

Sysselsättningspolitiken i u-länderna behandlas i ett särskilt avsnitt. Det svenska önskemålet om befolkningsfrågan uppfylldes därvid i viss mån genom att en paragraf, vari frågan åtminstone omnämns, blev fogad till det av arbetsbyrån utarbetade förslaget.

Arbetsmarknadens parter rekommenderas att vidtaga olika åtgärder. Efter en livlig diskussion beslöts att i enlighet med arbetsbyråns förslag ett uttalande skulle ingå, vari sägs att parterna skall medverka till att balans i samhällsekonomin upprätthålls.

Slutligen rekommenderas åtgärder av internationella organ och samarbete mellan olika medlemsstater.

Yttranden

Över konventionen och rekommendationen angående sysselsättningspolitik har yttranden inhämtats från arbetsmarknadsstyrelsen, Svenska arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och ILO-kommittén.

Vad först beträffar k o n v e n t i o n e n tillstyrker samtliga remissorgan att Sverige ratificerar densamma. *Svenska arbetsgivareföreningen* tillfogar emellertid den kommentaren, att ett övervakande av konventionens efterlevande kommer att ställa sig svårt och att det i konventionen behandlade ämnet därför bäst behandlas enbart i rekommendationens form.

I fråga om r e k o m m e n d a t i o n e n finner *arbetsmarknadsstyrelsen*, att de avsnitt som i första hand berör styrelsen, är de som behandlar sysselsättningspolitikens mål (I), allmänna principer för sysselsättningspolitiken (II), allmänna och selektiva åtgärder (III) samt internationella åtgärder (VI). Styrelsen anser, att den i Sverige förda arbetsmarknadspolitikerna likom övrig ekonomisk och social politik är väl i linje med de i dessa avsnitt uttalade principerna, och de konkreta åtgärder på sysselsättningspolitikens område som anvisas eller antydes i rekommendationstexten har sin motsvarighet i detta land. Styrelsen vill härmed inte göra gällande, att de arbetsmarknadspolitiska insatserna till alla delar är tillräckliga med hänsyn till föreliggande behov. En fortsatt effektivisering av de arbetsmarknadspolitiska medlen, väsentligen i överensstämmelse med de i rekommendationen anvisade riktlinjerna, är nödvändig för att komma tillrätta med de aktuella problemen. I detta sammanhang hänvisar styrelsen till vad styrelsen anfört i flera olika skrivelser till Kungl. Maj:t i maj och juni 1964. Häri upptas frågan om åtgärder för att underlätta arbetskraftens yrkesmässiga och geografiska anpassning och för att effektivisera tillförseln av arbetskraft från andra länder. Därjämte behandlas frågan om en bättre styrning av sysselsättningen i offentliga arbeten i anslutning till utvecklingen på arbetsmarknaden. Förslag rörande olika delfrågor har vidare framförts angående en överföring av utländsk arbetskraft, angående vidgade möjligheter att anordna yrkesutbildning samt angående åtgärder syftande till ökat byggande av bostäder för byggnadsarbetskraft.

Med hänvisning till det anförda uttalar styrelsen, att den föreliggande rekommendationen är ett betydelsefullt dokument, som är värt allt beaktande i den svenska sysselsättningspolitiken.

Svenska arbetsgivareföreningen uttalar, att rekommendationen i sina huvuddrag torde överensstämma med den politik som under anslutning från alla berörda grupper och åsiktsriktningar tillämpas i Sverige. Eftersom arbetstidsfrågan i Sverige icke betraktas som en del av sysselsättningspolitiken, torde dock punkt 20 för vårt lands del få anses falla utanför rekommendationens ämnesområde.

Landsorganisationen har endast funnit punkten 29 f) ge anledning till kommentarer. Däri uppmanas arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer att »främja en löne-, förmåns- och prispolitik, som står i samklang med full sysselsättning, ekonomisk tillväxt, höjd levnadsstandard och ett stabilt penningvärde utan att äventyra arbetsgivarnas, arbetstagarnas och deras organisationers legitima mål ...». LO anmärker härtill att även om prispoliti-

ken är den avgörande faktorn bakom de kortsiktiga stabiliseringsproblemen som åsyftas i punkten, har arbetsmarknadsorganisationerna tämligen begränsade möjligheter att påverka densamma. De har i Sverige fört en löne- och förmånspolitik, som stått helt i samklang med full sysselsättning, ekonomisk tillväxt, höjd levnadsstandard och stabilt penningvärde, men med de marknadskrafter som gör sig gällande i en full sysselsättningsekonomi har detta, vid rådande institutionella förhållanden, inte varit tillräckligt för att undvika inflation även i lägen då balans totalt sett varit rådande på såväl varu- och tjänste- som arbetsmarknaderna.

TCO finner rekommendationen väl ägnad att utgöra underlag för konkreta åtgärder på sysselsättningspolitikens område.

ILO-kommittén anser att den i Sverige förda politiken till såväl syfte som utformning väl synes svara mot de i konventionen (nr 122) angående sysselsättningspolitik uppställda kraven. Något hinder mot svensk anslutning till konventionen torde inte föreligga. Samtliga i ärendet hörda organ har också tillstyrkt ratificering. Kommittén förordar, att Sverige ratificerar konventionen.

Beträffande rekommendationen (nr 122) i samma ämne vill *ILO-kommittén* först framhålla, att rekommendationen synes stämma väl överens med den av *OECD:s* råd den 21 maj 1964 antagna rekommendationen om sysselsättningspolitiken såsom ett medel att främja ekonomisk tillväxt som den svenska delegationen vid *OECD* biträtt. Vidare anser kommittén i likhet med arbetsmarknadsstyrelsen, att instrumentet innehåller åtskilliga synpunkter, som är värda att beakta även i vårt land. Kommittén föreslår därför, att rekommendationen överlämnas till arbetsmarknadsstyrelsen för att, i den mån så är möjligt och lämpligt, tas i beaktande vid den svenska sysselsättningspolitikens framtida utformning.

7. Upphävande av artikel 35 i ILO:s stadga avseende tillämpning av konventioner på icke självstyrande områden (Akt nr 1)

Enligt artikel 35 i *ILO:s* stadga förbinder sig medlem att tillämpa av medlemmen ratificerade konventioner på de utanför medlemsstatens moderland belägna områden, för vilkas internationella förbindelser medlemmen är ansvarig, däri inbegripet förvaltarskapsområden, förutsatt att det i vederbörande konvention behandlade ämnet inte ligger inom områdets självbestämningssrätt, att konventionens bestämmelser med hänsyn till lokala förhållanden inte är omöjliga att tillämpa och att de ändringar som måste vidtas för konventionens anpassning till de lokala förhållandena låter sig införas i densamma.

Instrumentets innehåll

Vid 1962 års arbetskonferens antogs en resolution, vari arbetsbyråns styrelse anmodades undersöka möjligheterna för att snarast på konferensens dagordning uppta frågan om en revision av artikel 35. Med anledning härav tillsatte styrelsen ett utskott, som skulle ha till uppgift att undersöka förutsättningarna för att uppnå enighet om en ändring av artikeln, och på grundval av kommitténs utlåtande beslöt styrelsen vid sitt sammanträde i november 1963 att inför 1964 års konferens framlägga vissa förslag i ämnet.

Dessa förslag gick ut på att artikel 35 skulle upphävas och att samtidigt ett nytt moment 9 skulle fogas till artikel 19, som reglerar medlemsstaternas skyldigheter med avseende på konventioner och rekommendationer, som antagits av ILO. I moment 9 stadgas att medlemsstater, som ratificerar konventioner skall i syfte att främja en allmän tillämpning av konventionerna beträffande alla befolkningsgrupper, däri inbegripna sådana som ännu ej uppnått full självstyrelse, godta konventionernas bestämmelser i största möjliga utsträckning med avseende på alla områden, för vilkas internationella förbindelser medlemmarna är ansvariga. Det nya momentet innehåller dessutom en bestämmelse, som reglerar konventionsförfarandet, då det ämne som behandlas i konventionen, faller inom kompetensen för ett områdes egna myndigheter.

Av diskussionen inom det utskott, som av konferensen tillsattes för ärendets förberedande behandling, framgick att två skilda uppfattningar var företrädda. Enligt den ena borde man från ILO:s stadga avlägsna varje bestämmelse som vare sig direkt eller indirekt skulle kunna bidra till att bevara någon form av kolonialism eller ge anledning till ett underförstått erkännande av en sådan regerings laglighet. De som hävdade denna uppfattning ansåg, att begreppet kolonialism konserverades i det inför utskottet framlagda textförslaget och att enligt förslaget en stat som hade ratificerat en konvention skulle vara i stånd att vägra tillämpa den på arbetare i området, för vilkas internationella förbindelser staten i fråga var ansvarig. Företrädare för denna mening föreslog en formulering, som gick ut på att en ratificerande stat skulle vara tvungen att tillämpa konventionen på alla områden, för vilka staten var ansvarig.

Andra ledamöter av utskottet framhöll, att det i praktiken alltjämt existerade regeringar, som ännu ej uppnått självständighet och att ILO måste ta hänsyn till detta förhållande. Om man införde ett åläggande för medlemsstaterna att till samtliga territorier utsträcka tillämpningen av alla konventioner som de hade för avsikt att ratificera, skulle dessa stater mången gång komma att finna det omöjligt att ratificera. Därigenom skulle ett stort antal av moderlandets arbetstagare komma att bli berövade konventionens förmåner till ingen som helst nytta för arbetare i utanför moderlandet belägna områden.

Utskottet godkände slutligen den framlagda texten under den förutsättningen, att den föreliggande ordningen skulle omprövas inom fem år. Det instrument rörande ändring i stadgan som innehöll ifrågavarande förslag antogs av konferensen med 300 röster mot 0 och 31 nedlagda. Samtliga svenska ombud röstade för instrumentet.

För att instrumentet skall träda i kraft fordras att det ratificerats eller godkänts av två tredjedelar av Internationella arbetsorganisationens medlemsstater, däribland fem av de tio i industriellt hänseende mest betydande stater som är permanenta medlemmar i ILO:s styrelse.

Yttranden

Över ifrågavarande stadgeändring har yttranden inhämtats från Svenska arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och ILO-kommittén av vilka de tre förstnämnda tillstyrker svensk ratificering, medan TCO ej givit sin mening tillkänna.

ILO-kommittén erinrar om att syftet med denna stadgeändring är att ur ILO:s stadga få bort nu förekommande hänvisningar till icke självstyrande områden och samtidigt nå en praktisk lösning på spørsmålet om konventionernas tillämpning i fråga om sådana faktiskt existerande områden som ännu ej erhållit självständighet. Ehuru stadgeändringen saknar direkt intresse för Sveriges vidkommande, synes den likväl förtjäna stöd från svensk sida. Kommittén förordar därför, att stadgeändringen i Akt nr 1 ratificeras.

8—9. Stadgeändringar i syfte att utesluta eller suspendera medlemsstat (Akterna nr 2 och nr 3)

Arbetsbyråns styrelse hade till konferensens prövning hänskjutit två förslag till ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga, föranledda av vissa spørsmål i samband med Sydafrikanska Republikens apartheidpolitik.

Stadgeändringarna

I det ena förslaget till stadgeändring (Akt nr 2) föreslås möjlighet för Internationella arbetskonferensen att med två tredjedelars majoritet besluta, att från deltagande i konferensen skall avstängas medlem, som av FN befunnits öppet framhärda i att i sin lagstiftning föra en uppenbart rasdiskriminerande politik, sådan som apartheid. Avstängningen skall dock ej påverka giltigheten av medlemmens förpliktelser enligt ILO:s stadga eller enligt av medlemmen antagna konventioner. Den skall bestå till dess konferensen med två tredjedelars majoritet på förslag av styrelsen finner, att medlemmen ändrat sin politik.

Detta förslag gav anledning till olika meningsyttringar såväl i vederböran-

de konferensutskott som i konferensens plenum. Flera av utskottets ledamöter ansåg, att konferensen borde kunna handla oberoende av FN och följaktligen suspendera medlemsstat från deltagande, även om FN inte utslutit eller suspenderat staten i fråga. Andra utskottsledamöter hävdade, att den föreslagna ändringen var ägnad att på ILO lägga ansvaret för ett beslut av politisk natur, ett ansvar som med hänsyn till önskvärdheten av en samordnad aktion inom FN och dess olika fackorgan borde läggas på FN.

Ändringsförslaget antogs av konferensen med 179 röster mot 27 och 41 nedlagda. De svenska regeringsrepresentanterna lade instruktionsenligt ned sina röster tillsammans med regeringsdelegaterna från Belgien, Danmark, Finland, Grekland, Japan, Luxemburg, Mexico, Spanien, Turkiet och Österrike. De fyra nordiska arbetsgivardelegaterna avhöll sig likaledes från att rösta, och detsamma gjorde 13 av deras kolleger, de flesta från Västeuropa, samt de finska och italienska arbetstagarombuden. Mot förslaget röstade regeringsdelegaterna från Australien, Canada, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Irland, Italien, Nederländerna, Norge, Nya Zeeland, Portugal, Schweiz, Storbritannien och USA ävensom den nederländske arbetsgivardelegaten. Hela arbetstagargruppen i övrigt och de regeringsdelegater som inte nämnts samt resten av arbetsgivargruppen röstade för förslaget.

Såsom tidigare anmärkts erfordras för att en stadgeändring skall träda i kraft bl. a., att fem av de tio permanenta medlemsstaterna i ILO:s styrelse skall ha ratificerat ändringen. Vid omröstningen i konferensen röstade sex av dessa stater emot ändringen (Canada, Frankrike, Italien, Storbritannien, Västtyskland och USA), tre röstade för ändringen (Indien, Kina och Sovjetunionen), medan en lade ned sin röst (Japan). Då sålunda sex av de »fasta» medlemsstaterna röstade emot och en lade ned sin röst, är det inte sannolikt, att denna stadgeändring kommer att träda i kraft.

Det andra förslaget till stadgeändring (A k t n r 3) gick ut på att ändra stadgans artikel 1 på sådant sätt att konferensen tilläggs rätt att med två tredjedelars majoritet besluta *att från medlemskap i ILO utsluta medlem som utslutits ur FN, eller att från utövande av de rättigheter och privilegier, som är förknippade med medlemskapet i ILO, avstänga varje medlem, som av FN avstängts från utövande av de till medlemskapet i FN hörande rättigheterna och privilegierna. Avstängning skall dock inte påverka den fortsatta giltigheten av medlemmens förpliktelser enligt stadgan eller enligt de konventioner, till vilka medlemmen anslutit sig.*

Detta förslag vann allmän anslutning inom vederbörande konferensutskott. Det ansågs nämligen att en ändring av den föreslagna innebörden skulle fylla en lucka i ILO:s stadga, vilken hittills ej innehållit någon bestämmelse som medgav en samordning från ILO:s sida med en av FN vidtagen aktion för utslutning eller avstängning.

Ifrågavarande stadgeändring antogs av konferensen med 238 röster mot 0 och två nedlagda (Schweiz).

Yttranden

Över dessa stadgeändringar har yttranden inhämtats från Svenska arbetsgivareföreningen, Landsorganisationen, Tjänstemännens centralorganisation (TCO) och ILO-kommittén.

Vad beträffar Akt nr 2 tillstyrker Landsorganisationen och TCO att akten ratificeras av Sverige, medan Svenska arbetsgivareföreningen avstyrker ratifikation.

Landsorganisationen motiverar sitt ställningstagande på följande sätt.

En avstängning från deltagande i arbetskonferensen är ju i och för sig lika genomgripande som en uteslutning. Det skulle därför kunna argumenteras att även en sådan avstängning borde kunna ske först efter det att FN själv fattat ett liknande beslut, eftersom rätt forum för politiska åtgöranden bör vara FN och icke fackorganen. Stadgeändringen skulle även kunna tänkas innebära risker för ett genomdrivande av avstängningsbeslut under tryck av tillfälliga opinioner, om rätten till sådana beslut inskrevs enbart i ett fackorgans stadga.

Å andra sidan är avstängningssituationen i den antagna stadgebestämelsen klart begränsad till fall av »officiell rasåtskillnadspolitik» av typen »apartheid». Vidare förutsätter regeln att FN skall ha fastslagit förekomsten av en sådan politik. Detta synes närmast innebära att det endast kan bli fråga om sådana fall, då det gäller ett brott mot FN:s stadga och mot Deklarationen om de mänskliga rättigheterna. Ytterligare bör framhållas att ILO, mer än något annat tekniskt fackorgan, sysslar med tillämpningen av frågor som gäller de mänskliga fri- och rättigheterna.

Vid brott mot de mänskliga rättigheterna finns ingen sanktion förutsedd i FN-stadgan, väl närmast med hänsyn till organisationens universella karaktär. Universalitetsprincipen är visserligen av största betydelse även för ILO. Men den synes inte böra tillmätas samma avgörande vikt för det fall som stadgeändringen syftar på, nämligen apartheidpolitiken i Sydafrika, speciellt med hänsyn till den ovan påpekade karaktären av ILO:s arbete. Det är utan tvekan djupt stötande att inte kunna avstänga en medlemsstat, vilken såsom Sydafrika sedan årtionden bedrivit sin apartheidpolitik, från deltagande i en arbetskonferens utan att behöva avvakta FN:s åtgärder, som måste baseras på andra överväganden av mer politisk karaktär.

TCO finner att ett intagande av båda ändringarna (Akt nr 2 och nr 3) i ILO:s stadga skulle kunna bidra till att skapa en nödvändig arbetsro och minska riskerna för en onödig politisering av organisationens arbete.

Svenska arbetsgivareföreningen anser, att skäl kan anföras såväl för som mot antagande av den i akten intagna stadgeändringen. Till förmån för ett förslag att godkänna ändringen talar främst, att man genom en sådan åtgärd uttrycker sin solidaritet med de färgade folken i deras kamp mot alla former av rasdiskriminering och särskilt den i Sydafrika förda apartheidpolitiken.

Mot stadgeändringen talar framför allt följande skäl. Genom att införa en möjlighet att från ILO-konferensen avstänga även sådan medlem, som icke avstängs från FN, skulle man öka utrymmet för politiskt färgade strider inom ILO och det i frågor, som helt eller delvis ligger utom organisationens behörighet. En förnuftig internationell arbetsfördelning synes böra leda till att inom den så kallade FN-familjen uppkommande större politiska frågor, inbegripet spörsmål om avstängande av medlemsstater, i första hand prövas av FN, medan de till världsorganisationen anslutna fackorganen främst bör ägna sig åt frågor inom sina respektive behörighetsområden.

Om man emellertid anser, att ILO bör äga rätt att i vissa fall självständigt besluta om avstängning av medlemsstat, uppkommer frågan, varför sådan sanktion skall kunna tillgripas blott mot stat, som för rasdiskriminerande politik. Frihet från rasdiskriminering är blott en av de principer, som ligger till grund för ILO. Vissa andra grundsatser såsom föreningsrätt, frihet från tvångsarbete, etc. tillmäts lika stor betydelse inom organisationen och skulle med samma rätt kunna ges sanktionskydd. Att vid införande av sanktionsregler begränsa det »straffbara» området till rasdiskriminering synes inkonsekvent.

Den omedelbara anledningen till stadgeändringens behandling vid arbetskonferensen var, att man ville möjliggöra en snabb lösning av de med Sydafrikas medlemskap i ILO förknippade frågorna. Dessa spörsmål har emellertid förlorat all aktualitet, i det att Sydafrika under våren 1964 frivilligt utträtt ur ILO; man torde ej behöva räkna med att staten söker återinträde i organisationen, så länge apartheidpolitiken fullföljs.

I fråga om Akt nr 3 tillstyrker samtliga tre organisationer svensk ratificering.

Svenska arbetsgivareföreningen erinrar om att ILO:s stadga tidigare inte innehållit några regler rörande uteslutning eller avstängning av medlem. Däremot infördes efter andra världskriget en regel av innebörd, att stat, som upptagits till medlem av FN, skulle äga inträda jämväl i ILO under förutsättning blott av ett meddelande till Internationella arbetsbyråns generaldirektör, att staten godtog de i stadgarna fastställda förpliktelserna. Härigenom förelåg en lucka i så måtto, att stat, som på grund av medlemskap i FN upptagits i ILO men sedermera uteslutits eller avstängts från FN, kunde kvarstanna i ILO utan att behöva underkastas den prövning, som äger rum, när stater utom FN ansöker om medlemskap i ILO. Genom stadgeändringen utfylls denna lucka.

ILO-kommittén tillstyrker, att Sverige ratificerar stadgeändringen i Akt nr 3, som enhälligt antagits av arbetskonferensen.

Beträffande Akt nr 2 har kommitténs majoritet (herrar Åström, Bexelius, Bertil Olsson och Albåge) enat sig om följande yttrande.

Den svenska regeringsdelegationen vid konferensen har i sitt ställningstagande vid omröstningen beträffande Akt nr 2 utgått från den princip som

alltid varit vägledande för Sverige såväl i FN som i dess fackorgan, nämligen att en stat skall åtnjuta *alla* av medlemskapet härflytande rättigheter så länge staten är laglig medlem av en internationell organisation. En sak för sig är att man enligt såväl FN-stadgan som t. ex. enligt ILO:s stadga kan från utövandet av rösträtt avstänga medlem, som ej i vederbörlig ordning erlagt bidrag till respektive organisationers verksamhet. I enlighet med angivna princip lär det inte kunna försvaras, att man stöder ett förslag, som går ut på att beröva en stat som är medlem av ILO dess rättigheter i ett speciellt hänseende, nämligen såvitt avser dess deltagande i arbetskonferensens sammanträden. Härtill kommer att en avstängning måste anses vara en handling av politisk karaktär som det ankommer på FN att fatta beslut om och som således ej faller inom ILO:s kompetensområde. Så som artikel 1 av Akt nr 2 är formulerad förutsätts för ILO:s avstängningsbeslut endast att FN fastslagit, att vederbörande stat framhärdar i att öppet föra en rasdiskriminerande politik. Däremot förutsätts inte att FN tagit steget att avstänga staten från deltagande i FN:s sammanträden. Det politiska ansvaret för ett avstängningsbeslut är sålunda helt lagt på ILO. Av dessa skäl fann sig den svenska regeringsdelegationen ej kunna rösta för Akt nr 2.

Det förda resonemanget leder till att den svenska regeringsdelegationen borde ha röstat mot instrumentet. Ett sådant ställningstagande ansågs emellertid kunna misstolkas som en gest till förmån för rasåtskillnadspolitikerna sådan som denna kommer till uttryck i apartheid. Då de svenska regeringsombuden ej önskade bidra till att skapa ett sådant intryck, återstod endast möjligheten att nedlägga rösterna.

Nedläggningsalternativet visade sig också vara det enda som så långt detta var möjligt kunde samla Norden till en enhetlig ståndpunkt, något som av hävd eftersträvats av de nordiska regeringarna i ILO-sammanhang. Den danska och den finska regeringsdelegationen nedlade sina röster, medan Norge av särskilda skäl ej kunde följa det övriga Norden utan röstade emot.

Ingen nordisk regeringsdelegation har således röstat för instrumentet.

Den svenska regeringen har nu att ta ställning till den föreslagna stadgeändringen — för eller emot. ILO-kommittén anser sig mot den här tecknade bakgrunden böra avstyrka svensk ratificering av Akt nr 2. Självfallet innebär det ett ståndpunktstagande till förmån för de angivna principerna, inte för Sydafrika. Med kraft måste framhållas, att den svenska opinionen fördömer både apartheidpolitiken och rasdiskrimination i andra former.

Efter detta ställningstagande vill ILO-kommittén erinra om två omständigheter. För det första har Sydafrika i mars 1964 anmält sitt utträde ur ILO. Visserligen träder uppsägningen ej i kraft förrän i mars 1966, men möjligheten att Sydafrika dessförinnan skulle inställa sig vid arbetskonferensen kan bedömas som nära nog utesluten. Därigenom har, såsom även Svenska arbetsgivareföreningen framhållit, hela avstängningsfrågan prak-

tiskt taget mist sin aktualitet. För det andra finns knappast grund för antagandet att den i Akt nr 2 angivna stadgeändringen kommer att vinna laga kraft, emedan den inte kan förväntas samla den härför erforderliga majoriteten innefattande minst fem av de tio permanenta medlemmarna i ILO:s styrelse.

Mot detta yttrande reserverade sig herrar Ewald Jansson och Bolin, som under hänvisning till Landsorganisationens yttrande ansåg, att ILO-kommittén bort tillstyrka ratifikation av Akt nr 2.

Departementschefen

Vid Internationella arbetskonferensens 48:e sammanträde (år 1964) antogs *dels* tre konventioner med därtill anslutna tre rekommendationer i skilda ämnen inom Internationella arbetsorganisationens (ILO) verksamhetsområde, *dels ock* tre s. k. akter rörande ändringar i ILO:s stadga.

Vad först beträffar de internationella instrument som behandlar de olika fackämnena får jag anföra följande.

Konventionen (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet synes vara helt i överensstämmelse med gällande svensk lagstiftning på området. Jag ansluter mig därför till ILO-kommitténs förslag att konventionen ratificeras av Sverige.

Även *rekommendationen (nr 120) i samma ämne* synes på praktiskt taget alla punkter ansluta sig till svensk lagstiftning. Rekommendationen påkallar därför ej någon åtgärd från svensk sida.

Konventionen (nr 121) angående förmåner vid yrkesskada och *rekommendationen (nr 121) i samma ämne* avser att ersätta vissa ILO-konventioner på yrkesskadeförsäkringens område, vilka härstammar från mellankrigstiden och som framstår som föråldrade med hänsyn till den utveckling som ägt rum i flera industriländer i riktning mot ett allmänt socialförsäkringssystem.

Såsom ILO-kommittén framhåller måste man vid en bedömning av ratifikationsfrågan ta hänsyn till att yrkesskadeförsäkringen f. n. är föremål för omprövning i yrkesskadeutredningen. Även det utredningsarbete som bedrivs inom pensionsförsäkringskommittén kan få betydelse i detta sammanhang. I detta läge finner jag i likhet med ILO-kommittén, att det är tillrådligt att uppskjuta frågan om ratifikation av konventionen (nr 121) om förmåner vid yrkesskada, till dess statsmakterna haft möjlighet att bedöma förutsättningarna för Sveriges anslutning till konventionen på grundval av den reviderade svenska lagstiftningen. I konsekvens därmed bör även ett ställningstagande till rekommendationen anstå.

Jag föreslår därför i likhet med ILO-kommittén att ifrågavarande båda

instrument ej för närvarande bör föranleda någon åtgärd av riksdagen. De bör tillsammans med i ärendet avgivna yttranden överlämnas till yrkeskadetredningen.

I fråga om *konventionen (nr 122) angående sysselsättningspolitik* har ILO-kommittén uttalat att den i Sverige förda politiken till såväl syfte som utformning synes väl svara mot de i konventionen uppställda kraven, varför kommittén förordat svensk ratificering. Jag biträder detta förslag och föreslår alltså att Sverige ratificerar konventionen.

Den till sistnämnda konvention anslutna *rekommendationen (nr 122) i samma ämne* innehåller enligt arbetsmarknadsstyrelsens mening anvisningar, som är av värde för en fortsatt effektivisering av de arbetsmarknadspolitiska medlen i vårt land. Rekommendationen synes stämma väl överens med den rekommendation om sysselsättningspolitiken som OECD:s råd antog år 1964. Sedan yttrandena över rekommendationen nr 122 avgavs, har 1960 års arbetsmarknadsutredning avgett betänkande om utformningen av den svenska arbetsmarknadspolitiken (SOU 1965: 9). Rekommendationen nr 122 bör enligt min mening beaktas då ställning tas till arbetsmarknadsutredningens förslag.

Jag övergår härefter till att behandla de tre akterna rörande ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Stadgeändringen i *Akt nr 1* har till syfte att från ILO:s stadga avlägsna däri nu förekommande hänvisningar till icke självstyrande områden och samtidigt nå en praktisk lösning på problemet om konventionernas tillämpning i fråga om sådana områden som ännu ej erhållit självständighet. Jag ansluter mig till ILO-kommitténs uppfattning att denna stadgeändring — ehuru ej av direkt intresse för Sveriges vidkommande — likväl förtjänar vårt lands stöd och förordar därför att akten ratificeras.

Stadgeändringarna i *Akterna nr 2 och 3* gäller uteslutning av medlem ur ILO och avstängning av medlem från deltagande i ILO:s arbete. Innan jag går in på dem, vill jag erinra om den på konferensens dagordning upptagna punkten X. Deklaration om Sydafrikas apartheidpolitik. Denna deklaration påkallar visserligen ej något yttrande från riksdagens sida, men jag anser ändå att den bör bringas till riksdagens kännedom.

Ett utkast till deklarationen hade tillsammans med ett »ILO-program för avskaffande av apartheid i arbetsfrågor i Sydafrikanska Republiken» utarbetats inom Internationella arbetsbyråns styrelse. Deklarationen antogs efter sedvanlig utskottsbehandling enhälligt och med acklamation av konferensen. Även de praktiska rekommendationerna i nyssnämnda ILO-program antogs enhälligt.

I inledningen till deklarationen understryks bl. a. att Sydafrika, trots sina förpliktelser enligt ILO:s stadga, genom lagstiftning, administrativa åtgärder och annorledes framhärdat i att öppet bryta mot principen om lika

möjligheter för alla oberoende av ras samt mot principen om föreningsfrihet och frihet vid val av anställning och sysselsättning samt om frihet från tvångsarbete. Det betonas vidare att ett genomförande av grundsatserna i den s. k. Philadelphiadeklarationen av år 1944 om ILO:s syften är en angelägenhet för hela den civiliserade världen och att tillämpningen av principen om lika möjligheter för alla, oberoende av ras, upphört att vara endast en Sydafrikas inre angelägenhet. En hänvisning görs också till de resultat, vartill FN:s och ILO:s gemensamma ad hoc-utskott för föreningsfrihet samt ILO:s expertkommitté för konventioners och rekommendationers tillämpning kommit beträffande följderna av apartheid i arbetsfrågor. Slutligen erinras om att Sydafrika hade avböjt att avsäga sig sitt medlemskap i ILO och icke förrän i mars 1964 hörsammat den uppmaning härtill som redan vid 1961 års arbetskonferens riktats till landet.

I deklarationen bekräftas principen om lika möjligheter för alla, fördöms den sydafrikanska regeringens raspolitik och uppmanas denna regering att erkänna och uppfylla sitt åtagande att respektera alla människors frihet och värdighet genom att avskaffa apartheidpolitiken och upphäva alla i enlighet med denna politik vidtagna åtgärder, genom att föra en politik som skapar lika möjligheter för alla samt genom att framför allt upphäva alla bestämmelser, som innebär diskriminering i fråga om möjligheter till utbildning och anställning, direkt eller indirekt tvångsarbete, diskriminering i fråga om resor och bostadsort samt rasdiskriminering beträffande förenings- och förhandlingsrätt.

Deklarationen föreskriver en årlig granskning av arbetsfrågornas läge i Sydafrika genom styrelsens stadgeenliga rätt att begära rapporter och på annat sätt. Den innehåller en enträgen vädjan till regeringarna, arbetsgivarna och arbetstagarna i ILO:s alla medlemsstater att gemensamt vidta lämpliga åtgärder för att förmå Sydafrika att avstå från apartheid. Slutligen bekräftar konferensen sitt beslut att samarbeta med FN för att söka och garantera frihet för alla människor i Sydafrika.

ILO-programmet för avskaffande av apartheid i arbetsfrågor innehåller detaljer rörande de åtgärder Sydafrikas regering har att vidta för att avskaffa apartheid i arbetslivet, dvs. att bereda lika möjligheter till anställning och utbildning, organisations- och föreningsfrihet samt frihet från tvångsarbete. Programmet anger vilka åtgärder, som anses vara nödvändiga och bygger därvid på en analys av sydafrikansk lagstiftning och praxis, som är infogad i programmets text.

Akt nr 3 skapar möjlighet för Internationella arbetskonferensen att fråna medlemskap i ILO utesluta medlem, som utesluts ur FN, eller att fråna utövande av de rättigheter och privilegier, som är förknippade med medlemskapet i ILO, avstänga varje medlem, som av FN avstängts från utövande av de till medlemskapet i FN hörande rättigheterna och privilegierna. Syftet med stadgeändringen är att

fylla en lucka i ILO:s stadga, vilken hittills ej innehållit någon bestämmelse, som medger en samordning från ILO:s sida med en av FN vidtagen aktion för uteslutning eller avstängning.

Enligt artikel 5 i FN-stadgan kan en medlem avstängas från utövande av medlemskapet åtföljande rättigheter och privilegier genom beslut av generalförsamlingen, under förutsättning att säkerhetsrådet dessförinnan vidtagit förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder mot medlemmen. Framhärdat en medlem i att kränka FN-stadgan, kan medlemmen enligt artikel 6 uteslutas från organisationen. Varken avstängning eller uteslutning får dock företas utan att säkerhetsrådet tillstyrkt åtgärden.

Dessa bestämmelser innebär noggrant angivna avsteg från den av FN omfattade universalitetsprincipen, vilken även vårt land energiskt hävdar. Genom ändringen i ILO:s stadga bereds ILO möjlighet att ta samma ställning till frågor om avstängning eller uteslutning som det förutsätts att FN skall ha tagit i den nyss angivna ordningen. Det är alltså fråga om en konsekvensändring.

Denna stadgeändring har enhälligt antagits av Internationella arbetskonferensen. Stadgeändringen har också tillstyrkts av samtliga remissorgan. Jag förordar, att stadgeändringen i akt nr 3 ratificeras av Sverige.

När det gäller stadgeändringen i Akt nr 2 är läget ett annat. Här stadgas att Internationella arbetskonferensen kan från deltagande i konferensen avstänga medlem, som av FN befunnits öppet framhärdat i att i sin lagstiftning föra en uppenbart rasdiskriminerande politik av typen apartheid. För ett beslut att avstänga en medlem från deltagande i konferensen fordras alltså, att FN gjort ett sådant konstaterande men inte att FN självt tagit konsekvenserna därav och fattat ett avstängningsbeslut.

ILO-kommitténs majoritet har avstyrkt svensk ratificering av akt nr 2, medan kommitténs arbetstagarrepresentanter under hänvisning till Landsorganisationens yttrande i ärendet uttalat, att kommittén bort tillstyrka ratificering.

I Landsorganisationens yttrande framhålls bl. a., att avstängningssituationen i akt nr 2 är klart begränsad till fall av »officiell rasåtskillnadspolitik» av typen »apartheid». Vidare förutsätter regeln, att FN skall ha fastslagit förekomsten av en sådan politik. Enligt Landsorganisationens mening synes detta närmast innebära, att det endast kan bli fråga om sådana fall, då det gäller ett brott mot FN:s stadga och mot Deklarationen om de mänskliga rättigheterna. Ytterligare borde framhållas att ILO, mer än något annat tekniskt fackorgan, sysslar med tillämpningen av frågor som gäller de mänskliga fri- och rättigheterna. Det är utan tvekan, säger Landsorganisationen slutligen, djupt stötande att inte kunna avstänga en medlemsstat, vilken såsom Sydafrika sedan årtionden bedrivit sin apartheidpolitik, från deltagande i en arbetskonferens, utan att behöva avvakta FN:s åtgärder som måste baseras på andra överväganden av mer politisk karaktär.

Jag vill understryka, att det inte kan råda någon tvekan om Sveriges inställning till alla former av rasåtskillnadspolitik och i all synnerhet till den av Sydafrika bedrivna apartheidpolitiken. Vid upprepade tillfällen och i skilda sammanhang såväl inom landet som i de olika internationella organisationer, i vilka Sverige är företrätt, har svenska regeringens representanter fördömt apartheidpolitiken med dess rättsotrygghet, godtycke och bristande respekt för elementära mänskliga rättigheter.

I samråd med chefen för utrikesdepartementet har jag kommit fram till att frågan om utestängning från internationellt samarbete av en stat som bedriver en rasdiskriminerande politik måste anses vara av sådan vikt, att den bör anförtros åt de högsta politiska instanserna i FN. Den i akt nr 2 angivna åtgärden — avstängning av medlem från deltagande i konferensen — innefattas redan i den i akt nr 3 upptagna möjligheten att avstänga medlem från utövande av de rättigheter och privilegier, som är förknippade med medlemskapet i ILO. Skillnaden mellan de två akterna är, som nämnts, att den sistnämnda möjligheten får begagnas endast under förutsättning att FN fattat ett motsvarande beslut. Då avstängning inte bör ske utan att denna förutsättning föreligger, anser jag, att man bör stanna vid att ratificera stadgeändringen i akt nr 3.

Denna ståndpunkt överensstämmer med den uppfattning som FN:s generalsekreterare gav uttryck för i juli 1963, då han med en delegation från Internationella arbetsbyrån dryftade frågan om beslut i FN:s fackorgan om uteslutande eller avstängning av Sydafrika. Generalsekreteraren underströk därvid, att olika FN-organ borde undvika att handla på olika sätt i frågor av sådan betydelse och förklarade sig vara övertygad om att fackorganen till fullo skulle beakta de ståndpunkter som intas av FN:s viktigaste politiska organ.

Avstängning av en stat från det internationella samarbete som bedrivs inom FN:s ram är ett allvarligt utrikespolitiskt ställningstagande för vilket regeringarna bör bära ansvaret. Det förtjänar påpekas, att ILO:s sammansättning är sådan, att regeringsombuden — som f. ö. utses mera från socialpolitiska än utrikespolitiska synpunkter — inte har majoritet i den beslutande församlingen.

Av det sagda följer, att jag anser mig böra avstyrka, att stadgeändringen i akt nr 2 ratificeras av Sverige.

Under återopande av vad jag i det föregående anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att med anledning av de vid Internationella arbetskonferensens fyrtioåttonde sammanträde antagna internationella instrumenten

- 1) godkänna att Sverige ansluter sig till konventionerna (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet och (nr 122) angående sysselsättningspolitik samt

Kungl. Maj:ts proposition nr 51 år 1965

till akterna (nr 1) och (nr 3) angående ändringar i Internationella arbetsorganisationens stadga,

2) besluta att

a) konventionen (nr 121) angående förmåner vid yrkeskada ej skall för närvarande föranleda någon åtgärd,

b) akt (nr 2) angående ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga ej skall ratificeras av Sverige.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Anders Leion

Bilaga 1

(Översättning)

Convention (No. 120) concerning Hygiene in Commerce and Offices

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to hygiene in commerce and offices, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that certain of these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this eighth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following Convention, which may be cited as the Hygiene (Commerce and Offices) Convention, 1964:

Part I. Obligations of Parties

Article 1

This Convention applies to—

- (a) trading establishments;
- (b) establishments, institutions and administrative services in which the workers are mainly engaged in office work;
- (c) in so far as they are not subject to national laws or regulations or other arrangements concerning hygiene in industry, mines, transport or agriculture, any departments of other establishments, institutions or administrative services in which departments the workers are mainly engaged in commerce or office work.

Konvention (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet, vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention,

antager denna den åttonde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande konvention, som må benämnas konvention angående hygien (handels- och kontorsverksamhet), 1964.

Del I. Parternas skyldigheter

Artikel 1

Denna konvention äger tillämpning på

- a) handelsföretag;
- b) företag, institutioner och förvaltningar, i vilka arbetstagarna huvudsakligen sysselsätts med kontorsarbete;
- c) avdelningar, tillhörande andra företag, institutioner eller förvaltningar än de under a) och b) angivna, inom vilka avdelningar arbetstagarna huvudsakligen sysselsätts med kommersiellt arbete eller kontorsarbete, i den mån de icke äro underkastade den nationella lagstiftningen eller andra föreskrifter av-

sende hygien i industri, gruvor, transportverksamhet eller jordbruk.

Article 2

The competent authority may, after consultation with the organisations of employers and workers directly concerned, where such exist, exclude from the application of all or any of the provisions of this Convention specified classes of the establishments, institutions or administrative services, or departments thereof, referred to in Article 1, where the circumstances and conditions of employment are such that the application to them of all or any of the said provisions would be inappropriate.

Article 3

In any case in which it is doubtful whether an establishment, institution or administrative service is one to which this Convention applies, the question shall be settled either by the competent authority after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned, where such exist, or in any other manner which is consistent with national law and practice.

Article 4

Each Member which ratifies this Convention undertakes that it will—

(a) maintain in force laws or regulations which ensure the application of the General Principles set forth in Part II; and

(b) ensure that such effect as may be possible and desirable under national conditions is given to the provisions of the Hygiene (Commerce and Offices) Recommendation, 1964, or to equivalent provisions.

Artikel 2

Vederbörande myndighet må, efter hörande av berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, där sådana finnas, från tillämpning av alla eller vissa av bestämmelserna i denna konvention, utesluta särskilt angivna kategorier av sådana företag, institutioner, förvaltningar eller avdelningar, till vilka hänvisas i artikel 1, där omständigheterna och arbetsförhållandena äro sådana, att en tillämpning av sagda bestämmelser icke skulle vara lämplig.

Artikel 3

I sådana fall då det är tveksamt huruvida ett företag, en institution eller en förvaltning omfattas av denna konvention, skall frågan avgöras antingen av vederbörande myndighet efter hörande av de representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna, där sådana finnas, eller på annat med nationell lagstiftning och praxis förenligt sätt.

Artikel 4

Varje medlem, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att

a) tillse att en lagstiftning är i kraft, som skapar garantier för tillämpningen av de allmänna principerna i del II;

b) garantera att anvisningarna i rekommendationen angående hygien (handels- och kontorsverksamhet), 1964, eller likvärdiga anvisningar iakttagas i den utsträckning detta är möjligt och önskvärt med hänsyn till de nationella förhållandena.

Article 5

The laws or regulations giving effect to the provisions of this Convention and any laws or regulations giving such effect as may be possible and desirable under national conditions to the provisions of the Hygiene (Commerce and Offices) Recommendation, 1964, or to equivalent provisions, shall be framed after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned, where such exist.

Article 6

1. Appropriate measures shall be taken, by adequate inspection or other means, to ensure the proper application of the laws or regulations referred to in Article 5.

2. Where it is appropriate to the manner in which effect is given to this Convention, the necessary measures in the form of penalties shall be taken to ensure the enforcement of such laws or regulations.

Part II. General Principles

Article 7

All premises used by workers, and the equipment of such premises, shall be properly maintained and kept clean.

Article 8

All premises used by workers shall have sufficient and suitable ventilation, natural or artificial or both, supplying fresh or purified air.

Article 9

All premises used by workers shall have sufficient and suitable lighting; workplaces shall, as far as possible, have natural lighting.

Artikel 5

Den lagstiftning som är avsedd att bringa bestämmelserna i denna konvention i tillämpning skall utformas efter hörande av de representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna, där sådana finnas. Vad nu sagts skall också gälla lagstiftning, som garanterar att anvisningarna i rekommendationen angående hygien (handels- och kontorsverksamhet), 1964, eller likvärdiga anvisningar iakttas i den utsträckning detta är möjligt och önskvärt med hänsyn till de nationella förhållandena.

Artikel 6

1. Lämpliga åtgärder skola vidtagas för att genom tillfredsställande övervakning eller annorledes skapa garantier för att i artikel 5 angiven lagstiftning vederbörligen iakttages.

2. Där så är förenligt med sättet för genomförandet av bestämmelserna i denna konvention, skall en effektiv tillämpning av nämnda lagstiftning garanteras genom lämpliga ansvarsbestämmelser.

Del II. Allmänna principer

Artikel 7

Lokal som användes av arbetstare (arbetslokal) liksom även inredning i lokalen skall hållas ren och i gott skick.

Artikel 8

Arbetslokal skall ha tillräcklig och lämplig luftväxling, bestående av ventilation med självdrag eller mekanisk ventilation eller bådadera, varigenom frisk eller renad luft tillföres.

Artikel 9

Arbetslokal skall ha tillräcklig och tjänlig belysning; arbetsplats skall, så vitt möjligt, ha dagsbelysning.

Article 10

As comfortable and steady a temperature as circumstances permit shall be maintained in all premises used by workers.

Article 11

All workplaces shall be so laid out and work-stations so arranged that there is no harmful effect on the health of the worker.

Article 12

A sufficient supply of wholesome drinking water or of some other wholesome drink shall be made available to workers.

Article 13

Sufficient and suitable washing facilities and sanitary conveniences shall be provided and properly maintained.

Article 14

Sufficient and suitable seats shall be supplied for workers and workers shall be given reasonable opportunities of using them.

Article 15

Suitable facilities for changing, leaving and drying clothing which is not worn at work shall be provided and properly maintained.

Article 16

Underground or windowless premises in which work is normally performed shall comply with appropriate standards of hygiene.

Article 17

Workers shall be protected by appropriate and practicable measures against substances, processes and techniques which are obnoxious, unhealthy or toxic or for any reason harmful. Where the nature of the

Artikel 10

Arbetslokal skall ha så behaglig och jämn temperatur som omständigheterna medgiva.

Artikel 11

Arbetslokal och arbetsplats skola vara så anordnade, att arbetstagarna icke utsättas för skada till sin hälsa.

Artikel 12

Dricksvatten av lämplig beskaffenhet eller annan lämplig dryck skall i tillräcklig mängd finnas att tillgå för arbetstagarna.

Artikel 13

Tjänliga tvätt- och toalettanordningar skola finnas i tillräckligt antal och hållas i gott skick.

Artikel 14

Lämpliga sittplatser skola i tillräckligt antal ställas till arbetstagarnas förfogande; arbetstagarna skola beredas tillfälle att i skälig utsträckning använda desamma.

Artikel 15

Lämpliga anordningar för ombyte, förvaring och torkning av kläder som icke användas i arbetet skola finnas och hållas i gott skick.

Artikel 16

Underjordiska eller fönsterlösa lokaler, i vilka arbete stadigvarande bedrives, skola uppfylla skäliga krav på hygien.

Artikel 17

Arbetstagare skola genom ändamålsenliga och tjänliga anordningar skyddas mot ämnen, processer och metoder, som äro besvärande, osunda, giftiga eller på annat sätt skadliga. Där arbetets natur så kräver,

work so requires, the competent authority shall prescribe personal protective equipment.

Article 18

Noise and vibrations likely to have harmful effects on workers shall be reduced as far as possible by appropriate and practicable measures.

Article 19

Every establishment, institution or administrative service, or department thereof, to which this Convention applies shall, having regard to its size and the possible risk—

(a) maintain its own dispensary or first-aid post; or

(b) maintain a dispensary or first-aid post jointly with other establishments, institutions or administrative services, or departments thereof; or

(c) have one or more first-aid cupboards, boxes or kits.

Part III. Final Provisions

Article 20

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 21

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

skall vederbörande myndighet föreskriva personlig skyddsutrustning.

Artikel 18

Buller och skakningar som kunna inverka skadligt på arbetstagarna skola minskas så långt möjligt genom ändamålsenliga och tjänliga åtgärder.

Artikel 19

Varje företag, institution eller förvaltning eller avdelning därav, som omfattas av denna konvention skall, med beaktande av dess storlek och eventuellt föreliggande risker

a) inrätta ett eget behandlings- eller förbandsrum för första hjälp vid olycksfall;

b) inrätta ett behandlings- eller förbandsrum för första hjälp vid olycksfall gemensamt med andra företag, institutioner eller förvaltningar eller avdelningar därav;

c) inrätta ett eller flera förbands-skåp, -lådor eller -utrustningar.

Del III. Slutbestämmelser

Artikel 20

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola delgivas Internationella arbetsbyråns generaldirektör och registreras av honom.

Artikel 21

1. Denna konvention är bindande allenast för de medlemmar av Internationella arbetsorganisationen, vilkas ratifikationer registrerats av generaldirektören.

2. Den träder i kraft tolv månader efter det två medlemmars ratifikationer registrerats av generaldirektören.

3. Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem tolv månader efter den dag, då dess ratifikation registrerats.

Article 22

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 23

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 24

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and

Artikel 22

1. Varje medlem, som ratificerar denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse som delgives Internationella arbetsbyråns generaldirektör för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år efter det den registrerats.

2. Varje medlem, som ratificerar denna konvention och icke inom ett år efter utgången av den i föregående moment nämnda tioårsperioden gör bruk av den i denna artikel stadgade uppsägningsrätten, skall vara bunden för en ny period av tio år och kan därefter, med iakttagande av de i denna artikel föreskrivna villkoren, uppsäga konventionen vid utgången av varje följande tioårsperiod.

Artikel 23

1. Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall underrätta samtliga medlemmar av Internationella arbetsorganisationen om registreringen av alla ratifikationer och uppsägningar, som delgivits honom av organisationens medlemmar.

2. Då generaldirektören underrättar organisationens medlemmar om registreringen av den andra ratifikationen i ordningen, som delgivits honom, har han att fästa medlemmarnas uppmärksamhet på den dag, då konventionen kommer att träda i kraft.

Artikel 24

Internationella arbetsbyråns generaldirektör skall, för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta Nationernas stadga, lämna Förenta Nationernas generalsekreterare fullständiga upplysningar om varje ratifikation och uppsägning, som av ho-

acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 25

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 26

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 22 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 27

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

nom registrerats i enlighet med bestämmelserna i föregående artiklar.

Artikel 25

Närhelst Internationella arbetsbyråns styrelse finner det erforderligt skall styrelsen förelägga Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens en redogörelse för konventionens tillämpning och taga under övervägande, huruvida anledning föreligger att på konferensens dagordning uppföra frågan om dess revision, helt eller delvis.

Artikel 26

1. Därest konferensen skulle antaga en ny konvention, innebärande revision, helt eller delvis, av denna konvention, och den nya konventionen icke föreskriver annat,

a) skall en medlems ratifikation av den nya, reviderade konventionen, försåvitt denna trätt i kraft, *ipso jure* medföra omedelbar uppsägning av förevarande konvention, utan hinder av vad i artikel 22 ovan stadgas;

b) skall från den dag, då den nya reviderade konventionen träder i kraft, förevarande konvention icke längre kunna ratificeras av medlemmarna.

2. Förevarande konvention skall likväl förbli gällande till form och innehåll för de medlemmar, som ratificerat densamma men icke ratificerat den nya, reviderade konventionen.

Artikel 27

De engelska och franska texterna till denna konvention skola äga lika vitsord.

Bilaga 2

(Översättning)

**Recommendation (No. 120) concerning
Hygiene in Commerce and Offices**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to hygiene in commerce and offices, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation,

adopts this eighth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following Recommendation, which may be cited as the Hygiene (Commerce and Offices) Recommendation, 1964:

I. Scope

1. This Recommendation applies to all the following establishments, institutions and administrative services, whether public or private:

- (a) trading establishments;
- (b) establishments, institutions and administrative services in which the workers are mainly engaged in office work, including offices of persons engaged in the liberal professions;
- (c) in so far as they are not included in establishments referred to in Paragraph 2 and are not subject to national laws or regulations or

**Rekommendation (nr 120) angående
hygien inom handels- och
kontorsverksamhet**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet, vilken fråga utgör den fjärde punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den åttonde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande rekommendation, som må benämnas rekommendation angående hygien (handels- och kontorsverksamhet) 1964.

I. Tillämpningsområde

1. Denna rekommendation äger tillämpning på alla nedan angivna företag, institutioner och förvaltningar, såväl allmänna som enskilda, nämligen:

- a) handelsföretag;
- b) företag, institutioner och förvaltningar, inom vilka arbetstagarna huvudsakligen sysselsätts med kontorsarbete, däri inbegripna kontor för personer verksamma inom de fria yrkena;
- c) avdelningar tillhörande andra företag, institutioner eller förvaltningar, inom vilka avdelningar arbetstagarna huvudsakligen sysselsätts

other arrangements concerning hygiene in industry, mines, transport or agriculture, any departments of other establishments, institutions or administrative services in which departments the workers are mainly engaged in commerce or office work.

2. This Recommendation also applies to the following establishments, institutions and administrative services:

(a) establishments, institutions and administrative services providing personal services;

(b) postal and telecommunication services;

(c) newspaper and publishing undertakings;

(d) hotels and boarding houses;

(e) restaurants, clubs, cafés, and other catering establishments;

(f) theatres and places of public entertainment and other recreational services.

3. (1) Where necessary, appropriate arrangements should be made to define, after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned, the line which separates establishments, institutions or administrative services to which this Recommendation applies from other establishments.

(2) In any case in which it is doubtful whether an establishment, institution or administrative service is one to which this Recommendation applies, the question should be settled either by the competent authority after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned, or in any other manner which is consistent with national law and practice.

II. Methods of Application

4. Having regard to the diversity of national circumstances and prac-

tas med kommersiellt arbete eller kontorsarbete, i den mån de icke äro inbegripna bland de i mom. 2 nämnda företagen, eller äro underkastade den nationella lagstiftningen eller andra föreskrifter avseende hygien i industri, gruvor, transportverksamhet eller jordbruk.

2. Denna rekommendation äger tillämpning jämväl på följande företag, institutioner och förvaltningar:

a) företag, institutioner och förvaltningar som tillhandahålla personliga tjänster;

b) postverket och företag för teleföbindelser;

c) tidnings- och förlagsverksamhet;

d) hotell och pensionat;

e) restauranger, klubbar, kaféer och andra serveringsföretag;

f) teatrar och andra nöjesföretag samt anläggningar för rekreation.

3. 1) Där så är erforderligt, böra lämpliga åtgärder vidtagas för att efter hörande av de representativa organisationerna för berörda arbetsgivare och arbetstagare, ange gränslinjen mellan de företag, institutioner och förvaltningar, som omfattas av denna rekommendation, och andra företag.

2) I fall, då tvekan kan råda huruvida denna rekommendation äger tillämpning på visst företag, viss institution eller förvaltning, bör frågan avgöras antingen av vederbörande myndighet efter hörande av de representativa organisationerna för berörda arbetsgivare och arbetstagare eller på annat med nationell lagstiftning och praxis förenligt sätt.

II. Tillämpningsmetoder

4. Med beaktande av olikheter i nationella förhållanden och praxis,

trices, effect may be given to the provisions of this Recommendation—

(a) by national laws or regulations;

(b) by collective agreement or as otherwise agreed by the employers and workers concerned;

(c) by arbitration awards; or

(d) in any other manner approved by the competent authority after consultation with the representative organisations of employers and workers concerned.

III. Maintenance and Cleanliness

5. All places in which work is carried on, or through which workers may have to pass, or which contain sanitary or other facilities provided for the common use of workers, and the equipment of such places, should be properly maintained.

6. (1) All such places and equipment should be kept clean.

(2) In particular the following should be regularly cleaned:

(a) floors, stairs and passages;

(b) windows used for lighting, and sources of artificial lighting;

(c) walls, ceilings and equipment.

7. Cleaning should be carried out—

(a) by means raising the minimum amount of dust;

(b) outside working hours, except in particular circumstances or where cleaning during working hours can be effected without disadvantage for the workers.

8. Cloakrooms, lavatories, washstands and, if necessary, other facilities for the common use of workers should be regularly cleaned and periodically disinfected.

9. All refuse and waste likely to give off obnoxious, toxic or harmful substances, or be a source of infec-

tion, should be disposed of in a manner which shall be approved by the competent authority.

a) genom nationell lagstiftning;

b) genom kollektivavtal eller andra mellan berörda arbetsgivare och arbetstagare träffade avtal;

c) genom skiljedom; eller

d) på annat av vederbörande myndighet efter samråd med de representativa organisationerna för berörda arbetsgivare och arbetstagare godkänt sätt.

III. Underhåll och renlighet

5. Utrymme, där arbete utföres eller som arbetstagare ha att passera, eller till vilket sanitära eller andra för arbetstagarnas gemensamma bruk avsedda anordningar äro förlagda, ävensom inredningen i sådant utrymme, böra vederbörligen underhållas.

6. 1) Utrymme och inredning som ovan sagts böra hållas rena.

2) Regelbunden rengöring bör utföras särskilt i fråga om

a) golv, trappor och korridorer;

b) fönster, avsedda att förse lokalen med ljus, och anordningar för artificiell belysning;

c) väggar, tak och inredning.

7. Rengöring bör utföras

a) på sätt som frigör minsta möjliga mängd damm;

b) utanför arbetstid, utom i undantagsfall eller i fall där rengöring kan ske under arbetstid utan olägenhet för arbetstagarna.

8. Klädrum, toaletter, tvättställ och, om så är nödvändigt, andra anordningar för de anställdas gemensamma bruk böra rengöras regelbundet och desinficeras med vissa mellanrum.

9. Sopor och avfall, som kunna avgiva besvärande, giftiga eller skadliga ämnen eller utgöra en infek-

tion, should be made harmless, removed or isolated at the earliest possible moment; disposal should be in accordance with standards approved by the competent authority.

10. Removal and disposal arrangements for other refuse and waste should be made and sufficient receptacles for such refuse and waste should be provided in suitable places.

IV. Ventilation

11. In all places in which work is carried on, or which contain sanitary or other facilities for the common use of workers, there should be sufficient and suitable ventilation, natural or artificial or both, supplying fresh or purified air.

12. In particular—

(a) apparatus ensuring natural or artificial ventilation should be so designed as to introduce a sufficient quantity of fresh or purified air per person and per hour into an area, taking into account the nature and conditions of the work;

(b) arrangements should be made to remove or make harmless, as far as possible, fumes, dust and any other obnoxious or harmful impurities which may be generated in the course of work;

(c) the normal speed of movement of air at fixed work stations should not be harmful to the health or comfort of the persons working there;

(d) as far as possible and in so far as conditions require, appropriate measures should be taken to ensure that in enclosed premises a suitable hygrometric level in the air is maintained.

13. Where a workplace is wholly or substantially air conditioned, suit-

tionskälla, böra snarast möjligt oskadliggöras, bortföras eller förvaras isolerade på sätt, som står i överensstämmelse med normer godkända av vederbörande myndighet.

10. Åtgärder böra vidtagas för bortförande och förintande av andra sopor och avfall. Kärll för uppsamling av sopor och avfall böra i tillräckligt antal placeras ut på lämpliga platser.

IV. Ventilation

11. I lokal, där arbete utföres eller till vilken sanitära eller andra anordningar för arbetstagarnas gemensamma bruk äro förlagda, bör finnas tillräcklig och tjänlig luftväxling bestående av ventilation med självdrag eller mekanisk ventilation eller bådadera, varigenom frisk eller renad luft tillföres.

12. Härvid bör särskilt beaktas att

a) anordningarna för naturlig eller mekanisk ventilation böra vara så utförda att en med hänsyn till arbetets art och de förhållanden, under vilka det utföres, tillräcklig mängd frisk eller renad luft — beräknad per person och per timme — tillföres lokalen;

b) åtgärder böra vidtagas för att så långt möjligt avlägsna eller oskadliggöra ångor, damm och andra besvärande eller skadliga föroreningar, vilka kunna alstras under arbetet;

c) den normala lufthastigheten (vid luftväxling) vid fasta arbetsplatser icke bör inverka skadligt på vare sig hälsa eller trivsel hos de personer, som arbeta där;

d) i den mån så är möjligt och omständigheterna så påfordra ändamålsenliga åtgärder böra vidtagas för att garantera att lämplig fuktighetsgrad upprätthålles i slutna lokaler.

13. Där en arbetsplats är helt eller till största delen luftkonditione-

able means of emergency ventilation, natural or artificial, should be provided.

V. Lighting

14. In all places in which work is carried on, or through which workers may have to pass or which contain sanitary or other facilities provided for the common use of workers, there should be, as long as the places are likely to be used, sufficient and suitable lighting, natural or artificial, or both.

15. In particular, all practicable measures should be taken—

(a) to ensure visual comfort;

(i) by openings for natural lighting which are appropriately distributed and of sufficient size;

(ii) by a careful choice and appropriate distribution of artificial lighting;

(iii) by a careful choice of colours for the premises and their equipment;

(b) to prevent discomfort or disorders caused by glare, excessive contrasts between light and shade, reflection of light and over-strong direct lighting;

(c) to eliminate harmful flickering whenever artificial lighting is used.

16. Wherever sufficient natural lighting is reasonably practicable it should be adopted in preference to any other.

17. Suitable standards of natural or artificial lighting for different types of work and premises and various occupations should be fixed by the competent authority.

18. In premises where there are large numbers of workers or visitors, emergency lighting should be provided.

rad, böra lämpliga anordningar för naturlig eller mekanisk reservventilation finnas.

V. Belysning

14. I utrymme, där arbete utföres eller som arbetstagare ha att passera eller till vilket sanitära eller andra anordningar, avsedda för arbetstagarnas gemensamma bruk äro förlagda, bör, under den tid lokalen kan antagas komma till användning, finnas tillräcklig och lämpligt anordnad belysning, bestående av dagsbelysning, artificiell belysning eller bådadera.

15. Särskilt böra alla genomförbara åtgärder vidtagas för att

a) garantera behagliga belysningsförhållanden;

(i) genom öppningar för dagsljus, lämpligt fördelade och av tillräcklig storlek;

(ii) genom omsorgsfullt vald och lämpligt fördelad artificiell belysning;

(iii) genom omsorgsfullt val av färger för lokaler och inredning;

b) förebygga obehag eller besvär förorsakade av bländning, alltför stark kontrastverkan mellan ljus och skugga, ljusreflexer och alltför intensiv direkt belysning;

c) eliminera skadligt flimmer vid artificiell belysning.

16. Där dagbelysning av tillräcklig styrka kan erhållas utan alltför stora svårigheter bör sådan ha företräde framför annan belysning.

17. Vederbörande myndighet bör fastställa lämpliga normer för dagbelysning och artificiell belysning med avseende på olika typer av arbete och lokaler och olika yrken.

18. I lokaler där ett stort antal arbetstagare eller besökare uppehåller sig bör finnas nödbelysning.

VI. Temperature

19. In all places in which work is carried on, or through which workers may have to pass, or which contain sanitary or other facilities provided for the common use of workers, the best possible conditions of temperature, humidity and movement of air should be maintained, having regard to the nature of work and the climate.

20. No worker should be required to work regularly in an extreme temperature. Accordingly, the competent authority should determine either maximum or minimum standards of temperature, or both, having regard to the climate and to the nature of the establishment, institution or administrative service and of the work.

21. No worker should be required to work regularly in conditions involving sudden variations in temperature which are considered by the competent authority to be harmful to health.

22. (1) No worker should be required to work regularly in the immediate neighbourhood of equipment radiating a large amount of heat or causing an intense cooling of the surrounding air, considered by the competent authority to be harmful to health, unless suitable control measures are taken, the time of the worker's exposure is reduced, or he is provided with suitable protective equipment or clothing.

(2) Fixed or movable screens, deflectors or other suitable devices should be provided and used to protect workers against any large-scale intake of cold or heat, including the heat of the sun.

23. (1) No worker should be required to work at an outdoor sales counter in low temperatures likely

VI. Temperatur

19. I utrymme, där arbete utföres eller som arbetstagare ha att passera eller till vilket sanitära eller andra anordningar för arbetstagarnas gemensamma bruk äro förlagda, böra de med hänsyn till arbetets art och klimatet bästa möjliga förhållanden ifråga om temperatur, luftfuktighet och luftväxling råda.

20. Arbetstagare bör icke åläggas att utföra stadigvarande arbete vid extrema temperaturer. Vederbörande myndighet bör följaktligen fastställa normer för antingen maximi- eller minimitemperaturer, eller för båda, med beaktande av klimatet och företagets, institutionens eller förvaltningens art och arbetets natur.

21. Arbetstagare bör icke åläggas att utföra stadigvarande arbete under förhållanden, som innebära snabba temperaturväxlingar, vilka av vederbörande myndighet bedömas som skadliga för hälsan.

22. 1) Arbetstagare bör icke åläggas att utföra stadigvarande arbete i omedelbar närhet av apparat, som avger stark värme eller som förorsakar stark avkylning av omgivande luft i sådan grad, att vederbörande myndighet bedömer fara för ohälsa föreligga, såvida icke lämpliga kontrollåtgärder vidtagas eller den tid under vilken arbetstagaren utsättes för värmen resp. avkylningen begränsas eller han förses med lämplig skyddsutrustning eller klädsel.

2) Fasta eller flyttbara skärmar, deflektorer eller andra lämpliga anordningar böra anskaffas och användas för att skydda arbetstagare mot intensiv påverkan av värme eller köld, däri inbegripet solstrålning.

23. 1) Arbetstagare bör icke åläggas att arbeta vid disk för utomhusförsäljning vid så låg tempera-

to be harmful unless suitable means of warming himself are available.

(2) No worker should be required to work at an outdoor sales counter in high temperatures likely to be harmful unless suitable means of protection against such high temperatures are available.

24. The use of methods of heating or cooling likely to cause harmful or obnoxious fumes in the atmosphere of premises should be forbidden.

25. When work is carried out in a very low or a very high temperature, workers should be given a shortened working day or breaks included in the working hours, or other relevant measures taken.

VII. Working Space

26. (1) All workplaces should be so laid out and work-stations so arranged that there is no harmful effect on the health of the worker.

(2) Each worker should have sufficient unobstructed working space to perform his work without risk to his health.

27. The competent authority should specify—

(a) the floor area to be provided in enclosed premises for each worker regularly working there;

(b) the minimum unobstructed volume of space to be provided in enclosed premises for each worker regularly working there;

(c) the minimum height of new enclosed premises in which work is to be regularly performed.

VIII. Drinking Water

28. A sufficient supply of wholesome drinking water or of some other wholesome drink should be made available to workers. Wherever the distribution of running

tur, att den kan utgöra fara för ohälsa, försåvitt han icke har tillgång till tjänliga uppvärmningsanordningar.

2) Arbetstagare bör icke åläggas att arbeta vid disk för utomhusförsäljning vid så hög temperatur, att den kan utgöra fara för ohälsa, försåvitt han icke har tillgång till tjänliga anordningar för att skydda sig mot hög temperatur.

24. Uppvärmnings- eller avkylningsanordningar, som kunna avgiva skadliga eller besvärande ångor i rumsluften, böra förbjudas.

25. Där arbete utföres vid mycket låg eller mycket hög temperatur, böra avkortad arbetsdag eller pauser som inräknas i arbetstiden medgivas eller andra lämpliga åtgärder vidtagas till förmån för arbetstagarna.

VII. Arbetsutrymme

26. 1) Arbetslokal bör vara så planlagd och arbetsplats så anordnad, att arbetstagaren icke ådrager sig ohälsa.

2) Varje arbetstagare bör ha tillräckligt, fritt arbetsutrymme som tillåter honom att utföra sitt arbete utan risk för ohälsa.

27. Vederbörande myndighet bör fastställa

a) den golvyta som i slutna lokaler bör tilldelas varje regelbundet arbetande arbetstagare;

b) den minimivolym av fritt utrymme, som i slutna lokaler bör tilldelas varje regelbundet arbetande arbetstagare;

c) minimihöjden för nya slutna lokaler, i vilka arbete kommer att utföras regelbundet.

VIII. Dricksvatten

28. Dricksvatten av lämplig beskaffenhet eller annan tjänlig dryck bör tillhandahållas arbetstagarna i tillräcklig mängd. Där distribution av rinnande dricksvatten är möjlig,

drinking water is practicable, preference should be given to this system.

29. (1) Any containers used to distribute drinking water or any other authorised drink should —

(a) be tightly closed and where appropriate fitted with a tap;

(b) be clearly marked as to the nature of their contents;

(c) not be buckets, tubs or other receptacles with a wide open top (with or without a lid) in which it is possible to dip an instrument to draw off liquid;

(d) be kept clean at all times.

(2) A sufficient number of drinking vessels should be provided and there should be facilities for washing them with clean water.

(3) Cups the use of which is shared by a number of workers should be forbidden.

30. (1) Water which does not come from an officially approved source for the distribution of drinking water should not be distributed as drinking water unless the competent health authority expressly authorises such distribution and holds periodical inspections.

(2) Any method of distribution other than that practised by the officially approved local supply service should be notified to the competent health authority for its approval.

31. (1) Any distribution of water not fit for drinking should be so labelled at the points where it can be drawn off.

(2) There should be no interconnection, open or potential, between drinking water systems and systems of water not fit for drinking.

IX. Washstands and Showers

32. Sufficient and suitable washing facilities should be provided for the use of workers in suitable places

bör företräde givas åt ett sådant system.

29. 1) Behållare, avsedda för distribution av dricksvatten eller annan tillåten dryck, böra

a) vara tättslutande och i förekommande fall försedda med tappanordning;

b) tydligt angiva innehållet;

c) icke utgöras av hinkar, kar eller andra behållare (med eller utan lock), i vilka det är möjligt att sänka ned ett kärl för upphämtning av vatten;

d) ständigt hållas rena.

2) Drickskärl böra tillhandahållas i tillräckligt antal liksom även anordningar för att diska dessa i rent vatten.

3) Användandet av gemensamma muggar bör förbjudas.

30. 1) Vatten som icke härrör från en officiellt godkänd källa för distribution av dricksvatten bör icke tillhandahållas som dricksvatten, såvida icke vederbörande hälsovårdsmyndighet uttryckligen medger sådan distribution och utför periodiska undersökningar av vattnet.

2) Varje annat distributionsätt än det som användes av det auktoriserade lokala vattenverket bör anmälas för och godkännas av vederbörande hälsovårdsmyndighet.

31. 1) Där vatten som icke är drickbart tillhandahålles bör vid varje tappställe tydligt angivas, att vattnet ej är avsett att användas som dricksvatten.

2) Mellan dricksvattenssystem och system för icke drickbart vatten bör ej finnas någon förbindelse, varken direkt eller indirekt.

IX. Tvättställ och duschar

32. Ändamålsenliga och lämpligt förlagda tvättanordningar i tillräckligt antal böra stå till arbetstagar-

and should be properly maintained.

33. (1) These facilities should, to the greatest possible extent, include washstands, with hot water if necessary, and, where the nature of the work so requires, showers with hot water.

(2) Soap should be made available to workers.

(3) Appropriate products (such as detergents, special cleansing creams or powders) should be made available to workers wherever the nature of the work so requires; the use for personal cleanliness of products harmful to health should be forbidden.

(4) Towels, preferably individual, or other suitable means of drying themselves should be made available to workers. Towels for common use which do not provide a fresh clean portion for each use should be forbidden.

34. (1) Water provided for washstands and showers should not present any health risks.

(2) Where water used in washstands and showers is not fit for drinking, this should be clearly indicated.

35. Separate washing facilities should be provided for men and women, except in very small establishments where common facilities may be provided with the approval of the competent authority.

36. The number of washstands and showers should be fixed by the competent authority having regard to the number of workers and the nature of their work.

X. Sanitary Conveniences

37. Sufficient and suitable sanitary conveniences should be provided for the use of workers in suitable places and should be properly maintained.

nas förfogande och hållas i gott skick.

33. 1) I dessa anordningar böra i största möjliga utsträckning ingå tvättställ, om så erfordras med varmvatten, och där arbetets natur så kräver, duschar med varmvatten.

2) Tvål bör tillhandahållas arbetstagarna.

3) Lämpliga medel (såsom rengöringsmedel, speciella krämer eller puder för kroppsvård) böra tillhandahållas arbetstagarna, där arbetets natur så kräver; användning av medel för personlig kroppsvård vilka äro skadliga för hälsan bör förbjudas.

4) Handdukar, företrädesvis personliga, eller andra lämpliga hjälpmedel för torkning, böra tillhandahållas arbetstagarna. Handdukar för gemensamt bruk, vilka icke göra det möjligt för varje arbetstgare att använda ett rent och obegagnat stycke böra förbjudas.

34. 1) Vatten i tvättställ och duschar bör icke medföra risk för ohälsa.

2) Där vatten i tvättställ och duschar icke är drickbart bör detta tydligt angivas.

35. Separata tvättanordningar för män och för kvinnor böra finnas utom i mycket små företag, där efter tillstånd av vederbörande myndighet gemensamma anordningar må godtagas.

36. Antalet tvättställ och duschar bör fastställas av vederbörande myndighet med beaktande av antalet arbetstgare och arten av deras arbete.

X. Toaletter

37. Ändamålsenliga och lämpligt förlagda toaletter i tillräckligt antal böra stå till arbetstgarnas förfogande och hållas i gott skick.

38. (1) Sanitary conveniences should be so partitioned as to ensure sufficient privacy.

(2) As far as possible sanitary conveniences should be supplied with flushing systems and traps and with toilet paper or some other hygienic means of cleaning.

(3) Appropriately designed receptacles with lids or other suitable disposal units such as incinerators should be provided in sanitary conveniences for women.

(4) As far as possible, conveniently accessible washstands in sufficient number should be provided near conveniences.

39. Separate sanitary conveniences should be provided for men and women, except, with the approval of the competent authority, in establishments where not more than five persons or only members of the employer's family are employed.

40. The number of W.C.'s and urinals for men, and of W.C.'s for women, should be fixed by the competent authority having regard to the number of workers.

41. Sanitary conveniences should be adequately ventilated and so located as to prevent nuisances. They should not communicate directly with workplaces, rest rooms or canteens, but should be separated therefrom by an antechamber or by an open space. Approaches to outdoor conveniences should be roofed.

XI. Seats

42. Sufficient and suitable seats should be supplied for workers and workers should be given reasonable opportunities of using them.

43. To the greatest possible extent, work-stations should be so arranged that workers who work standing may discharge their duties sitting whenever this is compatible with the nature of the work.

38. 1) Toaletterna böra vara så avdelade, att tillfredsställande krav på avskildhet uppfyllas.

2) Toaletterna böra, så långt möjligt, vara försedda med spolsystem, vattenlås samt toalettpapper eller annan motsvarande hygienisk anordning.

3) Lämpligt utformade, med lock försedda uppsamlingskärl eller andra lämpliga anordningar, exempelvis förbränningsapparater, böra finnas i toaletterum avsedda för kvinnor.

4) Såvitt möjligt böra lätt tillgängliga tvättställ i tillräckligt antal anordnas i närheten av toaletterna.

39. Separata toaletter böra anordnas för män och för kvinnor, utom — efter medgivande av vederbörande myndighet — i företag där högst fem personer eller endast medlemmar av arbetsgivarens familj äro anställda.

40. Antalet klosetter och urinoarer för män ävensom antalet klosetter för kvinnor bör fastställas av vederbörande myndighet med beaktande av antalet arbetstagare.

41. Toalett bör vara tillfredsställande ventilerad och så förlagd, att obehag undvikas. Den bör icke stå i direkt förbindelse med arbetsplats, vilrum eller marketenteri utan bör vara skild från dessa genom ett förrum eller ett fritt utrymme. Väg till avträde utomhus bör vara försedd med tak.

XI. Sittplatser

42. Lämpligt anordnade sittplatser i tillräckligt antal böra stå till arbetstagarnas förfogande för att av dem användas i rimlig omfattning.

43. I största möjliga utsträckning böra arbetsplatserna vara så anordnade, att arbetstagare som arbeta i stående ställning må kunna utföra sina uppgifter sittande, när detta är förenligt med arbetets art.

44. Seats supplied for workers should be of comfortable design and dimensions, be suited to the work performed, and facilitate good working posture in the interest of the worker's health; if necessary, foot-rests should be supplied for the same purpose.

XII. Clothing Accommodation and Changing Rooms

45. Suitable facilities, such as hangers and cupboards, for changing, leaving and drying clothing which is not worn at work should be provided and properly maintained.

46. Where the number of workers and the nature of their work so require, changing rooms should be provided.

47. (1) Changing rooms should contain—

(a) properly ventilated personal cupboards or other suitable receptacles of sufficient dimensions, which can be locked;

(b) a sufficient number of seats.

(2) Separate compartments for street clothes and working attire should be provided whenever workers are engaged in operations necessitating the wearing of working attire which may be contaminated, heavily soiled, stained or impregnated.

48. There should be separate changing rooms for men and women.

XIII. Underground and Similar Premises

49. Underground or windowless premises in which work is normally performed should comply with appropriate standards of hygiene laid down by the competent authority.

50. As far as circumstances allow, workers should not be required to work continuously in underground or windowless premises, but should work there in rotation.

44. Sittplatser som ställas till arbetstagarnas förfogande böra vara bekväma till utförande och dimensioner, anpassade till det arbete som skall utföras samt underlätta med hänsyn till arbetstagarens hälsa god arbetsställning; fotstöd böra, om så är erforderligt, tillhandahållas för samma ändamål.

XII. Klädutrymmen och omklädningsrum

45. Lämpliga anordningar, t. ex. klädhängare och klädskaåp för ombyte, förvaring och torkning av kläder, som icke bäras i arbetet, böra tillhandahållas och hållas i gott skick.

46. Där antalet arbetstagare och arbetets art så kräver, böra omklädningsrum anordnas.

47. 1) Omklädningsrum böra innehålla

a) låsbara, tillfredsställande ventilerade personliga skåp eller andra lämpliga förvaringsutrymmen av tillräcklig storlek;

b) tillräckligt antal sittplatser.

2) Skilda fack för gångkläder och för arbetskläder böra anordnas där arbetstagarna äro sysselsatta med uppgifter, som nödvändiggöra bärandet av arbetskläder, som kunna bli infekterade, starkt smutsade, fläckade eller våta.

48. Skilda omklädningsrum böra anordnas för män och kvinnor.

XIII. Underjordslokaler och därmed jämförliga lokaler

49. Underjordslokaler eller fönsterlösa lokaler, i vilka arbete regelbundet utföres, böra uppfylla lämpliga krav på hygien, fastställda av vederbörande myndighet.

50. Så långt omständigheterna det medgiva, böra arbetstagare som ha att arbeta i underjordslokaler eller fönsterlösa lokaler icke åläggas att stadigvarande arbeta där, utan de böra avlösas.

XIV. Obnoxious, Unhealthy or Toxic Substances, Processes and Techniques

51. Workers should be protected by appropriate and practicable measures against substances, processes and techniques which are obnoxious, unhealthy, or toxic or for any reason harmful.

52. In particular—

(a) all appropriate and practicable measures should be taken to replace such substances, processes and techniques by substances, processes and techniques which are not obnoxious, unhealthy or toxic or for any reason harmful, or which are not to the same extent;

(b) the competent authority should encourage and advise on the measures of substitution referred to in clause (a) and, with regard to retail sales, the use of processes and techniques and containers excluding any harmful effects;

(c) where the measures of substitution referred to in clause (a) are not possible, engineering control methods such as enclosure, isolation and ventilation should be used;

(d) equipment to control or eliminate obnoxious, unhealthy or toxic or for any reason harmful substances should be kept in good repair at all times;

(e) all appropriate and practicable measures should be taken to protect workers against risks such as those resulting from knocking over, spilling, emanation or splashing of substances which are obnoxious, unhealthy or toxic or for any reason harmful;

(f) it should be forbidden to smoke, eat, drink or put on make-up when toxic or for any reason harmful substances are handled; food, drink, tobacco or make-up

XIV. Besvärande, hälsofarliga eller giftiga ämnen, processer och metoder

51. Genom lämpliga och praktiskt användbara åtgärder böra arbetstagare skyddas mot sådana ämnen, processer och metoder, som äro besvärande, hälsofarliga eller giftiga eller på annat sätt skadliga.

52. Därvid bör särskilt iakttagas

a) att alla lämpliga och praktiskt användbara åtgärder vidtagas för att ersätta sådana ämnen, processer och metoder med andra ämnen, processer och metoder som icke äro besvärande, hälsofarliga eller giftiga eller på annat sätt skadliga, eller vilka äro det i mindre grad;

b) att vederbörande myndighet bör uppmuntra till och lämna anvisningar rörande sådana åtgärder för utbyte som avses i punkten a) och, såvitt avser detaljhandeln, rörande användning av processer, metoder och behållare som utsluta varje skadlig påverkan;

c) att där sådana åtgärder för utbyte som angivas i punkten a) icke äro möjliga att använda, andra skyddsåtgärder böra tillgripas, t. ex. utnyttjande av slutna apparater, (isolering) och ventilation;

d) att utrustning för kontroll eller eliminering av besvärande, hälsofarliga eller giftiga eller av annan orsak skadliga ämnen ständigt bör hållas i gott skick;

e) att alla lämpliga och praktiskt genomförbara åtgärder böra vidtagas för att skydda arbetstagare mot sådana risker som uppstå genom utstjälning, spill, utströmning eller stänk av ämnen, vilka äro besvärande, hälsofarliga eller giftiga eller på annat sätt skadliga;

f) att det bör vara förbjudet för arbetstagarna att röka, äta, dricka eller anlägga make-up då de ha att ta befattning med giftiga eller på annat sätt skadliga ämnen; födoämnen,

used by workers should not be exposed to contamination from such substances.

53. Receptacles containing dangerous substances should bear—

(a) a danger symbol which is in accordance with recognised international standards, and, where necessary, defines the nature of the risk;

(b) the name of the substance or an indication to identify it; and

(c) as far as possible the essential instructions giving details of the first aid that should be administered if the substance should injure health or cause bodily injury.

54. (1) When, despite the measures taken in pursuance of Paragraphs 51 and 52, operations being performed are exceptionally dirty, or involve processes or techniques or the use or handling of substances that are unhealthy, toxic or for any reason harmful, then, depending on the extent and nature of the risks, workers should be adequately protected by protective clothing or such other personal protective equipment or devices as may be necessary.

(2) Such clothing, equipment and devices should include, for example, one or more of the following, depending on the nature of the operation: coats, overalls, aprons, goggles, gloves, hats, helmets, masks, footwear, barrier creams and special powders.

(3) If necessary the competent authority should fix minimum standards of efficiency for personal protective equipment and devices.

(4) Wherever special public health measures or the protection of workers' health necessitate the wearing of protective clothing and other personal protective equipment or devices at work, this clothing and

drycker, tobak eller make-up-utensilier som användas av arbetstagarna böra icke utsättas för infektion av sådana ämnen.

53. Behållare i vilka farliga ämnen förvaras böra förses med

a) ett varningstecken som är utformat i överensstämmelse med erkänd internationell standard och som, där så erfordras, anger farens art;

b) benämningen på ämnet eller en anvisning för dess identifiering; samt

c) så vitt möjligt de viktigaste instruktionerna för den första hjälp som bör lämnas, om ämnet skulle förorsaka skada till hälsan eller kroppsskada.

54. 1) Om de uppgifter som skola utföras äro särskilt smutsande eller omfatta processer eller metoder eller användning eller handhavande av ämnen, vilka äro hälsofarliga, giftiga eller på annat sätt skadliga, böra arbetstagarna — trots att åtgärder vidtagits i enlighet med mom. 51 och 52 — skyddas på ett betryggande sätt genom skyddskläder eller annan personlig skyddsutrustning eller anordning, som kan vara nödvändig med hänsyn till omfattningen och arten av riskerna.

2) Kläder, utrustning och anordning som nyss nämnts böra omfatta exempelvis en eller flera av följande artiklar, allt efter arbetsuppgifternas art: rockar, overaller, förkläden, glasögon, handskar, hattar, hjälmar, masker, fotbeklädning, skyddskrämer och speciella puder.

3) Där så är erforderligt bör vederbörande myndighet fastställa vissa minimikrav på den personliga skyddsutrustningens och andra personliga anordningars effektivitet.

4) Där speciella hänsyn till hälsovård eller arbetarskydd gör det nödvändigt att skyddskläder och annan personlig skyddsutrustning eller personliga anordningar användas i arbetet, böra kläder och utrustning

equipment should be supplied, cleaned and maintained at the employer's expense.

55. Where the use of personal protective equipment or devices does not entirely eliminate the effect of substances, processes or techniques which are unhealthy or toxic or for any reason harmful, the competent authority should recommend, if necessary, that additional preventive measures be taken.

56. (1) Where necessary a minimum age for employment in work involving such substances, processes and techniques should be laid down by the competent authority.

(2) The competent authority should prescribe medical examinations (initial and periodical) for workers exposed to the effects of substances which are unhealthy or toxic or for any reason harmful.

XV. Noise and Vibration

57.(1) Noise (including sound emissions) and vibrations likely to have harmful effects on workers should be reduced as far as possible by appropriate and practicable measures.

(2) Particular attention should be paid—

(a) to the substantial reduction of noise and vibrations caused by machinery and sound-producing equipment and devices;

(b) to the enclosure or isolation of sources of noise or vibrations which cannot be reduced;

(c) to the reduction of intensity and duration of sound emissions, including musical emissions; and

(d) to the provision of sound-insulating equipment, where appropriate, to keep the noise of work-

som nyss nämnts tillhandahållas, tvättas och hållas i skick på arbetsgivarens bekostnad.

55. Där användandet av personlig skyddsutrustning eller andra personliga anordningar icke helt eliminerar påverkan av ämnen, processer eller metoder, vilka äro hälsofarliga eller giftiga eller på annat sätt skadliga, bör, där så erfordras, vederbörande myndighet rekommendera, att ytterligare förebyggande åtgärder vidtagas.

56. 1) Där så är erforderligt bör vederbörande myndighet fastställa viss minimiålder för anställning i arbete, där den anställde har att ta befattning med ovan avsedda ämnen, processer och metoder.

2) Vederbörande myndighet bör föreskriva läkarundersökningar (vid tillträde till anställning och därefter periodiska besiktningar) för arbetstagare, som utsätts för påverkan av ämnen, som äro hälsofarliga eller giftiga eller på annat sätt skadliga.

XV. Buller och skakningar

57. 1) Buller (inklusive utsändning av ljud) och skakningar som kunna utöva skadlig inverkan på arbetstagare böra minskas så långt möjligt genom ändamålsenliga och praktiskt genomförbara åtgärder.

2) Därvid bör särskilt uppmärksammas

a) att buller och skakningar, förorsakade av maskiner, bullrande utrustning och apparater böra avsevärt minskas;

b) att källor till buller eller skakningar, som ej kunna minskas, böra byggas in eller isoleras;

c) att intensiteten och varaktigheten av ljudutsändningar, däri inberäknat musiksändningar, böra minskas;

d) att, där så är lämpligt, ljudisolerande utrustning bör anskaffas för att avskärma kontor från buller

shops, lifts, conveyors or the street away from offices.

58. If the measures referred to in subparagraph (2) of Paragraph 57 prove to be insufficient to eliminate harmful effects adequately—

(a) workers should be supplied with suitable ear protectors when they are exposed to sound emissions likely to produce harmful effects;

(b) workers exposed to sound emissions and vibrations likely to produce harmful effects should be granted regular breaks included in the working hours in premises free of such sound emissions and vibrations;

(c) systems of work distribution or rotation of jobs should be applied where necessary.

XVI. Methods and Pace of Work

59. Work methods should as far as possible be adapted to the requirements of hygiene and to the physical and mental health and comfort of workers.

60. Appropriate measures should be taken, among others, to ensure that the mechanisation of operations or methods of accelerating them do not impose a work rate likely, because of the concentrated attention or rapid movements required, to produce harmful effects on workers, in particular, physical fatigue or nervous fatigue which causes medically recognisable disorders.

61. Where the conditions of work make it necessary, the competent authority should fix a minimum age for employment in the operations referred to in Paragraph 60.

62. In order to prevent harmful effects or to limit them to the greatest possible extent, there should be breaks included in the working

från verkstäder, hissar, transportanordningar eller gatubuller.

58. Om de i mom. 57 punkt 2) angivna åtgärderna visa sig otillräckliga för att i tillfredsställande grad minska skadliga påverkningar

a) böra arbetstagarna förses med lämpliga hörselskydd, då de utsätts för ljud som kunna framkalla skada;

b) böra arbetstagare som utsätts för ljud och skakningar som kunna framkalla skada tillåtas att under regelbundna pauser, vilka skola inräknas i arbetstiden, vistas i lokaler utan störande ljud och skakningar;

c) böra system med arbetsväxling eller avlösning tillämpas, där så är nödvändigt.

XVI. Arbetsmetoder och arbetsrytm

59. Arbetsmetoder böra i möjlig mån anpassas till arbetshygienens krav och till arbetstagarnas fysiska och psykiska hälsa och trivsel.

60. Lämpliga åtgärder böra vidtagas bl. a. för att förhindra att mekanisering av eller metoder för att öka takten i arbetsutförandet medföra en arbetsrytm, som på grund av koncentrerad uppmärksamhet eller krav på snabbhet i rörelserna kan komma att framkalla skadliga verkningar på arbetstagarna, särskilt sådan fysisk eller nervös trötthet som ger upphov till medicinskt märkbara rubbningar.

61. Där arbetsförhållandena så kräva bör vederbörande myndighet fastställa viss minimiålder för anställning i arbete, som avses i mom. 60.

62. För att förebygga eller i största möjliga utsträckning begränsa uppkomsten av skadliga verkningar böra pauser inkluderas i arbetsti-

hours or, where possible, systems of work distribution or rotation of jobs.

XVII. First Aid

63. Every establishment, institution or administrative service, or department thereof, to which this Recommendation applies should, having regard to its size and the possible risk—

(a) maintain its own dispensary or first-aid post; or

(b) maintain a dispensary or first-aid post jointly with other establishments, institutions or administrative services, or departments thereof; or

(c) have one or more first-aid cupboards, boxes or kits.

64. (1) The equipment of the dispensaries, and first-aid posts, cupboards, boxes or kits referred to in Paragraph 63 should be determined by the competent authority having regard to the number of workers and the nature of the risks.

(2) The contents of first-aid cupboards, boxes or kits should be kept in an aseptic condition and properly maintained, and should be checked at least once every month. These cupboards, boxes or kits should be restocked at such times or, where necessary, immediately after use.

(3) Each first-aid cupboard, box or kit should contain simple and clear instructions regarding the first aid to be given in emergency cases and indicating clearly the name of the person designated in conformity with Paragraph 65; all its contents should be carefully labelled.

65. Dispensaries and first-aid posts, cupboards, boxes or kits should at all times be readily accessible and easy to find and should be

den eller, där så är möjligt, system med arbetsväxling eller avlösning tillämpas.

XVII. Första hjälpen vid olycksfall

63. Varje företag, institution eller förvaltning eller avdelning därav, som omfattas av denna rekommendation bör, med beaktande av dess storlek och eventuellt föreliggande risker

a) inrätta ett eget behandlings- eller förbandsrum för första hjälp vid olycksfall; eller

b) inrätta ett behandlings- eller förbandsrum för första hjälp vid olycksfall gemensamt med andra företag, institutioner eller förvaltningar eller avdelningar därav; eller

c) inrätta ett eller flera förbandsskåp, -lådor eller -utrustningar.

64. 1) Normer för utrustning av behandlings- och förbandsrum samt för innehållet i förbandsskåp, -lådor och -utrustningar som avses i mom. 63 böra fastställas av vederbörande myndighet med beaktande av antalet arbetstagare och arten av riskerna i arbetet.

2) Innehållet i förbandsskåp, -lådor och -utrustningar bör förvaras under sterila förhållanden och hållas i gott skick samt kontrolleras minst en gång i månaden. Dessa skåp, lådor och utrustningar böra påfyllas vid kontrolltillfällena eller om så är erforderligt omedelbart efter användning.

3) Varje förbandsskåp, -låda eller -utrustning bör innehålla enkla och klara instruktioner beträffande första hjälpen vid olycksfall och tydligt ange namnet på den person, som utsetts i enlighet med mom. 65; deras innehåll bör vara omsorgsfullt etiketterat.

65. Behandlings- och förbandsrum, förbandsskåp, -lådor eller -utrustningar böra städse vara lättillgängliga och lätta att finna samt stå

under the charge of a designated person able, as prescribed by the competent authority, to give first aid.

XVIII. Mess Rooms

66. In cases to be determined by the competent authority, mess rooms should be provided for workers.

67. (1) Mess rooms should be provided with sufficient seats and tables.

(2) Within or in the immediate vicinity of mess rooms arrangements for heating meals, cool drinking water and hot water should be available.

(3) Covered waste bins should be provided.

68. (1) Mess rooms should be separate from any place in which there is exposure to toxic substances.

(2) The wearing of contaminated work clothing in mess rooms should be forbidden.

XIX. Rest Rooms

69. (1) Where alternative facilities are not available for workers to take temporary rest during working hours, a rest room should be provided, where this is desirable, having regard to the nature of the work and any other relevant conditions and circumstances. In particular, rest rooms should be provided to meet the needs of women workers; of workers engaged on particularly arduous or special work requiring temporary rest during working hours; or of workers employed on broken shifts.

(2) National laws or regulations should, where appropriate, empower the competent authority to require the provision of rest rooms in cases in which this is considered desirable by the competent

under uppsikt av en för uppgiften särskilt utsedd person, som är skickad att lämna första hjälp enligt av vederbörande myndighet givna föreskrifter.

XVIII. Matrum

66. Matrum bör anordnas för arbetstagarna, då vederbörande myndighet så bestämmer.

67. 1) Matrum bör vara försett med tillräckligt antal sittplatser och bord.

2) Anordningar för uppvärmning av föda samt för tillhållande av kallt dricksvatten och varmvatten böra vara tillgängliga i eller i omedelbar närhet till matrum.

3) Täckta sopkärl böra finnas tillgängliga.

68. 1) Matrum bör vara avskilt från varje utrymme, där risk föreligger för påverkan av giftiga ämnen.

2) Det bör vara förbjudet att i matrum använda infekterade arbetskläder.

XIX. Vilrum

69. 1) Om andra möjligheter till tillfällig vila under arbetstiden ej stå arbetstagarna till buds, bör vilrum anordnas där så är önskvärt med hänsyn till arbetets art och andra omständigheter. Vilrum bör i synnerhet anordnas för kvinnliga arbetstagare, för arbetstagare sysselsatta i särskilt tungt arbete eller i speciella arbeten, som kräva tillfällig vila under arbetstiden eller för arbetstagare sysselsatta i skift som äro avbrutna av pauser.

2) Där så är lämpligt bör i nationell lagstiftning uppdragas åt vederbörande myndighet att påfordra inrättandet av vilrum i fall, där det av myndigheten bedömes som nödvändigt med hänsyn till omstän-

authority owing to the conditions and circumstances of employment.

70. The facilities so provided should include at least—

(a) a room in which provision suited to the climate is made for relieving discomfort from cold or heat;

(b) adequate ventilation and lighting;

(c) suitable seating facilities in sufficient numbers.

XX. Planning and Construction

71. The plans of new buildings designed for use as establishments, institutions and administrative services, or departments thereof, to which this Recommendation applies, and of new installations designed for such use in existing buildings where substantial alterations are to be made, should conform to the greatest possible extent to the provisions of this Recommendation and should, in cases prescribed by national laws or regulations, be submitted for prior approval to the competent authority.

72. The plans should contain sufficient information concerning in particular—

(a) the location of workplaces, movement areas, ordinary and emergency exits and sanitary facilities;

(b) the dimensions of workplaces and of emergency exits, doors and windows, with details of the height of window sills;

(c) the type of floors, walls and ceilings;

(d) machinery and installations which may emit heat, vapour, gases, dust, odours, light, noise or vibrations in quantities likely to affect adversely the health, safety or comfort of workers, together with the measures proposed to combat such agents;

digheterna och sysselsättningens art.

70. I sålunda inrättade vilrum böra åtminstone ingå

a) ett rum, i vilket till klimatet anpassade anordningar vidtagits för att motverka av köld eller hetta förorsakade obehag;

b) tjänlig luftväxling och belysning;

c) lämpliga sittplatser i tillräckligt antal.

XX. Planering och anläggning

71. Ritningar till nya byggnader, avsedda att användas för företag, institutioner och förvaltningar eller avdelningar därav, som omfattas av denna rekommendation, böra i största möjliga utsträckning motsvara anvisningarna i denna rekommendation och böra, i de fall som den nationella lagstiftningen bestämmer, underställas vederbörande myndighet för förhandsgodkännande. Vad nu sagts bör även gälla vid inrättandet av företag, institutioner och förvaltningar eller avdelningar därav i befintliga byggnader, där väsentliga ändringar skola företagas.

72. Ritningarna böra innehålla tillräckliga uppgifter angående i synnerhet

a) förläggningen av arbetsplatser, passager, ordinarie utgångar och reservutgångar samt sanitära anordningar;

b) dimensioner på arbetsplatser och reservutgångar samt dörrar och fönster, med angivande av fönsterkarmens höjd;

c) utförandet av golv, väggar och tak;

d) maskiner och installationer som kunna avgiva värme, ånga, gaser, damm, lukt, ljus, buller eller skakningar i sådan utsträckning att skadlig inverkan på arbetstagarnas hälsa, säkerhet eller trivsel kan befäras, liksom även åtgärder som föreslås för att bekämpa sådana olägenheter;

(e) the type of heating and lighting used;

(f) any mechanical ventilation equipment;

(g) any sound-proofing, damp-proofing and temperature control measures.

73. The competent authority should grant reasonable time limits for any changes that it might require in order to make establishments, institutions and administrative services, or departments thereof, to which this Recommendation applies conform to the provisions of this Recommendation.

74. As far as possible, floors should be so constructed and covered, and walls, ceilings and equipment should be so constructed as not to present any health risks.

75. Adequate means of escape should be provided and properly maintained.

XXI. Measures against the Spread of Diseases

76. (1) Measures should be taken to prevent the spread of transmissible diseases among persons working within any establishment, institution or administrative service, or department thereof, to which this Recommendation applies, and between workers and the public.

(2) Such measures should include, in particular—

(a) collective or individual technical and medical preventive measures, including the prevention of infectious diseases and action against insects, rodents and other noxious animals;

(b) medical supervisory measures.

XXII. Instruction in Hygiene Measures

77. Measures should be taken to give workers and employers the ne-

e) den typ av uppvärmning och belysning som kommer till användning;

f) eventuell mekanisk ventilation;

g) alla åtgärder för att dämpa ljud, skydda mot fukt och reglera temperaturen.

73. Vederbörande myndighet bör medgiva skäligen övergångstid för förändringar, som myndigheten kan komma att kräva för att företag, institutioner och förvaltningar eller avdelningar därav, som omfattas av denna rekommendation, skola komma att motsvara rekommendationens anvisningar.

74. Såvitt möjligt böra golv ha sådan beläggning samt golv, väggar, tak och inredning vara så utförda att de icke utgöra någon risk för hälsan.

75. Reservutgångar böra finnas i tillräckligt antal och hållas i gott skick.

XXI. Åtgärder mot spridning av sjukdomar

76. 1) Åtgärder böra vidtagas för att hindra spridning av smittsamma sjukdomar bland personer som arbeta inom företag, institution eller förvaltning eller avdelning därav, som omfattas av denna rekommendation samt mellan de anställda och allmänheten.

2) Sådana åtgärder böra i synnerhet omfatta

a) kollektiva eller individuella tekniska och medicinska förebyggande åtgärder, däri inbegripet förebyggande av infektionssjukdomar samt åtgärder mot insekter, gnagare och andra skadedjur;

b) medicinska kontrollåtgärder.

XXII. Instruktion i fråga om hygieniska åtgärder

77. Åtgärder böra vidtagas för att bibringa arbetstagare och arbets-

cessary elementary understanding of the hygiene measures which the workers may be required to take during working hours.

78. (1) Workers should be informed in particular of—

(a) the health risks inherent in any harmful substances which they may be required to handle or employ, even if these products are little used in the establishment concerned;

(b) the need to make good use of equipment and devices provided for hygiene and protection.

(2) If full information on hygiene cannot be given in a language understood by the workers, they should at least be informed in such a language of the meaning of important terms, expressions and symbols.

XXIII. Co-operation in the Field of Hygiene

79. (1) The competent authority, employers and workers should establish mutual contacts, in order to ensure the hygiene of workers in connection with their work.

(2) The competent authority, in giving effect to the provisions of this Recommendation, should consult with the representative organisations of employers and workers concerned, or, where such do not exist, the representatives of employers and workers concerned.

80. (1) The competent authority should encourage and, if necessary, itself undertake the study of any measures designed to ensure the hygiene of workers in connection with their work.

(2) The competent authority should give wide circulation to any documentation on means of ensuring the hygiene of workers in connection with their work.

(3) Full information and

givare nödvändig elementär förståelse för sådana hygieniska åtgärder som arbetstagarna kunna behöva iakttaga under arbetstiden.

78. 1) Arbetstagarna böra särskilt informeras om

a) de hälsorisker, som äro förbundna med skadliga ämnen, vilka arbetstagarna kunna åläggas att hantera eller använda, även om det rör sig om ämnen, som sällan användas inom företaget;

b) nödvändigheten av att väl använda utrustning och apparater, anskaffade för att befrämja hygien och arbetarskyddet.

2) Därest fullständig information om hygien icke kan lämnas på ett språk, som förstås av arbetstagarna, böra dessa åtminstone på ett sådant språk upplysas om betydelsen av viktiga termer, uttryck och symboler.

XXIII. Samarbete på hygienens område

79. 1) Vederbörande myndighet, arbetsgivare och arbetstagare böra upprätta inbördes kontakt i avsikt att garantera arbetstagarnas hygien under arbetet.

2) Vederbörande myndighet bör i och för tillämpningen av anvisningarna i denna rekommendation samråda med de representativa arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna eller, där sådana icke finnas, med representanter för berörda arbetsgivare och arbetstagare.

80. 1) Vederbörande myndighet bör uppmuntra och om så är erforderligt själv undersöka åtgärder avsedda att garantera hygien för arbetstagarna under arbetet.

2) Vederbörande myndighet bör i vida kretsar sprida tillgänglig dokumentation beträffande åtgärder för att garantera hygien för arbetstagare i samband med arbetet.

3) Vederbörande myndighet

advice on all subjects dealt with in this Recommendation should be available from the competent authority.

81. (1) In establishments, institutions or administrative services, or departments thereof, in respect of which the competent authority deems it desirable having regard to the possible degree of risk, at least one delegate or official for matters of hygiene should be designated.

(2) Hygiene delegates or officials should co-operate closely with employers and workers in eliminating risks to workers' health and to this end should, in particular, keep in touch with employers' and workers' representatives.

(3) In establishments, institutions or administrative services in respect of which the competent authority deems it desirable having regard to the possible degree of risk, a hygiene committee should be set up.

(4) Hygiene committees should endeavour, in particular, to eliminate risks to the health of workers.

82. The competent authority, in collaboration with employers and workers concerned or their representative organisations, should carry out investigations with a view to assembling information regarding diseases likely to arise from work and to perfecting measures to eliminate the causes and conditions which give rise to these diseases.

XXIV. Enforcement

83. Appropriate measures should be taken, by adequate inspection or other means, to ensure the proper application of laws, regulations or other provisions concerning hygiene.

84. Where it is appropriate to the manner in which effect is given to this Recommendation, the necessary

bör stå till tjänst med upplysningar och råd angående samtliga frågor som behandlas i denna rekommendation.

81. 1) I företag, institutioner eller förvaltningar eller avdelningar därav bör, där vederbörande myndighet så finner erforderligt med hänsyn till föreliggande risker, åtminstone ett ombud eller en tjänsteman utses för hygienfrågor.

2) Ombud eller tjänstemän som nyss nämnts böra intimt samverka med arbetsgivare och arbetstagare i syfte att eliminera risker för de anställdas hälsa och böra för detta ändamål upprätthålla kontakt i synnerhet med representanter för arbetsgivare och arbetstagare.

3) I företag, institutioner eller förvaltningar, där det av vederbörande myndighet bedömes önskvärt med hänsyn till föreliggande risker, bör en hygienkommitté inrättas.

4) Hygienkommittéer böra särskilt sträva efter att avlägsna risker för arbetstagarnas hälsa.

82. Vederbörande myndighet bör i samverkan med berörda arbetsgivare och arbetstagare eller deras representativa organisationer utföra undersökningar i avsikt att insamla uppgifter angående sjukdomar, som kunna uppkomma genom arbetet och förbättra åtgärder för att avlägsna orsaker och förhållanden som framkalla dessa sjukdomar.

XXIV. Tillämpning

83. Lämpliga åtgärder böra vidtagas för att genom tillfredsställande övervakning eller annorledes garantera att lagar, förordningar eller andra föreskrifter rörande hygien vederbörligen iakttagas.

84. Där så är förenligt med sätet för genomförandet av anvisningarna i denna rekommendation böra

measures in the form of penalties should be taken to ensure the enforcement of its provisions.

erforderliga garantier i form av ett lämpligt sanktionssystem skapas för anvisningarnas effektiva tillämpning.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

**Convention (No. 121) concerning Benefits
in the Case of Employment Injury**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to benefits in the case of industrial accidents and occupational diseases, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention

adopts this eighth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following Convention, which may be cited as the Employment Injury Benefits Convention, 1964:

Article 1

In this Convention—

(a) the term "legislation" includes any social security rules as well as laws and regulations;

(b) the term "prescribed" means determined by or in virtue of national legislation;

(c) the term "industrial undertaking" includes all undertakings in the following branches of economic activity: mining and quarrying; manufacturing; construction; electricity, gas, water and sanitary services; and transport, storage and communication;

**Konvention (nr 121) angående förmåner
vid yrkesskada**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag angående förmåner vid yrkesskada, vilken fråga utgör den femte punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention,

antager denna den åttonde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande konvention, som må benämnas konvention angående förmåner vid yrkesskada, 1964.

Artikel 1

I denna konvention skall

a) med uttrycket "lagstiftning" förstås såväl lagar och författningar som administrativa föreskrifter om social trygghet;

b) med uttrycket "föreskrivet" förstås fastställt i eller med stöd av den nationella lagstiftningen;

c) uttrycket "industriellt företag" omfatta alla företag inom följande grenar av näringslivet: gruvor och stenbrott, tillverkningsindustrier, byggnads- och anläggningsverksamhet, elektricitets-, gas- och vattenverk samt anordningar för sanitära ändamål ävensom transport-

(d) the term "dependent" refers to a state of dependency which is presumed to exist in prescribed cases;

(e) the term "dependent child" covers—

(i) a child under school-leaving age or under 15 years of age, whichever is the higher, and

(ii) a child under a prescribed age higher than that specified in subclause (i) and who is an apprentice or student or has a chronic illness or infirmity disabling him for any gainful activity, on conditions laid down by national legislation: Provided that this requirement shall be deemed to be met where national legislation defines the term so as to cover any child under an age appreciably higher than that specified in subclause (i).

verksamhet, lagring och kommunikationer;

d) med uttrycket "beroende" avses ett tillstånd av beroende som förutsättes föreligga i vissa föreskrivna fall;

e) uttrycket "beroende barn" omfatta

i) barn under den ålder då skolplikten upphör eller barn under 15 år, varvid den högre av dessa åldersgränser skall gälla;

ii) barn som ej uppnått viss föreskriven högre ålder än den i föregående stycke angivna, och som är lärling eller studerande eller lider av kronisk sjukdom eller invaliditet, som gör vederbörande oförmögen till förvärsarbete, allt under de villkor som den nationella lagstiftningen föreskriver, såframt icke nämnda lagstiftning definierar uttrycket såsom innefattande varje barn under en ålder, som är avsevärt högre än den i föregående stycke angivna.

Article 2

1. A Member whose economic and medical facilities are insufficiently developed may avail itself by a declaration accompanying its ratification of the temporary exceptions provided for in the following Articles: Article 5, Article 9, paragraph 3, clause (b), Article 12, Article 15, paragraph 2, and Article 18, paragraph 3. Any such declaration shall state the reason for such exceptions.

2. Each Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article shall include in its report upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation a statement in respect of each exception of which it avails itself—

(a) that its reason for doing so subsists; or

(b) that it renounces its right to

Artikel 2

1. Medlem, vars ekonomiska resurser samt hälso- och sjukvårdsanordningar äro otillräckligt utvecklade, må genom en vid sin ratifikationshandling fogad förklaring begagna sig av de temporära undantag, som finnas angivna i följande artiklar, nämligen 5, 9:3 b), 12, 15:2) och 18:3). I varje förklaring skola skälen till sådana undantag angivas.

2. Medlem som avgivit förklaring enligt mom. 1 av denna artikel skall i den årliga redogörelsen rörande tillämpningen av denna konvention enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga beträffande varje undantag, varav medlemmen begagnar sig, giva tillkänna

a) att skälen härför alltjämt föreligga; eller

b) att medlemmen avstår från

avail itself of the exception in question as from a stated date.

Article 3

1. Any Member which ratifies this Convention may, by a declaration accompanying its ratification, exclude from the application of the Convention—

(a) seafarers, including seafishermen,

(b) public servants,

where these categories are protected by special schemes which provide in the aggregate benefits at least equivalent to those required by this Convention.

2. Where a declaration under paragraph 1 of this Article is in force, the Member may exclude the persons belonging to the category or categories excluded from the application of the Convention from the number of employees when calculating the percentage of employees in compliance with paragraph 2, clause (d), of Article 4, and with Article 5.

3. Any Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article may subsequently notify the Director-General of the International Labour Office that it accepts the obligations of this Convention in respect of a category or categories excluded at the time of its ratification.

Article 4

1. National legislation concerning employment injury benefits shall protect all employees, including apprentices, in the public and private sectors, including co-operatives, and, in respect of the death of the breadwinner, prescribed categories of beneficiaries.

2. Any Member may make such exceptions as it deems necessary in respect of—

rätten att begagna sig av ifrågavarande undantag från och med viss dag.

Artikel 3

1. Varje medlem som ratificerar denna konvention kan genom en vid ratifikationshandlingen fogad förklaring från tillämpningen av konventionen undantaga

a) sjöfolk, däri inbegripna fiskare sysselsatta med saltsjöfiske,

b) offentliga tjänstemän,

om dessa kategorier äro skyddade genom speciella system, som tillsammans tillhandahålla förmåner, som äro minst likvärdiga med de i denna konvention stadgade.

2. Om en i enlighet med föregående mom. avgiven förklaring är i kraft, må medlemmen från det antal arbetstagare, till vilka hänsyn skall tagas vid beräkningen av det procentuella antalet arbetstagare enligt artikel 4: 2 d) och artikel 5, utsluta de med nämnda förklaring avsedda personerna.

3. Varje medlem som avgivit förklaring enligt mom. 1 av denna artikel äger sedermera underrätta Internationella arbetsbyråns generaldirektör om att medlemmen godtar de ur denna konvention härrörande förpliktelserna med avseende å den eller de kategorier, vilka utslutits vid tidpunkten för ratificeringen.

Artikel 4

1. Den nationella lagstiftningen angående förmåner vid yrkesskada skall skydda alla arbetstagare och lärlingar inom den offentliga och den privata sektorn, däri inbegripet kooperativa företag, samt i händelse av familjeförsörjarens frånfälle, föreskrivna kategorier av förmånstagare.

2. Varje medlemsstat må stadga sådana undantag som kunna finnas påkallade beträffande

(a) persons whose employment is of a casual nature and who are employed otherwise than for the purpose of the employer's trade or business;

(b) out-workers;

(c) members of the employer's family living in his house, in respect of their work for him;

(d) other categories of employees, which shall not exceed in number 10 per cent of all employees other than those excluded under clauses (a) to (c).

Article 5

Where a declaration provided for in Article 2 is in force, the application of national legislation concerning employment injury benefits may be limited to prescribed categories of employees, which shall total in number not less than 75 per cent. of all employees in industrial undertakings, and, in respect of the death of the breadwinner, prescribed categories of beneficiaries.

Article 6

The contingencies covered shall include the following where due to an employment injury:

(a) a morbid condition;

(b) incapacity for work resulting from such a condition and involving suspension of earnings, as defined by national legislation;

(c) total loss of earning capacity or partial loss thereof in excess of a prescribed degree, likely to be permanent, or corresponding loss of faculty; and

(d) the loss of support suffered as the result of the death of the breadwinner by prescribed categories of beneficiaries.

a) personer, som sysselsätts med tillfälligt arbete, vilket icke står i samband med arbetsgivarens rörelse;

b) hemarbetande;

c) medlemmar av arbetsgivarens familj, vilka bo under hans tak, i den mån de arbeta för hans räkning;

d) andra arbetstagarkategorier vilkas antal ej må överstiga tio procent av alla andra arbetstagare än de som uteslutits enligt styckena a) — c) ovan.

Artikel 5

Är en i artikel 2 avsedd förklaring i kraft må tillämpningen av den nationella lagstiftningen angående förmåner vid yrkesskada begränsas till föreskrivna kategorier av arbetstagare, vilkas sammanlagda antal skall uppgå till minst 75 procent av alla arbetstagare i industriella företag, samt, i händelse av familjeförsörjarens död, till föreskrivna kategorier av förmånstagare.

Artikel 6

Här avsedda riskfall skola omfattas följande fall, för såvitt de härröra från yrkesskada

a) sjukdomstillstånd;

b) av sådant sjukdomstillstånd orsakad arbetsförmåga, medförande inkomstbortfall av den innebörd den nationella lagstiftningen anger;

c) sannolikt bestående fullständig förlust av förvärvsförmågan eller mera avsevärd partiell förlust därav eller annan motsvarande fysisk invaliditet; samt

d) föreskrivna förmånstagarkategoriernas förlust av försörjningen till följd av familjeförsörjarens frånfälle.

Article 7

1. Each Member shall prescribe a definition of "industrial accident", including the conditions under which a commuting accident is considered to be an industrial accident, and shall specify the terms of such definition in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation.

2. Where commuting accidents are covered by social security schemes other than employment injury schemes, and these schemes provide in respect of commuting accidents benefits which, when taken together, are at least equivalent to those required under this Convention, it shall not be necessary to make provision for commuting accidents in the definition of "industrial accident".

Article 8

Each Member shall—

(a) prescribe a list of diseases, comprising at least the diseases enumerated in Schedule I to this Convention, which shall be regarded as occupational diseases under prescribed conditions; or

(b) include in its legislation a general definition of occupational diseases broad enough to cover at least the diseases enumerated in Schedule I to this Convention; or

(c) prescribe a list of diseases in conformity with clause (a), complemented by a general definition of occupational diseases or by other provisions for establishing the occupational origin of diseases not so listed or manifesting themselves under conditions different from those prescribed.

Artikel 7

1. Varje medlem skall definiera begreppet "olycksfall i arbete", varvid tillika skola angivas de omständigheter, under vilka olycksfall, som inträffar under färd till arbetet, skall anses såsom olycksfall i arbete; medlemmen skall vidare i de rapporter rörande tillämpningen av denna konvention, som medlemmen har att avgiva enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga, angiva ordalagen i en dylik definition.

2. Därest färdolycksfall omfattas av andra system för social trygghet än de som gälla med avseende på yrkesskada, och dessa system i vad avser sådana olycksfall tillhandahålla förmåner, vilka tillsammans äro minst likvärdiga med de i denna konvention stadgade, behöva färdolycksfallen icke inbegripas under definitionen av begreppet "olycksfall i arbete".

Artikel 8

Varje medlem skall

a) antingen upprätta en sjukdomsförteckning, som omfattar minst de sjukdomar som uppräknas i den vid denna konvention fogade tabell I och som skola anses såsom yrkessjukdomar under föreskrivna förhållanden;

b) eller i sin lagstiftning intaga en allmän definition av begreppet yrkessjukdomar, vilken skall vara tillräckligt vid för att omfatta minst de sjukdomar som uppräknas i nyssnämnda tabell I;

c) eller upprätta en förteckning över yrkessjukdomar enligt a), kompletterad med en allmän definition av begreppet yrkessjukdom eller med bestämmelser, som göra det möjligt att fastställa sambandet mellan yrket och andra sjukdomar än sådana som förekomma i förteckningen eller som yppats under förhållanden som avvika från de föreskrivna.

Article 9

1. Each Member shall secure to the persons protected, subject to prescribed conditions, the provision of the following benefits:

(a) medical care and allied benefits in respect of a morbid condition;

(b) cash benefits in respect of the contingencies specified in Article 6, clauses (b), (c) and (d).

2. Eligibility for benefits may not be made subject to the length of employment, to the duration of insurance or to the payment of contributions: Provided that a period of exposure may be prescribed for occupational diseases.

3. The benefits shall be granted throughout the contingency: Provided that in respect of incapacity for work the cash benefit need not be paid for the first three days—

(a) where the legislation of a Member provides for a waiting period at the date on which this Convention comes into force, on condition that the Member includes in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation a statement that its reason for availing itself of this provision subsists; or

(b) where a declaration provided for in Article 2 is in force.

Article 10

1. Medical care and allied benefits in respect of a morbid condition shall comprise—

(a) general practitioner and specialist in-patient and out-patient care, including domiciliary visiting;

(b) dental care;

(c) nursing care at home or in hospital or other medical institutions;

Artikel 9

1. Varje medlem skall under föreskrivna förhållanden tillförsäkra av lagstiftningen skyddade personer följande förmåner

a) hälso- och sjukvård och därmed sammanhängande förmåner vid sjukdomstillstånd;

b) kontantförmåner vid riskfall som avses i artikel 6 b), c) och d).

2. Rätt till förmåner må ej göras beroende av viss tids anställning, viss tids försäkring eller erläggande av avgifter, dock att då det gäller yrkessjukdom viss tid må fastställas, under vilken vederbörande skall ha varit utsatt för sjukdomsrisk.

3. Förmånerna skola utgå så länge följderna av det inträffade riskfallet bestå, dock att i avseende å arbetsoförmåga förmånerna icke behöva utgivas för de tre första dagarna

a) om en medlems lagstiftning vid tidpunkten för denna konventions ikraftträdande innehåller föreskrifter om karenstid samt under förutsättning att medlemmen i de rapporter rörande tillämpningen av denna konvention, som medlemmen har att avgiva enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga, intygar att de skäl som medlemmen haft för att begagna sig av detta undantag alltjämt bestå; eller

b) om förklaring som avses i artikel 2 är i kraft.

Artikel 10

1. Hälso- och sjukvård och därmed sammanhängande förmåner skola vid sjukdomstillstånd omfatta

a) såväl sluten som öppen vård av allmänpraktiserande läkare och av specialist, innefattande jämväl hembesök;

b) tandvård;

c) sjuksköterskevård i hemmet eller å sjukhus eller annan sjukvårdsinrättning;

(d) maintenance in hospitals, convalescent homes, sanatoria or other medical institutions;

(e) dental, pharmaceutical and other medical or surgical supplies, including prosthetic appliances kept in repair and renewed as necessary, and eyeglasses;

(f) the care furnished by members of such other professions as may at any time be legally recognised as allied to the medical profession, under the supervision of a medical or dental practitioner; and

(g) the following treatment at the place of work, wherever possible:

(i) emergency treatment of persons sustaining a serious accident;

(ii) follow-up treatment of those whose injury is slight and does not entail discontinuance of work.

2. The benefits provided in accordance with paragraph 1 of this Article shall be afforded, using all suitable means, with a view to maintaining, restoring or, where this is not possible, improving the health of the injured person and his ability to work and to attend to his personal needs.

Article 11

1. Any Member which provides medical care and allied benefits by means of a general health scheme or a medical care scheme for employed persons may specify in its legislation that such care shall be made available to persons who have sustained employment injuries on the same terms as to other persons entitled thereto, on condition that the rules on the subject are so designed as to avoid hardship.

2. Any Member which provides

d) vård å sjukhus, konvalescenthem, sanatorium eller annan sjukvårdsinrättning;

e) tandprotiser o. d., läkemedel jämte övriga medicinska eller kirurgiska hjälpmedel, däri inbegripna protiser samt eventuellt underhåll och förnyande av sådana, ävensom glasögon;

f) vård, som under kontroll av läkare eller tandläkare lämnas av andra legitimerade utövare av sjukvård;

g) behandling på arbetsplatsen av följande art i den mån så är möjligt:

i) brådskande behandling av personer, som drabbats av allvarligt olycksfall;

ii) förnyad behandling av personer med lättare skador, vilka ej medföra avbrott i arbetet.

2. I enlighet med mom. 1 av denna artikel tillhandahållen hälso- och sjukvård skall syfta till att med alla lämpliga medel vidmakthålla, återställa eller, om annat ej är möjligt, förbättra den skyddades hälsa samt förmåga att arbeta och tillgodose sina personliga behov.

Artikel 11

1. Varje medlem som tillhandahåller hälso- och sjukvård och därmed sammanhängande förmåner genom ett system med fri sjukvård för alla eller genom ett sjukförsäkrings-system, som omfattar alla arbetstagar, må i sin lagstiftning stadga att sådan vård skall meddelas personer som drabbats av yrkesskada på samma villkor som gälla för andra därtill berättigade personer, under förutsättning att reglerna i ämnet äro utformade på sådant sätt att vederbörande icke försättes i en ekonomisk nödsituation.

2. Varje medlem, som tillhanda-

medical care and allied benefits by reimbursing expenses may in its legislation make special rules in respect of cases in which the extent, duration or cost of such care exceed reasonable limits, on condition that the rules on the subject are not inconsistent with the purpose stated in paragraph 2 of Article 10 and are so designed as to avoid hardship.

Article 12

Where a declaration provided for in Article 2 is in force, medical care and allied benefits shall include at least—

(a) general practitioner care, including domiciliary visiting;

(b) specialist care at hospitals for in-patients and out-patients, and such specialist care as may be available outside hospitals;

(c) the essential pharmaceutical supplies on prescription by a medical or other qualified practitioner;

(d) hospitalisation, where necessary; and

(e) wherever possible, emergency treatment at the place of work of persons sustaining an industrial accident.

Article 13

The cash benefit in respect of temporary or initial incapacity for work shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply either with the requirements of Article 19 or with the requirements of Article 20.

håller hälso- och sjukvård och därmed sammanhängande förmåner genom att ersätta de utgifter som vederbörande ådragit sig, må i sin lagstiftning införa särskilda bestämmelser för sådana fall, då omfattningen eller varaktigheten av eller kostnaderna för sådan vård överstiga rimliga gränser, under förutsättning att reglerna i ämnet ej äro oförenliga med det i artikel 10: 2 angivna målet samt vidare äro utformade på sådant sätt att vederbörande icke försättes i en ekonomisk nödsituation.

Artikel 12

När en jämlikt artikel 2 avgiven förklaring är i kraft, skola hälso- och sjukvården och därmed sammanhängande förmåner omfatta åtminstone

a) vård av allmänpraktiserande läkare, innefattande jämväl hembesök;

b) specialistvård å sjukhus för där intagna och för patienter i öppen vård samt sådan specialistvård som må finnas tillgänglig utanför sjukhus;

c) väsentliga läkemedel, som ordinerats av läkare eller annan legitimerad utövare av sjukvård;

d) vård å sjukhus om så erfordras; samt

e) i den mån så är möjligt brådsakande behandling på arbetsplatsen till den som drabbats av olycksfall i arbete.

Artikel 13

Kontantförmåner vid tillfällig arbetsförmåga eller vid arbetsförmåga som befinner sig i ett inledande skede skola bestå av en periodisk utbetalning beräknad på sådant sätt att den uppfyller kraven i antingen artikel 19 eller artikel 20.

Article 14

1. Cash benefits in respect of loss of earning capacity likely to be permanent or corresponding loss of faculty shall be payable in all cases in which such loss, in excess of a prescribed degree, remains at the expiration of the period during which benefits are payable in accordance with Article 13.

2. In case of total loss of earning capacity likely to be permanent or corresponding loss of faculty, the benefit shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply either with the requirements of Article 19 or with the requirements of Article 20.

3. In case of substantial partial loss of earning capacity likely to be permanent which is in excess of a prescribed degree, or corresponding loss of faculty, the benefit shall be a periodical payment representing a suitable proportion of that provided for in paragraph 2 of this Article.

4. In case of partial loss of earning capacity likely to be permanent which is not substantial but which is in excess of the prescribed degree referred to in paragraph 1 of this Article, or corresponding loss of faculty, the cash benefit may take the form of a lump sum payment.

5. The degrees of loss of earning capacity or corresponding loss of faculty referred to in paragraphs 1 and 3 of this Article shall be prescribed in such manner as to avoid hardship.

Article 15

1. In exceptional circumstances, and with the agreement of the injured person, all or part of the periodi-

Artikel 14

1. Vid förlust av arbetsförmågan, som sannolikt kommer att bli bestående eller vid motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan, skola kontantförmåner utgivas i alla sådana fall då förlusten eller nedsättningen överstiger en viss föreskriven grad samt består vid utgången av den period under vilken förmånerna skola utgivas i enlighet med artikel 13.

2. Vid fullständig förlust av arbetsförmågan, som sannolikt kommer att bli bestående eller vid motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan, skall förmånen utgöras av periodiska utbetalningar beräknade i enlighet med bestämmelserna i artikel 19 eller artikel 20.

3. Vid avsevärd partiell förlust av arbetsförmågan, som sannolikt kommer att bli bestående och som överstiger viss föreskriven grad eller vid motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan, skall förmånen utgöras av periodiska utbetalningar, vilka motsvara en skälig andel av den i mom. 2 ovan angivna förmånen.

4. Vid partiell förlust av arbetsförmågan, som sannolikt kommer att bli bestående och som, ehuru icke avsevärd, likväl överstiger den i mom. 1 ovan angivna graden, eller vid motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan, må kontantförmånen utgå i form av ett engångsbelopp.

5. Den grad av förlust av arbetsförmågan eller av motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan, till vilken hänvisas i mom. 1 och 3 av denna artikel, skall fastställas på sådant sätt att vederbörande icke försättes i en ekonomisk nödsituation.

Artikel 15

1. I undantagsfall må med den skadades samtycke de i artikel 14 mom. 2 och 3 avsedda periodiska

cal payment provided for in paragraphs 2 and 3 of Article 14 may be converted into a lump sum corresponding to the actuarial equivalent thereof when the competent authority has reason to believe that such lump sum will be utilised in a manner which is particularly advantageous for the injured person.

2. Where a declaration provided for in Article 2 is in force and the Member concerned considers that it lacks the necessary administrative facilities for periodical payments, the periodical payment provided for in paragraphs 2 and 3 of Article 14 may be converted into a lump sum corresponding to the actuarial equivalent thereof, as computed on the basis of available data.

Article 16

Increments in periodical payments or other supplementary or special benefits, as prescribed, shall be provided for disabled persons requiring the constant help or attendance of another person.

Article 17

The conditions in which periodical payments due in respect of loss of earning capacity or corresponding loss of faculty shall be reassessed, suspended or cancelled by reference to a change in the degree of loss shall be prescribed.

Article 18

1. The cash benefit in respect of death of the breadwinner shall be a periodical payment to a widow as prescribed, a disabled and dependent widower, dependent children of the deceased and other persons as may be prescribed; this payment shall be

utbetalningarna utbytas mot ett engångsbelopp som motsvarar det försäkringsmatematiska värdet av nämnda utbetalningar, när vederbörande myndighet har anledning antaga, att ett sådant belopp kommer att användas på ett för den skadade särskilt fördelaktigt sätt.

2. Om förklaring som avses i artikel 2 är i kraft och vederbörande medlemsstat anser sig sakna erforderliga administrativa resurser för att garantera regelbundna periodiska utbetalningar, må de periodiska utbetalningar som avses i artikel 14 mom. 2 och 3 utbytas mot ett engångsbelopp, som motsvarar det försäkringsmatematiska värdet av nämnda utbetalningar, beräknat på grundval av tillgängliga uppgifter.

Artikel 16

Höjningar i de periodiska utbetalningarna eller andra kompletterande eller speciella förmåner, varom föreskrifter må finnas, skola utgå till yrkesskadade, som äro i behov av stadigvarande hjälp eller tillsyn av annan person.

Artikel 17

Den nationella lagstiftningen skall bestämma under vilka omständigheter de periodiska utbetalningarna med avseende på förlust av förvärvsförmågan eller motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan må kunna revideras, innehållas eller upphävas under hänvisning till eventuella förändringar i graden av sådan förlust eller nedsättning.

Artikel 18

1. Vid familjeförsörjarens död skall kontantförmånen utgöras av periodiska utbetalningar till änka i enlighet med vad som föreskrives i den nationella lagstiftningen, till yrkesskadad änking, som varit beroende av den avlidna för sin för-

calculated in such a manner as to comply either with the requirements of Article 19 or with the requirements of Article 20: Provided that it shall not be necessary to make provision for a benefit to a disabled and dependent widower where the cash benefits to other survivors are appreciably in excess of those required by this Convention and where social security schemes other than employment injury schemes provide to such widower benefits which are appreciably in excess of those in respect of invalidity required under the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952.

2. In addition, a funeral benefit shall be provided at a prescribed rate which shall not be less than the normal cost of a funeral: Provided that where cash benefits to survivors are appreciably in excess of those required by this Convention the right to funeral benefit may be made subject to prescribed conditions.

3. Where a declaration provided for in article 2 is in force and the Member concerned considers that it lacks the necessary administrative facilities for periodical payments, the periodical payment provided for in paragraph 1 of this Article may be converted into a lump sum corresponding to the actuarial equivalent thereof, as computed on the basis of available data.

Article 19

1. In the case of a periodical payment to which this Article applies, the rate of the benefit, increased by the amount of any family allowances payable during the contingency, shall be such as to attain, in respect of the contingency in question, for the standard beneficiary indicated in Schedule II to this Convention, at

sörjning, till den avlidnes beroende barn samt till andra personer som må finnas angivna i nämnda nationella lagstiftning; dessa utbetalningar skola beräknas i enlighet med bestämmelserna i artikel 19 eller artikel 20. Förmån till yrkesskadad och beroende änkling behöver dock icke utgivas, om kontantförmånerna till andra efterlevande äro avsevärt högre än de som krävas enligt denna konvention och om enligt andra system för social trygghet än yrkesskadesystem till sådan änkling utgå förmåner, vilka äro avsevärt högre än de som krävas i fråga om förmåner vid invaliditet enligt konventionen angående social trygghet (minimistandard), 1952.

2. Dessutom skall begravningshjälp utgivas med belopp som icke skall understiga de normala kostnaderna för en begravning; rätten till denna förmån kan emellertid göras beroende av vissa föreskrivna villkor, då kontantförmånerna till efterlevande avsevärt överstiga dem som angivas i denna konvention.

3. Om förklaring som avses i artikel 2 är i kraft och vederbörande medlemsstat anser sig sakna erforderliga administrativa resurser för att garantera regelbundna periodiska utbetalningar, må de periodiska utbetalningar som avses i mom. 1 av denna artikel utbytas mot ett engångsbelopp, som motsvarar det försäkringsmatematiska värdet av nämnda utbetalningar, beräknat på grundval av tillgängliga uppgifter.

Artikel 19

1. Vid periodisk utbetalning, varå denna artikel äger tillämpning, skall förmånens belopp, ökat med beloppet av familjebidrag, som må utgå under den tid riskfallet omfattar vara sådant, att det för i bifogade tabell II angiven standardförmånstagare vid riskfallet ifråga utgör minst i tabellen angiven procent av

least the percentage indicated therein of the total of the previous earnings of the beneficiary or his breadwinner and of the amount of any family allowances payable to a person protected with the same family responsibilities as the standard beneficiary.

2. The previous earnings of the beneficiary or his breadwinner shall be calculated according to prescribed rules, and, where the persons protected or their breadwinners are arranged in classes according to their earnings, their previous earnings may be calculated from the basic earnings of the classes to which they belonged.

3. A maximum limit may be prescribed for the rate of the benefit or for the earnings taken into account for the calculation of the benefit, provided that the maximum limit is fixed in such a way that the provisions of paragraph 1 of this Article are complied with where the previous earnings of the beneficiary or his breadwinner are equal to or lower than the wage of a skilled manual male employee.

4. The previous earnings of the beneficiary or his breadwinner, the wage of the skilled manual male employee, the benefit and any family allowances shall be calculated on the same time basis.

5. For the other beneficiaries the benefit shall bear a reasonable relation to the benefit for the standard beneficiary.

6. For the purpose of this Article, a skilled manual male employee shall be—

(a) a fitter or turner in the manufacture of machinery other than electrical machinery; or

(b) a person deemed typical of skilled labour selected in accordance with the provisions of the following paragraph; or

(c) a person whose earnings are

summan av förmånstagarens eller hans familjeförsörjares tidigare inkomster och beloppet av familjebidrag som må utgå till en skyddad person med samma försörjningsplikt som standardförmånstagaren.

2. Förmånstagarens eller hans försörjares tidigare inkomster skola beräknas enligt föreskrivna regler; när de skyddade personerna eller deras försörjare äro uppdelade i inkomstklasser, må deras tidigare inkomster beräknas efter grundlönerna inom de inkomstklasser, vilka de tillhörde.

3. För förmånsbeloppet liksom för de inkomster vilka ligga till grund för beräkningen av förmånen må fastställas ett högsta belopp, under förutsättning att detta bestämes på sådant sätt, att föreskrifterna i mom. 1 av denna artikel uppfyllas, när förmånstagarens eller hans försörjares tidigare inkomster icke överstiga en yrkesutbildad manlig kroppsarbeters lön.

4. Förmånstagarens eller hans försörjares tidigare inkomster, en yrkesutbildad manlig kroppsarbeters lön, förmånen och familjebidragen skola samtliga beräknas i förhållande till samma tidsenhet.

5. Vad beträffar övriga förmånstagare skall förmånen stå i skäligt förhållande till standardförmånstagarens förmån.

6. I denna artikel avses med yrkesutbildad manlig kroppsarbetare

a) hopsättare eller svarvare inom industri för tillverkning av andra maskiner än elektriska sådana; eller

b) person, som kan anses typisk för yrkesutbildad arbetskraft, utvald i enlighet med föreskrifterna i mom. 7; eller

c) person, vilkens inkomst är li-

such as to be equal to or greater than the earnings of 75 per cent of all the persons protected, such earnings to be determined on the basis of annual or shorter periods as may be prescribed; or

(d) a person whose earnings are equal to 125 per cent of the average earnings of all the persons protected.

7. The person deemed typical of skilled labour for the purpose of clause (b) of the preceding paragraph shall be a person employed in the major group of economic activities with the largest number of economically active male persons protected in the contingency in question, or of the breadwinners of the persons protected, as the case may be, in the division comprising the largest number of such persons or breadwinners; for this purpose, the international standard industrial classification of all economic activities, adopted by the Economic and Social Council of the United Nations at its Seventh Session on 27 August 1948, as amended and reproduced in the Annex to this Convention, or such classification as at any time further amended, shall be used.

8. Where the rate of benefit varies by region, the skilled manual male employee may be determined for each region in accordance with paragraphs 6 and 7 of this Article.

9. The wage of the skilled manual male employee shall be determined on the basis of the rates of wages for normal hours of work fixed by collective agreements, by or in pursuance of national laws or regulations, where applicable, or by custom, including cost-of-living allowances, if any; where such rates differ by region but paragraph 8 of this Article is not applied, the median rate shall be taken.

10. No periodical payment shall

ka med eller överstiger den inkomst som uppnås av 75 procent av alla skyddade personer, skolande inkomsterna beräknas för ett år eller kortare tid, i enlighet med vad där- om må föreskrivas; eller ock

d) person, vilkens inkomster äro lika med 125 procent av genomsnittsinkomsterna för samtliga skyddade.

7. Såsom typisk för yrkesutbildad arbetskraft enligt mom. 6 b) skall anses person, som tillhör den undergrupp, vilken med hänsyn till antalet av ifrågavarande riskskydd omfattade manliga förvärvsarbete eller med hänsyn till antalet försörjare för skyddade personer, utgör den största gruppen inom den huvudgrupp, som i sig innesluter det största antalet dylika förvärvsarbete eller försörjare; vid bedömandet härav skall begagnas den av Förenta Nationernas ekonomiska och sociala råd vid dess sjunde sammanträde den 27 augusti 1948 antagna, i reviderat skick såsom bilaga till denna konvention fogade internationella standardindelningen av all ekonomisk verksamhet efter verksamhetens art med de ändringar, som senare må komma att vidtagas i nämnda indelning.

8. Om förmånens storlek växlar inom olika områden, må den yrkesutbildade manlige kroppsarbetaren för varje område utväljas i enlighet med mom. 6 och 7 av denna artikel.

9. Yrkesutbildad manlig kroppsarbetares lön skall bestämmas på grundval av den för normal arbetstid gällande lönen — såsom denna fastställts genom kollektivavtal, eller, i förekommande fall, genom eller i kraft av nationell lagstiftning eller genom sedvana — inklusive dyrtidstillägg, om sådana utgå; i de fall då den sålunda bestämda lönen varierar mellan olika områden, men mom. 8 av denna artikel icke tillämpas, skall medianlönen användas.

10. Periodisk utbetalning må icke

be less than a prescribed minimum amount.

ke utgå med lägre belopp än det föreskrivna minimibeloppet.

Article 20

1. In the case of a periodical payment to which this Article applies, the rate of the benefit, increased by the amount of any family allowances payable during the contingency, shall be such as to attain, in respect of the contingency in question, for the standard beneficiary indicated in Schedule II to this Convention, at least the percentage indicated therein of the total of the wage of an ordinary adult male labourer and of the amount of any family allowances payable to a person protected with the same family responsibilities as the standard beneficiary.

2. The wage of the ordinary adult male labourer, the benefit and any family allowances shall be calculated on the same time basis.

3. For the other beneficiaries, the benefit shall bear a reasonable relation to the benefit for the standard beneficiary.

4. For the purpose of this Article, the ordinary adult male labourer shall be—

(a) a person deemed typical of unskilled labour in the manufacture of machinery other than electrical machinery; or

(b) a person deemed typical of unskilled labour selected in accordance with the provisions of the following paragraph.

5. The person deemed typical of unskilled labour for the purpose of clause (b) of the preceding paragraph shall be a person employed in the major group of economic activities with the largest number of economically active male persons protected in the contingency in question, or of the breadwinners of the persons protected, as the case may be, in the division comprising the

Artikel 20

1. Vid periodisk utbetalning varå denna artikel äger tillämpning, skall förmånens belopp, ökat med beloppet av familjebidrag, som må utgå under den tid riskfallet omfattar vara sådant, att det för i bifogade tabell II angiven standardförmånstagare vid riskfallet i fråga utgör minst i tabellen angiven procent av summan av en vanlig vuxen manlig arbetares lön och beloppet av familjebidrag som må utgå till en skyddad person med samma försörjningsplikt som standardförmånstagaren.

2. En vanlig vuxen manlig arbetares lön, förmånen och familjebidragen skola samtliga beräknas i förhållande till samma tidsenhet.

3. Vad beträffar övriga förmånstagare skall förmånen stå i skäligt förhållande till standardförmånstagarens förmån.

4. I denna artikel avses med vanlig vuxen manlig arbetare

a) person, som kan anses typisk för icke yrkesutbildad arbetskraft inom industri för tillverkning av andra maskiner än elektriska sådana; eller

b) person, som kan anses typisk för icke yrkesutbildad arbetskraft utvald i enlighet med föreskrifterna i mom. 5.

5. Såsom typisk för icke yrkesutbildad arbetskraft enligt mom. 4 b) skall anses person, som tillhör den undergrupp, vilken med hänsyn till antalet av ifrågavarande riskskydd omfattade manliga förvärvsarbetande eller med hänsyn till antalet försörjare för skyddade personer, utgör den största gruppen inom den huvudgrupp, som i sig innesluter det största antalet dylika förvärvsarbe-

largest number of such persons or breadwinners; for this purpose the international standard industrial classification of all economic activities, adopted by the Economic and Social Council of the United Nations at its Seventh Session on 27 August 1948, as amended and reproduced in the Annex to this Convention, or such classification as at any time further amended, shall be used.

6. Where the rate of benefit varies by region, the ordinary adult male labourer may be determined for each region in accordance with paragraphs 4 and 5 of this Article.

7. The wage of the ordinary adult male labourer shall be determined on the basis of the rates of wages for normal hours of work fixed by collective agreements, by or in pursuance of national laws or regulations, where applicable, or by custom, including cost-of-living allowances if any; where such rates differ by region but paragraph 6 of this Article is not applied, the median rate shall be taken.

8. No periodical payment shall be less than a prescribed minimum amount.

Article 21

1. The rates of cash benefits currently payable pursuant to paragraphs 2 and 3 of Article 14 and paragraph 1 of Article 18 shall be reviewed following substantial changes in the general level of earnings where these result from substantial changes in the cost of living.

2. Each Member shall include the findings of such reviews in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation, and shall specify any action taken.

lande eller försörjare; vid bedömandet härav skall begagnas den av Förenta Nationernas ekonomiska och sociala råd vid dess sjunde sammanträde den 27 augusti 1948 antagna i reviderat skick såsom bilaga till denna konvention fogade internationella standardindelningen av all ekonomisk verksamhet efter verksamhetens art med de ändringar, som senare må komma att vidtagas i nämnda indelning.

6. Om förmånens storlek växlar inom olika områden, må den vanliga vuxna manliga arbetaren för varje område utväljas i enlighet med mom. 4 och 5 av denna artikel.

7. Den vanliga vuxna manliga arbetarens lön skall bestämmas på grundval av den för normal arbetstid gällande lönen — såsom denna fastställts genom kollektivavtal eller, i förekommande fall, genom eller i kraft av nationell lagstiftning eller genom sedvana — inklusive dyrtidstillägg, om sådana utgå; i de fall då den sålunda bestämda lönen varierar mellan olika områden, men mom. 6 av denna artikel icke tillämpas, skall medianlönen användas.

8. Periodisk utbetalning må icke utgå med lägre belopp än det föreskrivna minimibeloppet.

Artikel 21

1. De belopp av löpande kontantförmåner, som utbetalas enligt artikel 14 mom. 2 och 3 samt artikel 18 mom. 1, skola göras till föremål för översyn i anslutning till väsentliga ändringar i den allmänna inkomstnivån, då sådana föranledas av väsentliga ändringar i levnadskostnaderna.

2. Varje medlem skall i sina rapporter angående tillämpningen av denna konvention, vilka medlemmen har att avgiva enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga, lämna upplysning om resultatet av en sådan översyn samt till-

lika angiva de åtgärder denna förantlett.

Article 22

1. A benefit to which a person protected would otherwise be entitled in compliance with this Convention may be suspended to such extent as may be prescribed—

(a) as long as the person concerned is absent from the territory of the Member;

(b) as long as the person concerned is maintained at public expense or at the expense of a social security institution or service;

(c) where the person concerned has made a fraudulent claim;

(d) where the employment injury has been caused by a criminal offence committed by the person concerned;

(e) where the employment injury has been caused by voluntary intoxication or by the serious and wilful misconduct of the person concerned;

(f) where the person concerned, without good cause, neglects to make use of the medical care and allied benefits or the rehabilitation services placed at his disposal, or fails to comply with rules prescribed for verifying the occurrence or continuance of the contingency or for the conduct of beneficiaries; and

(g) as long as the surviving spouse is living with another person as spouse.

2. In the cases and within the limits prescribed, part of the cash benefit otherwise due shall be paid to the dependants of the person concerned.

Article 23

1. Every claimant shall have a right of appeal in the case of refusal

Artikel 22

1. Förmån, vartill skyddad person eljest vore berättigad i enlighet med denna konvention, må upphöra i den utsträckning som må vara föreskriven,

a) så länge vederbörande icke befinner sig inom medlemsstatens territorium;

b) så länge vederbörande försörjes av allmänna medel eller på social trygghetsinstitutions bekostnad;

c) då vederbörande sökt utfå förmån under falska förutsättningar;

d) då yrkesskadan framkallats av ett av vederbörande begånget brott;

e) då yrkesskadan förorsakats av frivilligt intagande av förgiftningsämnen eller framkallats av en av vederbörande avsiktligt begånget allvarlig förseelse;

f) då vederbörande utan giltigt skäl underlåter att utnyttja till hans förfogande stående hälso- och sjukvårds- och därmed sammanhängande anordningar eller arbetsvårdsanordningar eller icke iakttagit för styrkande av riskfallets inträffande eller fortvaro eller för förmånstagarnas uppförande föreskrivna regler;

g) så länge efterlevande make sammanlever med annan person under äktenskapsliknande förhållanden.

2. I föreskrivna fall och under föreskrivna villkor skall en del av kontantförmånerna, som normalt skulle ha avlagts annorledes, utbetalas till dem som för sin försörjning äro beroende av vederbörande.

Artikel 23

1. Envar som gör anspråk på social trygghetsförmån skall äga an-

of the benefit or complaint as to its quality or quantity.

2. Where in the application of this Convention a government department responsible to a legislature is entrusted with the administration of medical care, the right of appeal provided for in paragraph 1 of this Article may be replaced by a right to have a complaint concerning the refusal of medical care or the quality of the care received investigated by the appropriate authority.

3. Where a claim is settled by a special tribunal established to deal with employment injury benefit questions or with social security questions in general and on which the persons protected are represented, no right of appeal shall be required.

Article 24

1. Where the administration is not entrusted to an institution regulated by the public authorities or to a government department responsible to a legislature, representatives of the persons protected shall participate in the management, or be associated therewith in a consultative capacity, under prescribed conditions; national legislation may likewise decide as to the participation of representatives of employers and of the public authorities.

2. The Member shall accept general responsibility for the proper administration of the institutions of services concerned in the application of this Convention.

Article 25

Each Member shall accept general responsibility for the due provision of the benefits provided in compliance with this Convention and shall take all measures required for this purpose.

föra besvär över avslag å framställning därom samt klagan rörande dess beskaffenhet eller storlek.

2. När vid tillämpningen av förevarande konvention ett inför den lagstiftande församlingen ansvarigt regeringsdepartement handhaver administrationen av hälso- och sjukvård må i mom. 1 avsedd besvärsmått ersättas med en rätt att få klagan rörande vägrad hälso- och sjukvård eller beskaffenheten av meddelad vård prövad av vederbörande myndighet.

3. Då ansökan om förmån avgöres av en för behandling av frågor rörande förmåner vid yrkesskada eller av socialförsäkringsfrågor i allmänhet särskilt inrättad domstol, i vilken de skyddade personerna äro representerade, är besvärsmått icke erforderlig.

Artikel 24

1. Då administrationen icke handhaves av institution under kontroll av offentlig myndighet eller av ett inför den lagstiftande församlingen ansvarigt regeringsdepartement, skola representanter för de skyddade personerna medverka vid administrationen eller knytas till densamma i egenskap av rådgivare under föreskrivna villkor; den nationella lagstiftningen må även innehålla bestämmelser om representation för arbetsgivare och för offentliga myndigheter.

2. Medlemmen skall ikläda sig det allmänna ansvaret för behörig administration av de institutioner och inrättningar, som handhava tillämpningen av denna konvention.

Artikel 25

Varje medlem skall ikläda sig det allmänna ansvaret för vederbörligt tillhandahållande av de förmåner som skola utgå enligt denna konvention och vidtaga alla nödiga åtgärder i sådant syfte.

Article 26

1. Each Member shall, under prescribed conditions—

(a) take measures to prevent industrial accidents and occupational diseases;

(b) provide rehabilitation services which are designed to prepare a disabled person wherever possible for the resumption of his previous activity, or, if this is not possible, the most suitable alternative gainful activity, having regard to his aptitudes and capacity; and

(c) take measures to further the placement of disabled persons in suitable employment.

2. Each Member shall as far as possible furnish in its reports upon the application of this Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation information concerning the frequency and severity of industrial accidents.

Article 27

Each Member shall within its territory assure to non-nationals equality of treatment with its own nationals as regards employment injury benefits.

Article 28

1. This Convention revises the Workmen's Compensation (Agriculture) Convention, 1921, the Workmen's Compensation (Accidents) Convention, 1925, the Workmen's Compensation (Occupational Diseases) Convention, 1925, and the Workmen's Compensation (Occupational Diseases) Convention (Revised), 1934.

2. Ratification of this Convention by a Member which is a party to the Workmen's Compensation (Occupational Diseases) Convention (Revised), 1934,

Artikel 26

1. Varje medlem skall under föreskrivna villkor

a) vidtaga åtgärder för att förebygga olycksfall i arbete och yrkessjukdomar;

b) tillhandahålla arbetsvårdsanordningar, vilka äro ägnade att i all den utsträckning detta är möjligt förbereda en yrkesskadad person för ett återupptagande av hans tidigare verksamhet eller, om detta ej låter sig göra, av annat förvärvsarbete, som passar honom bäst med hänsyn till hans läggning och färdigheter;

c) vidtaga åtgärder för att främja placering av yrkesskadade i lämpligt arbete.

2. Varje medlem skall så långt möjligt i sina rapporter angående tillämpning av denna konvention, vilka medlemmen har att avgiva enligt artikel 22 av Internationella arbetsorganisationens stadga, lämna upplysningar rörande frekvensen och svårighetsgraden av olycksfall i arbete.

Artikel 27

Varje medlemsstat skall inom sitt område tillförsäkra utlänningar likställighet med landets egna medborgare i fråga om förmåner vid yrkesskada.

Artikel 28

1. Genom denna konvention revideras konventionen angående ersättning för olycksfall i arbete inom jordbruket, 1921, konventionen om ersättning för olycksfall i arbete, 1925, konventionen angående ersättning för yrkessjukdomar, 1925, samt den reviderade konventionen angående ersättning för yrkessjukdomar, 1934.

2. Om medlem, som anslutit sig till den reviderade konventionen angående yrkessjukdomar (1934), ra-

tional Diseases) Convention (Revised), 1934, shall, in accordance with Article 8 thereof, *ipso jure* involve the immediate denunciation of that Convention, if and when this Convention shall have come into force, but the coming into force of this Convention shall not close that Convention to further ratification.

Article 29

In conformity with Article 75 of the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952, Part VI of that Convention and the relevant provisions of other Parts thereof shall cease to apply to any Member having ratified this Convention as from the date at which this Convention comes into force for that Member, but acceptance of the obligations of this Convention shall be deemed to constitute acceptance of the obligations of Part VI of the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952, and the relevant provisions of other Parts thereof, for the purpose of Article 2 of the said Convention.

Article 30

If any Convention which may be adopted subsequently by the Conference concerning any subject or subjects dealt with in this Convention so provides, such provisions of this Convention as may be specified in the said Convention shall cease to apply to any Member having ratified the said Convention as from the date at which the said Convention comes into force for that Member.

Article 31

1. The International Labour Conference may, at any session at which the matter is included in its agenda, adopt by a two-thirds majority amendments to Schedule I to this Convention.

tificerar förevarande konvention, skall detta i enlighet med artikel 8 av förstnämnda konvention *ipso jure* medföra omedelbar uppsägning därav, om och när förevarande konvention träder i kraft, men sådant ikraftträdande skall icke utgöra hinder för ytterligare ratifikationer av förstnämnda konvention.

Artikel 29

I enlighet med artikel 75 av konventionen angående minimistandard för social trygghet, 1952, skola del VI och motsvarande bestämmelser i andra delar därav upphöra att gälla för medlem, som ratificerat förevarande konvention, från och med den dag, då den träder i kraft för medlemmen, men ett godtagande av förpliktelserna i förevarande konvention skall anses innebära ett godtagande av förpliktelserna i del VI av konventionen angående minimistandard för social trygghet, 1952, och motsvarande bestämmelser i andra delar därav i och för uppfyllande av artikel 2 av sistnämnda konvention.

Artikel 30

Därest konvention, som senare må komma att antagas av konferensen rörande något eller några av de i förevarande konvention behandlade ämnen, så stadgar, skola sådana bestämmelser i förevarande konvention, vilka i den nya konventionen särskilt angivas, upphöra att gälla för medlem, som ratificerat den nya konventionen, från och med den dag, då sistnämnda konvention träder i kraft för medlemmen.

Artikel 31

1. Internationella arbetskonferensen må vid varje sammanträde, på vars dagordning ämnet finnes uppfört, med två tredjedelars majoritet antaga ändringar i den vid denna konvention fogade tabell I.

2. Such amendments shall take effect in respect of any Member already a party to the Convention when such Member notifies the Director-General of the International Labour Office of its acceptance thereof.

3. Unless the Conference otherwise decides when adopting an amendment, an amendment shall be effective, by reason of its adoption by the Conference, in respect of any Member subsequently ratifying the Convention.

2. Ändringar som nu sagts skola för varje medlem, som redan anslutit sig till konventionen, träda i kraft när sådan medlem underrättar Internationella arbetsbyråns generaldirektör om dess godtagande av ändringarna.

3. Såvida konferensen ej annorledes beslutar vid antagandet av ändringen, skall ändringen i och med att den antagits av konferensen bli gällande för varje medlem, som därefter ratificerar konventionen.

Artiklarna 32—39

Dessa artiklar äro likalydande med artiklarna 20—27 av konventionen (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet, dock att då i artikel 26 av sistnämnda konvention hänvisas till artikel 22, detta i förevarande konvention motsvaras av en i artikel 38 upptagen hänvisning till artikel 34.

Schedule I. List of occupational diseases

Occupational diseases	Work involving exposure to risk
1. Pneumoconioses caused by sclerogenic mineral dust (silicosis, anthracosilicosis, asbestosis) and silico-tuberculosis provided that silicosis is an essential factor in causing the resultant incapacity or death.	All work involving exposure to the risk concerned.
2. Diseases caused by beryllium or its toxic compounds.	— " —
3. Diseases caused by phosphorus or its toxic compounds.	— " —
4. Diseases caused by chrome or its toxic compounds.	— " —
5. Diseases caused by manganese or its toxic compounds.	— " —
6. Diseases caused by arsenic or its toxic compounds.	— " —
7. Diseases caused by mercury or its toxic compounds.	— " —
8. Diseases caused by lead or its toxic compounds.	— " —
9. Diseases caused by carbon bisulphide.	— " —
10. Diseases caused by the toxic halogen derivatives of hydrocarbons of the aliphatic series.	— " —
11. Diseases caused by benzene or its toxic homologues.	— " —
12. Diseases caused by nitro- and amidotoxic derivatives of benzene or its homologues.	— " —
13. Diseases caused by ionising radiations.	All work involving exposure to the action of ionising radiations.
14. Primary epitheliomatous cancer of the skin caused by tar, pitch, bitumen, mineral oil, anthracene, or the compounds, products or residues of these substances.	All work involving exposure to the risks concerned.
15. Anthrax infection.	Work in connection with animals infected with anthrax. Handling of animal carcasses or parts of such carcasses including hides, hoofs and horns. Loading and unloading or transport of merchandise which may have been contaminated by animals or animal carcasses infected with anthrax.

Schedule II. Periodical payments to standard beneficiaries

Contingency	Standard beneficiary	Percentage
1. Temporary or initial incapacity for work	Man with wife and two children	60
2. Total loss of earning capacity or corresponding loss of faculty	Man with wife and two children	60
3. Death of breadwinner	Widow with two children	50

Tabell I. Förteckning över yrkessjukdomar

Yrkessjukdomar	Farligt arbete
1. Pneumokonioser orsakade av sklerogenetiskt mineralstoff (silikos, antrakosilikos, asbestos) och silikotuberku- los, förutsatt att silikos i väsentlig grad orsakat arbetsförmågan eller döden	Allt arbete, där arbetstagaren är utsatt för ifrågavarande risk
2. Sjukdomar orsakade av beryllium eller giftig förening därav	— ” —
3. Sjukdomar orsakade av fosfor eller gif- tig förening därav	— ” —
4. Sjukdomar orsakade av krom eller gif- tig förening därav	— ” —
5. Sjukdomar orsakade av mangan eller giftig förening därav	— ” —
6. Sjukdomar orsakade av arsenik eller giftig förening därav	— ” —
7. Sjukdomar orsakade av kvicksilver el- ler giftig förening därav	— ” —
8. Sjukdomar orsakade av bly eller giftig förening därav	— ” —
9. Sjukdomar orsakade av kolsvavla	— ” —
10. Sjukdomar orsakade av giftiga halogen- derivat av kolväten av den alifatiska serien	— ” —
11. Sjukdomar orsakade av bensol eller dess giftiga homologer	— ” —
12. Sjukdomar orsakade av nitro- och ami- dotoxiska derivat av bensol eller dess homologer	— ” —
13. Sjukdomar orsakade av joniserande strålning	Allt arbete, där arbetstagaren varit utsatt för joniserande strålning
14. Primär hudkräfta, orsakad av tjära, beck, asfalt, mineralolja och antracin eller föreningar, produkter eller rester av dessa ämnen	Allt arbete, där arbetstagaren är utsatt för ifrågavarande risk
15. Mjältbrand	Arbete i kontakt med djur, infekterade av mjältbrand. Behandling av djurkroppar el- ler delar av djurkroppar, inkluderande hu- dar, hovar och horn. Lastning och lossning eller transport av varor, som blivit förore- nade av djur eller djurkroppar, infekterade av mjältbrand

Tabell II. Periodiska utbetalningar till standardförmånstagare

Riskfall	Standardförmånstagare	Procentsats
1. Tillfällig arbetsoförmåga eller arbets- oförmåga som befinner sig i ett inle- dande skede	Man med hustru och två barn	60
2. Fullständig förlust av arbetsförmågan eller motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan	Man med hustru och två barn	60
3. Familjeförsörjarens död	Änka med två barn	50

**International Standard Industrial Classification of All
Economic Activities**
(Revised 1958)

List of Divisions and Major Groups

Major group	Division
	<i>Division 0. Agriculture, Forestry, Hunting and Fishing</i>
01.	Agriculture.
02.	Forestry and logging.
03.	Hunting, trapping and game propagation.
04.	Fishing.
	<i>Division 1. Mining and Quarrying</i>
11.	Coal mining.
12.	Metal mining.
13.	Crude petroleum and natural gas.
14.	Stone quarrying, clay and sand pits.
19.	Other non-metallic mining and quarrying.
	<i>Divisions 2—3. Manufacturing</i>
20.	Food manufacturing industries, except beverage industries.
21.	Beverage industries.
22.	Tobacco manufacturers.
23.	Manufacture of textiles.
24.	Manufacture of footwear, other wearing apparel and made-up textile goods.
25.	Manufacture of wood and cork, except manufacture of furniture.
26.	Manufacture of furniture and fixtures.
27.	Manufacture of paper and paper products.
28.	Printing, publishing and allied industries.
29.	Manufacture of leather, and leather and fur products, except footwear and other wearing apparel.
30.	Manufacture of rubber products.
31.	Manufacture of chemicals and chemical products.
32.	Manufacture of products of petroleum and coal.
33.	Manufacture of non-metallic mineral products, except products of petroleum and coal.
34.	Basic metal industries.
35.	Manufacture of metal products, except machinery and transport equipment.
36.	Manufacture of machinery, except electrical machinery.
37.	Manufacture of electrical machinery, apparatus, appliances and supplies.
38.	Manufacture of transport equipment.
39.	Miscellaneous manufacturing industries.

Bilaga

**Internationell standardindelning av all ekonomisk verksamhet
efter näringsgren**

(Reviderad 1958)

Förteckning över huvudgrupper och undergrupper

Under- grupp	Huvudgrupp
	<i>Huvudgrupp 0. Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske</i>
01.	Jordbruk
02.	Skogsbruk och skogsavverkning
03.	Jakt och jaktvård
04.	Fiske
	<i>Huvudgrupp 1. Gruvdrift och mineralbrytning</i>
11.	Kolgruvor
12.	Malmgruvor
13.	Råpetroleum- och naturgasverk
14.	Stenbrott, sand- och lertag
19.	Annat icke metallförande mineral
	<i>Huvudgrupper 2—3. Tillverkningsindustri</i>
20.	Livsmedelsindustri utom dryckesvaruindustri
21.	Dryckesvaruindustri
22.	Tobaksindustri
23.	Textilindustri
24.	Sko- och beklädnadsindustri samt konfektionsindustri
25.	Trä- och korkindustri utom möbelindustri
26.	Möbel- och inredningsindustri
27.	Pappers- och pappersvaruindustri
28.	Grafisk industri, förlagsverksamhet m. m.
29.	Läderindustri, läderberedning och pälstillverkning med undantag av skodon och andra beklädnadsartiklar
30.	Gummiindustri
31.	Kemisk industri
32.	Kol- och mineraloljeindustri
33.	Framställning av icke metallförande mineralprodukter utom kol- och mineraloljeprodukter
34.	Metallindustri
35.	Metallmanufaktur utom maskiner och transportmateriel
36.	Tillverkning av maskiner utom elektriska maskiner
37.	Elektroindustri
38.	Tillverkning av transportmateriel
39.	Övrig industri

Division 4. Construction

40. Construction.

Division 5. Electricity, Gas, Water and Sanitary Services

51. Electricity, gas and steam.

52. Water and sanitary services.

Division 6. Commerce

61. Wholesale and retail trade.

62. Banks and other financial institutions.

63. Insurance.

64. Real estate.

Division 7. Transport, Storage and Communication

71. Transport.

72. Storage and warehousing.

73. Communication.

Division 8. Services

81. Government services.

82. Community services.

83. Business services.

84. Recreation services.

85. Personal services.

Division 9. Activities Not Adequately Described

90. Activities not adequately described.

Huvudgrupp 4. Byggnads- och anläggningsverksamhet

40. Byggnads- och anläggningsverksamhet

Huvudgrupp 5. El-, gas- och vattenverk m. m.

- 51. El-, gas- och värmeverk
- 52. Vatten- och renhållningsverk

Huvudgrupp 6. Handel

- 61. Parti- och detaljhandel
- 62. Banker och andra finansföretag
- 63. Försäkring
- 64. Fastighetsförvaltning

Huvudgrupp 7. Transport, lagerrörelse och kommunikationer

- 71. Transport
- 72. Lager- och magasinsrörelse
- 73. Kommunikationer

Huvudgrupp 8. Tjänster

- 81. Statlig förvaltning
- 82. Andra samhälleliga tjänster
- 83. Kommersiell uppdragsverksamhet
- 84. Rekreationsverksamhet
- 85. Personliga tjänster

Huvudgrupp 9. Ej specificerbar verksamhet

- 90. Ej specificerbar verksamhet

Recommendation (No. 121) concerning Benefits in the Case of Employment Injury

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to benefits in the case of industrial accidents and occupational diseases, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation supplementing the Employment Injury Benefits Convention, 1964,

adopts this eighth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following Recommendation, which may be cited as the Employment Injury Benefits Recommendation, 1964:

1. In this Recommendation—

(a) the term "legislation" includes any social security rules as well as laws and regulations;

(b) the term "prescribed" means determined by or in virtue of national legislation;

(c) the term "dependent" refers to a state of dependency which is presumed to exist in prescribed cases.

2. Each Member should extend the application of its legislation providing for employment injury benefits, if necessary by stages, to any categories of employees which may

Rekommendation (nr 121) angående förmåner vid yrkesskada

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

och beslutat antaga vissa förslag angående förmåner vid yrkesskada, vilken fråga utgör den femte punkten på sammanträdets dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation, avsedd att komplettera konventionen angående förmåner vid yrkesskada, 1964,

antager denna den åttonde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande rekommendation, som må benämnas rekommendation angående förmåner vid yrkesskada, 1964.

1. I denna rekommendation skall —

a) med uttrycket "lagstiftning" förstås såväl lagar och författningar som administrativa föreskrifter om social trygghet;

b) med uttrycket "föreskrivet" förstås fastställt i eller med stöd av den nationella lagstiftningen;

c) med uttrycket "beroende" avses ett tillstånd av beroende som förutsättes föreligga i vissa föreskrivna fall.

2. Varje medlem bör, om så är erforderligt i etapper, utsträcka tillämpningen av sin lagstiftning avseende förmåner vid yrkesskada till varje arbetstagarkategori, vilken i

have been excepted in virtue of Article 4, paragraph 2, of the Employment Injury Benefits Convention, 1964, from the protection provided for in that Convention.

3. (1) Each Member should, subject to prescribed conditions, secure the provision of employment injury or analogous benefits, if necessary by stages and/or through voluntary insurance, to—

(a) members of co-operatives who are engaged in the production of goods or the provision of services;

(b) prescribed categories of self-employed persons, in particular persons owning and actively engaged in the operation of small-scale businesses or farms;

(c) certain categories of persons working without pay, which should include—

(i) persons in training, undergoing an occupational or trade test or otherwise preparing for their future employment, including pupils and students;

(ii) members of volunteer bodies charged with combating natural disasters, with saving lives and property or with maintaining law and order;

(iii) other categories of persons not otherwise covered who are active in the public interest or engaged in civic or benevolent pursuits, such as persons volunteering their services for public office, social service or hospitals;

(iv) prisoners and other detained persons doing work which has been required or approved by the competent authorities.

(2) The financial resources of voluntary insurance for the categories referred to in subparagraph (1) of this Paragraph should not be provided from contributions intended to finance the compulsory schemes for employees.

enlighet med artikel 4 mom. 2 av konventionen angående förmåner vid yrkesskada, 1964, må ha utesluttits från skydd enligt nämnda konvention.

3. 1) Varje medlem bör i enlighet med föreskrivna villkor garantera att förmåner vid yrkesskada eller liknande förmåner skola, om så är erforderligt i etapper eller genom frivillig försäkring, utgå till

a) medlemmar i kooperativa företag, vilka framställa varor eller tillhandahålla tjänster;

b) föreskrivna kategorier av fria företagare och självständiga yrkesutövare, särskilt personer som äro ägare till eller aktivt deltaga i driften av mindre affärsföretag eller jordbruk;

c) vissa kategorier av oavlönade personer, däribland

i) personer som undergå utbildning eller annan yrkesförberedelse eller som annorledes förbereda sig för framtida anställning, däri inbegripet elever och studenter;

ii) medlemmar av frivilliga sammanslutningar, vilka ha till uppgift att bekämpa naturkatastrofer, rädda liv och egendom samt upprätthålla lag och ordning;

iii) andra kategorier av personer som icke äro annorledes tillgodosedda och som utöva verksamhet i det allmännas intresse eller som fullgöra medborgerliga plikter eller utöva välgörenhet, exempelvis personer som frivilligt ägna sig åt allmän tjänst, social- eller sjukvård;

iv) fångar och andra i anstalt intagna personer som utföra av vederbörande myndighet ålagt eller godkänt arbete.

2) För finansiering av frivillig försäkring för de kategorier som omnämnas i stycket 1) av detta mom. böra icke tagas i anspråk avgifter avsedda att finansiera obligatoriska system för avlönade arbetstagare.

4. Special schemes applicable to seafarers, including seafishermen, and to public servants should provide benefits in case of an employment injury which are not less favourable than those provided for in the Employment Injury Benefits Convention, 1964.

5. Each Member should, under prescribed conditions, treat the following as industrial accidents:

(a) accidents, regardless of their cause, sustained during working hours at or near the place of work or at any place where the worker would not have been except for his employment;

(b) accidents sustained within reasonable periods before and after working hours in connection with transporting, cleaning, preparing, securing, conserving, storing and packing work tools or clothes;

(c) accidents sustained while on the direct way between the place of work and—

(i) the employee's principal or secondary residence; or

(ii) the place where the employee usually takes his meals; or

(iii) the place where he usually receives his remuneration.

6. (1) Each Member should, under prescribed conditions, regard diseases known to arise out of the exposure to substances or dangerous conditions in processes, trades or occupations as occupational diseases.

(2) Unless proof to the contrary is brought, there should be a presumption of the occupational origin of such diseases where the employee—

(a) was exposed for at least a specified period; and

(b) has developed symptoms of the disease within a specified period following termination of the last employment involving exposure.

4. Speciella system tillämpliga på sjöfolk, däri inbegripna fiskare syssetsatta med saltsjöfiske, samt på tjänstemän i offentlig tjänst böra tillhandahålla förmåner vid yrkesskada, vilka äro lika gynnsamma som de vilka utgå enligt konventionen angående förmåner vid yrkesskada, 1964.

5. Varje medlem bör under föreskrivna villkor behandla följande olycksfall såsom olycksfall i arbete:

a) olycksfall vilka, oavsett deras orsak, inträffat under arbetstid på eller i närheten av arbetsplatsen eller på varje annan plats där arbetaren uppehåller sig uteslutande på grund av arbetet;

b) olycksfall som inträffat inom rimlig tid före eller efter arbetstid i samband med transport, rengöring, iordningställande, underhåll, lagring eller inpackning av verktyg eller kläder;

c) olycksfall som inträffat under direkt färd mellan arbetsplatsen och

i) arbetstagarens regelmässiga eller sekundära bostad; eller

ii) den plats där arbetstagaren vanligen intar sina måltider; eller

iii) den plats där han vanligen uppbär sin avlöning.

6. 1) Varje medlem bör under föreskrivna villkor såsom yrkessjukdom anse sjukdomar vilka erfarenhetsmässigt uppkomma genom att vederbörande utsättes för inverkan av ämnen eller farliga situationer i arbetsprocesser, verksamhet eller sysselsättning.

2) Såvida icke motsatsen bevisas bör det föreligga presumtion för att arbetstagaren ådragit sig sådan sjukdom under arbetet, om han

a) varit utsatt för risken under en viss föreskriven minimiperiod; och

b) visat symptom på sjukdomen inom viss föreskriven tid efter det han lämnat den sista anställning, där han kunde ha utsatts för risken.

(3) When prescribing and bringing up to date national lists of occupational diseases, Members should give special consideration to any list of occupational diseases which may from time to time be approved by the Governing Body of the International Labour Office.

7. Where national legislation contains a list establishing a presumption of occupational origin in respect of certain diseases, proof should be permitted of the occupational origin of diseases not so listed and of diseases listed when they manifest themselves under conditions different from those establishing a presumption of their occupational origin.

8. Cash benefits in respect of incapacity for work should be paid from the first day in each case of suspension of earnings.

9. The rates of cash benefits in respect of temporary or initial incapacity for work, or in respect of total loss of earning capacity likely to be permanent, or corresponding loss of faculty, should be—

(a) not less than two-thirds of the injured person's earnings: Provided that a maximum limit may be prescribed for the rate of benefit or for the earnings taken into account for the calculation of the benefit; or

(b) where such benefits are provided at flat rates, not less than two-thirds of the average earnings of persons employed in the major group of economic activities with the largest number of economically active male persons.

10. (1) The cash benefit payable by reason of loss of earning capacity likely to be permanent, or corresponding loss of faculty, should take

3) Vid upprättande eller revidering av nationella förteckningar över yrkessjukdomar böra medlemmarna taga särskild hänsyn till varje förteckning över yrkessjukdomar som från tid till annan må ha godkänts av Internationella arbetsbyråns styrelse.

7. Om den nationella lagstiftningen innehåller en förteckning som fastställer att presumtion skall föreligga för att vissa sjukdomar ådragits i arbetet, bör det vara tillåtet att föra bevisning om att sjukdomar, som ej finnas i förteckningen, ådragits i arbetet. Vad nu sagts bör även gälla beträffande sjukdomar som finnas upptagna i förteckningen, när de yppas under andra omständigheter än de som skapa presumtion för att sjukdomarna ådragits i arbetet.

8. Kontantförmåner vid arbetsoförmåga böra utgå från och med första dagen för inkomstbortfallet.

9. Beloppet av kontantförmåner vid tillfällig arbetsoförmåga eller vid arbetsoförmåga, som befinner sig i ett inledande skede, eller vid fullständig förlust av förvärvsförmågan, som sannolikt kommer att bli bestående eller vid motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan, bör

a) uppgå till minst två tredjedelar av den skadades inkomster, dock att en maximigräns må bestämmas för förmånsbeloppet eller för de inkomster till vilka hänsyn skall tagas vid beräkningen av förmånen; eller

b) om sådana förmåner utgå med enhetligt belopp, uppgå till minst två tredjedelar av genomsnittsinkomsten för arbetstagaren inom den grupp av ekonomisk verksamhet som sysselsätter det största antalet förvärvsarbetande manliga personer.

10. 1) Vid förlust av förvärvsförmågan som sannolikt kommer att bli bestående eller vid motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan

the form of a periodical payment for the duration of such loss in all cases in which the degree of loss equals at least 25 per cent.

(2) In cases in which the degree of loss of earning capacity likely to be permanent, or corresponding loss of faculty, is less than 25 per cent a lump sum may be paid in lieu of a periodical payment. Such lump sum should bear an equitable relationship to periodical payments and should not be less than the periodical payments which would be due in respect of a period of three years.

11. Provision should be made to defray the reasonable cost of the constant help or attendance of another person in cases in which the injured person requires such services; alternatively, the periodical payment should be increased by either a prescribed percentage or a prescribed amount.

12. Where an employment injury entails unemployability or disfigurement and this is not taken fully into account in the evaluation of the loss sustained by the injured person, supplementary or special benefits should be provided.

13. Where the periodical payments made to the surviving spouse and children are less than the maximum amounts prescribed, a periodical payment should be made to the following categories of persons if they were dependent on the deceased for support:

- (a) parents;
- (b) brothers and sisters;
- (c) grandchildren.

14. Where a maximum limit upon the total benefits payable to all the survivors is prescribed, such maximum should be not less than the rate of benefits payable in re-

bör kontantförmånen utgå i form av periodiska utbetalningar under den tid sådan förlust eller nedsättning består i sådana fall då förlusten eller nedsättningen uppgår till minst 25 procent.

2) I sådana fall då förlust av förvärvsförmågan som sannolikt kommer att bli bestående eller motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan understiger 25 procent, må ett engångsbelopp utgivas i stället för periodiska utbetalningar. Sådant engångsbelopp bör stå i rimlig relation till de periodiska utbetalningarna och bör ej understiga det sammanlagda beloppet av de periodiska utbetalningar som skulle ha förfallit under en treårsperiod.

11. Åtgärder böra vidtagas för att inom rimliga gränser ersätta kostnaderna för stadigvarande hjälp eller tillsyn från annan persons sida som må befinnas påkallad av den skadades tillstånd; alternativt böra de periodiska utbetalningarna ökas med viss procent eller med visst belopp.

12. Om yrkesskada medfört oförmåga att utföra något som helst arbete eller vanställdhet och hänsyn härtill icke tagits i full utsträckning vid fastställandet av den skadades förlust, böra tilläggsförmåner eller speciella förmåner utgå.

13. Om beloppen av periodiska utbetalningar till efterlevande make eller barn äro lägre än de föreskrivna maximibeloppen, böra periodiska utbetalningar göras till följande kategorier av personer, om de för sin försörjning varit beroende av den avlidne:

- a) föräldrar;
- b) syskon;
- c) barnbarn.

14. Om en översta gräns är föreskriven för det sammanlagda belopp som skall utgå till samtliga efterlevande, bör denna gräns icke var lägre än beloppen av de för-

spect of total loss of earning capacity likely to be permanent, or corresponding loss of faculty.

15. The rates of cash benefits currently payable pursuant to paragraphs 2 and 3 of Article 14 and to paragraph 1 of Article 18 of the Employment Injury Benefits Convention, 1964, should be periodically adjusted, taking account of changes in the general level of earnings or the cost of living.

måner som skola utgivas med avseende på fullständig förlust av förvärvsförmågan, som sannolikt kommer att bli bestående, eller motsvarande nedsättning i den fysiska förmågan.

15. De belopp av löpande kontantförmåner, som utbetalas enligt artikel 14 mom. 2 och 3 samt artikel 18 mom. 1 av konventionen angående förmåner vid yrkesskada, 1964, böra periodiskt anpassas till förändringar i den allmänna inkomst- eller levnadskostnadsnivån.

**Convention (No. 122) concerning
Employment Policy**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Considering that the Declaration of Philadelphia recognises the solemn obligation of the International Labour Organisation to further among the nations of the world programmes which will achieve full employment and the raising of standards of living, and that the Preamble to the Constitution of the International Labour Organisation provides for the prevention of unemployment and the provision of an adequate living wage, and

Considering further that under the terms of the Declaration of Philadelphia it is the responsibility of the International Labour Organisation to examine and consider the bearing of economic and financial policies upon employment policy in the light of the fundamental objective that "all human beings, irrespective of race, creed or sex, have the right to pursue both their material well-being and their spiritual development in conditions of freedom and dignity, of economic security and equal opportunity", and

Considering that the Universal Declaration of Human Rights provides that "everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment", and

**Konvention (nr 122) angående
sysselsättningspolitik**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

som finner att Philadelphiadeklarationen erkänner Internationella arbetsorganisationens högtidliga förpliktelse att bland världens alla länder främja sådana aktionsprogram, vilka äro ägnade att förverkliga full sysselsättning och höjd levnadsstandard, samt att inledningen till Internationella arbetsorganisationens stadga innehåller bestämmelser om arbetslöshetens bekämpande och garanterandet av en för livsuppehållet tillräcklig lön,

som vidare finner att det enligt ordalagen i Philadelphiadeklarationen är Internationella arbetsorganisationens skyldighet att pröva och överväga den ekonomiska och finansiella politikens inverkan på sysselsättningspolitiken mot bakgrunden av huvudmålet att "alla människor, oavsett ras, religion eller kön, äga rätt att i frihet, ekonomisk trygghet och under lika förutsättningar arbeta i det materiella välståndets och den kulturella utvecklingens tjänst",

som finner att den allmänna deklarationen om de mänskliga rättigheterna uttalar att "envar har rätt till arbete, till fritt val av sysselsättning, till rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden och till skydd mot arbetslöshet",

Noting the terms of existing international labour Conventions and Recommendations of direct relevance to employment policy, and in particular of the Employment Service Convention and Recommendation, 1948, the Vocational Guidance Recommendation, 1949, the Vocational Training Recommendation, 1962, and the Discrimination (Employment and Occupation) Convention and Recommendation, 1958, and

Considering that these instruments should be placed in the wider framework of an international programme for economic expansion on the basis of full, productive and freely chosen employment, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to employment policy, which are included in the eighth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this ninth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following Convention, which may be cited as the Employment Policy Convention, 1964:

Article 1

1. With a view to stimulating economic growth and development, raising levels of living, meeting manpower requirements and overcoming unemployment and underemployment, each Member shall declare and pursue, as a major goal, an active policy designed to promote full, productive and freely chosen employment.

2. The said policy shall aim at ensuring that—

(a) there is work for all who are available for and seeking work;

som beaktar ordalagen i gällande internationella arbetskonventioner och rekommendationer, vilka äro av omedelbar betydelse för sysselsättningspolitiken, särskilt konventionen och rekommendationen angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation, 1948, rekommendationen angående yrkesvägledning, 1949, rekommendationen angående yrkesutbildning, 1962, samt konventionen och rekommendationen angående diskriminering (anställning och yrkesutövning), 1958,

som anser att dessa instrument böra insättas i ett vidare sammanhang inom ramen för ett internationellt program för ekonomisk tillväxt grundat på full, produktiv och fritt vald sysselsättning,

som beslutat antaga vissa förslag angående sysselsättningspolitiken, vilka förslag innefattas i den åttonde punkten på sammanträdet's dagordning,

samt beslutat att dessa förslag skola taga form av en internationell konvention,

antager denna den nionde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande konvention, som må benämnas sysselsättningskonventionen, 1964.

Artikel 1

1. I syfte att stimulera ekonomisk tillväxt och utveckling, höja levnadsstandarden, tillgodose behovet av arbetskraft samt bekämpa arbetslöshet och undersysselsättning skall varje medlem såsom ett av sina viktigaste mål utforma och fullfölja en aktiv politik, ägnad att främja full, produktiv och fritt vald sysselsättning.

2. Nämda politik skall syfta till att garantera

a) att arbete finnes för alla som stå till förfogande för och som söka arbete;

(b) such work is as productive as possible;

(c) there is a freedom of choice of employment and the fullest possible opportunity for each worker to qualify for, and to use his skills and endowments in, a job for which he is well suited, irrespective of race, colour, sex, religion, political opinion, national extraction or social origin.

3. The said policy shall take due account of the stage and level of economic development and the mutual relationships between employment objectives and other economic and social objectives, and shall be pursued by methods that are appropriate to national conditions and practices.

Article 2

Each Member shall, by such methods and to such extent as may be appropriate under national conditions—

(a) decide on and keep under review, within the framework of a coordinated economic and social policy, the measures to be adopted for attaining the objectives specified in Article 1;

(b) take such steps as may be needed, including when appropriate the establishment of programmes, for the application of these measures.

Article 3

In the application of this Convention, representatives of the persons affected by the measures to be taken, and in particular representatives of employers and workers, shall be consulted concerning employment policies, with a view to taking fully into account their experience and views and securing their full co-operation in formulating and enlisting support for such policies.

b) att detta arbete är så produktivt som möjligt;

c) att sysselsättning skall kunna fritt väljas och att varje arbetstagarare så långt möjligt skall beredas tillfälle att kvalificera sig för och utnyttja sina kunskaper och färdigheter i ett arbete som passar honom, oavsett ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung.

3. Vid utformningen av nämnda politik skall vederbörlig hänsyn tagas till den ekonomiska utvecklingens stadium och nivå, ävensom till det ömsesidiga sambandet mellan målet för sysselsättningspolitiken samt andra ekonomiska och sociala mål; vid politikens genomförande skola metoder anpassade efter varje enskilt lands förhållanden och sedvänjor tillämpas.

Artikel 2

Varje medlem skall på det sätt och i den omfattning som må finnas lämpligt med hänsyn till förhållandena i landet

a) fatta beslut om och inom ramen för en samordnad ekonomisk och social politik fortlöpande följa de åtgärder, som skola vidtagas för att de i artikel 1 angivna målen skola uppnås;

b) vidtaga sådana åtgärder som må finnas erforderliga, däri inbegripet i förekommande fall utarbetandet av program, för genomförandet av dessa åtgärder.

Artikel 3

Vid tillämpningen av denna konvention skola företrädare för de av åtgärderna berörda personerna och särskilt representanter för arbetsgivare och arbetstagarare erhålla tillfälle att yttra sig angående sysselsättningspolitiken, så att deras erfarenheter och åsikter till fullo kunna beaktas och samverka garanteras vid politikens utformning och då det gäller att vinna stöd för densamma.

Artiklarna 4—11

Dessa artiklar äro likalydande med artiklarna 20—27 av konventionen (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet, dock att då i artikel 26 av sistnämnda konvention hänvisas till artikel 22, detta i förevarande konvention motsvaras av en i artikel 10 upptagen hänvisning till artikel 6.

Hörsamheten för 1965 års konvention (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet.

Den följande texten är en översättning av artiklarna 4—11 i konventionen (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet.

4. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är hygieniska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

5. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

6. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

7. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

8. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

9. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

Hörsamheten för 1965 års konvention (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet.

Den följande texten är en översättning av artiklarna 20—27 i konventionen (nr 120) angående hygien inom handels- och kontorsverksamhet.

20. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är hygieniska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

21. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

22. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

23. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

24. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

25. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att arbetsplatserna i handels- och kontorsverksamhet är friska och att arbetarna inte utsätts för onödiga risker för hälsa och säkerhet.

Bilaga 6

(Översättning)

**Recommendation (No. 122) concerning
Employment Policy**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Considering that the Declaration of Philadelphia recognises the solemn obligation of the International Labour Organisation to further among the nations of the world programmes which will achieve full employment and the raising of standards of living, and that the Preamble to the Constitution of the International Labour Organisation provides for the prevention of unemployment and the provision of an adequate living wage, and

Considering further that under the terms of the Declaration of Philadelphia it is the responsibility of the International Labour Organisation to examine and consider the bearing of economic and financial policies upon employment policy in the light of the fundamental objective that "all human beings, irrespective of race, creed or sex, have the right to pursue both their material well-being and their spiritual development in conditions of freedom and dignity, of economic security and equal opportunity", and

Considering that the Universal Declaration of Human Rights provides that "everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment", and

**Rekommendation (nr 122) angående
sysselsättningspolitik**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

som finner att Philadelphiadeklarationen erkänner Internationella arbetsorganisationens högtidliga förpliktelse att bland världens alla länder främja sådana aktionsprogram, vilka äro ägnade att förverkliga full sysselsättning och höjd levnadsstandard, samt att inledningen till Internationella arbetsorganisationens stadga innehåller bestämmelser om arbetslöshetens bekämpande och garanterandet av en för livsuppehållet tillräcklig lön,

som vidare finner att det enligt ordalagen i Philadelphiadeklarationen är Internationella arbetsorganisationens skyldighet att pröva och överväga den ekonomiska och finansiella politikens inverkan på sysselsättningspolitiken mot bakgrunden av huvudmålet att "alla människor, oavsett ras, religion eller kön, äga rätt att i frihet, ekonomisk trygghet och under lika förutsättningar arbeta i det materiella välfståndets och den kulturella utvecklingens tjänst",

som finner att den allmänna deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna uttalar att "envar har rätt till arbete, till fritt val av sysselsättning, till rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden och till skydd mot arbetslöshet",

Noting the terms of existing international labour Conventions and Recommendations of direct relevance to employment policy, and in particular of the Employment Service Convention and Recommendation, 1948, the Vocational Guidance Recommendation, 1949, the Vocational Training Recommendation, 1962, and the Discrimination (Employment and Occupation) Convention and Recommendation, 1958, and

Considering that these instruments should be placed in the wider framework of an international programme for economic expansion on the basis of full, productive and freely chosen employment, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to employment policy, which are included in the eighth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation,

adopts this ninth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following Recommendation, which may be cited as the Employment Policy Recommendation, 1964:

I. Objectives of Employment Policy

1. (1) With a view to stimulating economic growth and development, raising levels of living, meeting manpower requirements and overcoming unemployment and underemployment, each Member should declare and pursue, as a major goal, an active policy designed to promote full, productive and freely chosen employment.

(2) The said policy should aim at ensuring that—

som beaktar ordalagen i gällande internationella arbetskonventioner och rekommendationer, vilka äro av omedelbar betydelse för sysselsättningspolitiken, särskilt konventionen och rekommendationen angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation, 1948, rekommendationen angående yrkesvägledning, 1949, rekommendationen angående yrkesutbildning, 1962, samt konventionen och rekommendationen angående diskriminering (anställning och yrkesutövning), 1958,

som anser att dessa instrument böra insättas i ett vidare sammanhang inom ramen för ett internationellt program för ekonomisk expansion grundat på full, produktiv och fritt vald sysselsättning,

som beslutat antaga vissa förslag angående sysselsättningspolitiken, vilka förslag innefattas i den åttonde punkten på sammanträdet dagordning,

samt beslutat att dessa förslag skola taga form av en internationell rekommendation,

antager denna den nionde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande rekommendation, som må benämnas sysselsättningsrekommendationen, 1964.

I. Sysselsättningspolitikens mål

1. 1) I syfte att stimulera ekonomisk tillväxt och utveckling, höja levnadsstandarden, tillgodose behoven av arbetskraft samt bekämpa arbetslöshet och undersysselsättning bör varje medlem såsom ett av sina viktigaste mål utforma och fullfölja en aktiv politik, ägnad att främja full, produktiv och fritt vald sysselsättning.

2) Nämnda politik bör syfta till att garantera

(a) there is work for all who are available for and seeking work;

(b) such work is as productive as possible;

(c) there is freedom of choice of employment and the fullest possible opportunity for each worker to qualify for, and to use his skills and endowments in, a job for which he is well suited, irrespective of race, colour, sex, religion, political opinion, national extraction or social origin.

(3) The said policy should take due account of the stage and level of economic development and the mutual relationships between employment objectives and other economic and social objectives, and should be pursued by methods that are appropriate to national conditions and practice.

II. General Principles of Employment Policy

2. The aims of employment policy should be clearly and publicly defined, wherever possible in the form of quantitative targets for economic growth and employment.

3. Representatives of employers and workers and their organisations should be consulted in formulating policies for the development and use of human capacities, and their co-operation should be sought in the implementation of such policies, in the spirit of the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960.

4. (1) Employment policy should be based on analytical studies of the present and future size and distribution of the labour force, em-

a) att arbete finnes för alla som stå till förfogande för och som söka arbete;

b) att detta arbete är så produktivt som möjligt;

c) att sysselsättning skall kunna fritt väljas och att varje arbetstagar så långt möjligt skall beredas tillfälle att kvalificera sig för och utnyttja sina kunskaper och färdigheter i ett arbete som passar honom, oavsett ras, hudfärg, kön, religion, politisk uppfattning, nationell härstamning eller socialt ursprung.

3) Vid utformningen av nämnda politik skall vederbörlig hänsyn tagas till den ekonomiska utvecklingens stadium och nivå, även om till relationerna mellan målet för sysselsättningen samt andra ekonomiska och sociala mål; vid politikens genomförande skola metoder, anpassade efter varje särskilt lands förhållanden och sedvänjor, tillämpas.

II. Allmänna principer för sysselsättningspolitiken

2. Sysselsättningspolitikens mål böra klart och offentligt tillkännagivas, överallt där det är möjligt i form av en kvantitativ målsättning för ekonomisk tillväxt och sysselsättning.

3. Representanter för arbetsgivare och arbetstagar samt deras organisationer böra erhålla tillfälle att yttra sig vid utformningen av riktlinjer för utvecklingen och utnyttjandet av de mänskliga resurserna, och deras medverkan bör sökas vid genomförandet av sådana riktlinjer enligt andemeningen i rekommendationen angående samverkan (branschplanet och det nationella planet), 1960.

4. 1) Sysselsättningspolitik bör baseras på analytiska undersökningar av den nuvarande och framtida fördelningen av arbetskraft, syssel-

ployment, unemployment and under-employment.

(2) Adequate resources should be devoted to the collection of statistical data, to the preparation of analytical studies and to the distribution of the results.

5. (1) Each Member should recognise the importance of building up the means of production and developing human capacities fully, for example through education, vocational guidance and training, health services and housing, and should seek and maintain an appropriate balance in expenditure for these different purposes.

(2) Each Member should take the necessary measures to assist workers, including young people and other new entrants to the labour force, in finding suitable and productive employment and in adapting themselves to the changing needs of the economy.

(3) In the application of this Paragraph particular account should be taken of the Vocational Guidance Recommendation, 1949, the Vocational Training Recommendation, 1962, and the Employment Service Convention and Recommendation, 1948.

6. (1) Employment policy should be co-ordinated with, and carried out within the framework of, over-all economic and social policy, including economic planning or programming in countries where these are used as instruments of policy.

(2) Each Member should, in consultation with an having regard to the autonomy and responsibility in certain of the areas concerned of employers and workers and their organisations, examine the relationship between measures of employment policy and other major decisions in the sphere of economic and

sättning, arbetslöshet och undersysselsättning.

2) Tillräckliga resurser böra ställas till förfogande för insamling av statistiska uppgifter, utarbetandet av analytiska undersökningar samt distribution av deras resultat.

5. 1) Varje medlem bör erkänna vikten av att bygga upp produktionsmedlen och till fullo utveckla de mänskliga resurserna, till exempel genom undervisning, yrkesvägledning och yrkesutbildning, anordningar för hälsovård och bostäder; en lämplig balans i utgifterna för dessa olika ändamål bör eftersträvas och vidmakthållas.

2) Varje medlem bör vidtaga erforderliga åtgärder för att hjälpa arbetstagare, däri inbegripet minderåriga och andra som göra sitt inträde på arbetsmarknaden att finna lämpligt och produktivt arbete samt att anpassa sig till näringslivets skiftande behov.

3) Vid tillämpningen av detta moment böra särskilt rekommendationen angående yrkesvägledning, 1949, rekommendationen angående yrkesutbildning, 1962, samt konventionen och rekommendationen angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation, 1948, beaktas.

6. 1) Sysselsättningspolitiken bör samordnas med och förverkligas inom ramen för den allmänna ekonomiska och sociala politiken, innefattande ekonomisk planering eller programmering i länder, där sådan verksamhet användes såsom politiska instrument.

2) Varje medlem bör i samråd med arbetsgivare, arbetstagare och deras organisationer och med vederbörligt beaktande av deras självbestämmanderätt och ansvar inom vissa av ifrågakommande områden, utreda förhållandet mellan åtgärder av sysselsättningspolitisk natur och andra viktiga beslut rörande den

social policy, with a view to making them mutually reinforcing.

7. (1) Where there are persons available for and seeking work for whom work is not expected to be available in a reasonably short time, the government should examine and explain in a public statement how their needs will be met.

(2) Each Member should, to the fullest extent permitted by its available resources and level of economic development, adopt measures taking account of international standards in the field of social security and of Paragraph 5 of this Recommendation to help unemployed and underemployed persons during all periods of unemployment to meet their basic needs and those of their dependants and to adapt themselves to opportunities for further useful employment.

III. General and Selective Measures of Employment Policy

General Considerations

8. Employment problems attributable to fluctuations in economic activity, to structural changes and especially to an inadequate level of activity should be dealt with by means of—

(a) general measures of economic policy; and

(b) selective measures directly connected with the employment of individual workers or categories of workers.

9. The choice of appropriate measures and their timing should be based on careful study of the causes of unemployment with a view to distinguishing the different types.

ekonomiska och sociala politiken i syfte att uppnå att dessa åtgärder och beslut påverka varandra i förstärkande riktning.

7. 1) När det finns personer, som stå till förfogande för och som söka arbete och vilka icke kunna förväntas erhålla arbete inom rimlig tid, bör regeringen undersöka och i en officiell deklaration klargöra hur deras behov skola tillgodoses.

2) Varje medlem bör i hela den utsträckning som dess aktuella resurser och dess ekonomiska utveckling medgiva och med beaktande av *dels* gällande internationella normer på den sociala trygghetens område, *dels* ock moment 5 av ifrågavarande rekommendation vidtaga åtgärder för att under perioder av arbetslöshet hjälpa arbetslösa och undersysselsatta personer att få sina egna och sina familjers mest väsentliga behov tillgodosedda samt att anpassa sig till arbetstillfällena, som kunna ge ny produktiv sysselsättning.

III. Allmänna och selektiva åtgärder inom sysselsättningspolitiken

Allmänna synpunkter

8. Sysselsättningsproblem som kunna hänföras till fluktuationer i den ekonomiska verksamheten, till strukturella förändringar och särskilt till bristande ekonomisk aktivitet, böra angripas medelst

a) allmänna åtgärder av ekonomisk-politisk natur;

b) selektiva åtgärder, som direkt hänföra sig till sysselsättning av individuella arbetstagare eller kategorier av arbetstagare.

9. Valet av lämpliga åtgärder och tidpunkten för deras tillgripande böra grundas på noggranna studier av arbetslöshetens orsaker, så att de olika typerna av arbetslöshet särskiljas.

General Measures: Long Term

10. General economic measures should be designed to promote a continuously expanding economy possessing a reasonable degree of stability, which provides the best environment for the success of selective measures of employment policy.

General Measures: Short Term

11. (1) Measures of a short-term character should be planned and taken to prevent the emergence of general unemployment or underemployment associated with an inadequate level of economic activity, as well as to counterbalance inflationary pressure associated with a lack of balance in the employment market. At times when these conditions are present or threaten to appear, action should be taken to increase or, where appropriate, to reduce private consumption, private investment and/or government current or investment expenditure.

(2) In view of the importance of the timing of counter-measures, whether against recession, inflation or other imbalances, governments should, in accordance with national constitutional law, be vested with powers permitting such measures to be introduced or varied at short notice.

Selective Measures

12. Measures should be planned and taken to even out seasonal fluctuations in employment. In particular, appropriate action should be taken to spread the demand for the products and services of workers in seasonal occupations more evenly throughout the year or to create complementary jobs for such workers.

13. (1) Measures should be planned and taken to prevent the

Allmänna åtgärder på lång sikt

10. Den allmänna ekonomiska politiken bör syfta till att främja en fortlöpande ekonomisk expansion inom ramen för en rimlig grad av stabilitet, varigenom den gynnsammaste miljön skapas för en framgångsrik sysselsättningspolitik av selektiv natur.

Allmänna åtgärder på kort sikt

11. 1) Åtgärder på kort sikt böra planeras och vidtagas för att förhindra uppkomsten av allmän arbetslöshet eller undersysselsättning beroende på bristfällig ekonomisk aktivitet ävensom för att motverka inflationstryck beroende på bristande balans på arbetsmarknaden. Då dessa företeelser äro för handen eller hota att uppträda, böra åtgärder vidtagas för att öka eller i förekommande fall nedbringa den enskilda konsumtionen, enskilda investeringar och/eller drift- eller investeringsutgifter inom den offentliga sektorn.

2) Med hänsyn till vikten av att motåtgärder vid lämplig tidpunkt tillgripas mot recession, inflation eller annan bristande ekonomisk balans, bör varje regering inom ramen för sin nationella konstitution utrustas med befogenheter att vidtaga eller modifiera sådana åtgärder med kort varsel.

Selektiva åtgärder

12. Åtgärder böra planeras och vidtagas för att utjämna säsongbetonade växlingar i sysselsättningen. Särskilt böra lämpliga åtgärder vidtagas för att åstadkomma en jämnare, över hela året spridd efterfrågan på produkter och tjänster för att därmed skapa kompletterande arbetstillfällen för arbetstagare i säsongbetonade yrken.

13. 1) Åtgärder böra planeras och vidtagas för att förebygga upp-

emergence and growth of unemployment or underemployment resulting from structural changes, and to promote and facilitate the adaptation of production and employment to such changes.

(2) For the purpose of this Recommendation the term "structural change" means long-term and substantial change taking the form of shifts in demand, of the emergence of new sources of supply, national or foreign (including supplies of goods from countries with lower costs of production) or of new techniques of production, or of changes in the size of the labour force.

(3) The dual objective of measures of adaptation to structural changes should be—

(a) to obtain the greatest benefit from economic and technical progress;

(b) to protect from financial or other hardship groups and individuals whose employment is affected by structural changes.

14. (1) To this end, and to avoid the loss of production entailed by delays in filling vacancies, Members should establish and adequately finance programmes to help workers to find and fit themselves for new jobs.

(2) Such programmes should include—

(a) the operation of an effective employment service, taking account of the provisions of the Employment Service Convention and Recommendation, 1948;

(b) the provision or encouragement of training and retraining facilities designed to enable workers to acquire the qualifications needed for lasting employment in expanding occupations, taking account of the provisions of the Vocational Training Recommendation, 1962;

komst av och ökning i arbetslöshet och undersysselsättning till följd av strukturella förändringar samt i syfte att främja och underlätta anpassningen av produktion och sysselsättning till sådana förändringar.

2) I denna rekommendation förstås med uttrycket "strukturell förändring" långsiktiga och avsevärda förändringar, vilka taga sig uttryck i skiftningar i efterfrågan, i uppkomsten av nya inhemska eller utländska leveranskällor (däri inbegripet tillförsel av varor från länder, där produktionskostnaderna äro lägre) eller i ny produktionsteknik eller i förändringar i arbetskraftsvolymen.

3) Det dubbla målet för åtgärder avseende anpassning till strukturella förändringar bör vara

a) att utvinna största möjliga nytta ur ekonomiska och tekniska framsteg;

b) att från ekonomiska eller andra svårigheter skydda grupper och individer, vilkas sysselsättning påverkas av strukturella förändringar.

14. 1) I detta syfte och för att undvika den produktionsförlust som är förenad med dröjsmål när det gäller att fylla uppkomna vakanser, böra medlemmarna uppgöra och finansiera program för att hjälpa arbetstagarna att finna och anpassa sig till nytt arbete.

2) Sådana program böra inefatta

a) upprättande av en effektiv arbetsförmedling med beaktande av konventionen och rekommendationen angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation, 1948;

b) tillhandahållande eller understödjande av utbildnings- och omskolningsmöjligheter, avsedda att sätta arbetstagarna i stånd att förvärva erforderliga kvalifikationer för att få ett varaktigt arbete i ett expanderande yrke, med beaktande av rekommendationen angående yrkesutbildning, 1962;

(c) The co-ordination of housing policy with employment policy, by the provision of adequate housing and community facilities in places where there are job vacancies, and the provision of removal grants for workers and their dependants by the employer or out of public funds.

15. Special priority should be given to measures designed to remedy the serious, and in some countries growing, problem of unemployment among young people. In the arrangements for young persons envisaged in the Employment Service Convention and Recommendation, 1948, the Vocational Guidance Recommendation, 1949, and the Vocational Training Recommendation, 1962, full account should be taken of the trends of structural change, so as to ensure the development and the use of the capacities of young persons in relation to the changing needs of the economy.

16. Efforts should be made to meet the particular needs of categories of persons who encounter special difficulties as a result of structural change or for other reasons, such as older workers, disabled persons and other workers who may find it particularly difficult to change their places of residence or their occupations.

17. Special attention should be given to the employment and income needs of lagging regions and of areas where structural changes affect large numbers of workers, in order to bring about a better balance of economic activity throughout the country and thus to ensure a productive utilisation of all resources.

18. (1) When structural changes of exceptional magnitude occur, measures of the kinds provided for in Paragraphs 13 to 17 of this Re-

c) samordning av bostads- och sysselsättningspolitik genom tillhandahållandet av lämpliga bostäder och kollektiva anordningar på orter, där det finns lediga platser, samt beviljande åt arbetstagare och deras familjer av flyttningsbidrag, finansierade av arbetsgivaren eller av allmänna medel.

15. Åtgärder avsedda att råda bot på det allvarliga och i vissa länder växande problem som arbetslösheten bland ungdom utgör bör givas särskild prioritet. Vid genomförandet av de speciella åtgärder till förmån för ungdom, som avses i konventionen och rekommendationen angående den offentliga arbetsförmedlingens organisation, 1948, i rekommendationen angående yrkesvägledning, 1949, samt i rekommendationen angående yrkesutbildning, 1962, böra tendenserna till strukturella förändringar till fullo beaktas, i syfte att trygga att de ungas färdigheter utvecklas och anpassas till näringslivets skiftande behov.

16. Man bör eftersträva att tillgodose de speciella behoven hos sådana personkategorier som till följd av strukturella förändringar eller av andra skäl drabbas av särskilda svårigheter, exempelvis äldre arbetstagare, partiellt arbetsföra samt andra arbetstagare, för vilka det kan vara särskilt besvärligt att byta bostadsort eller yrke.

17. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt sysselsättnings- och inkomstbehov inom efterblivna regioner samt inom områden, där strukturella förändringar påverka ett avsevärt antal arbetstagare, i syfte att åstadkomma en bättre balans i den ekonomiska aktiviteten i landet i dess helhet och därigenom trygga produktivt utnyttjande av alla resurser.

18. 1) När strukturella förändringar av utomordentlig omfattning uppstå, kan det bli nödvändigt att låta sådana åtgärder som de i mo-

commendation may need to be accompanied by measures to avoid large-scale, sudden dislocation and to spread the impact of the change or changes over a reasonable period of time.

(2) In such cases governments, in consultation with all concerned, should give early consideration to the determination of the best means, of a temporary and exceptional nature, to facilitate the adaptation to the structural changes of the industries affected, and should take action accordingly.

19. Appropriate machinery to promote and facilitate the adaptation of production and employment to structural changes, with clearly defined responsibilities in regard to the matters dealt with in Paragraphs 13 to 18 of this Recommendation, should be established.

20. (1) Employment policy should take account of the common experience that, as a consequence of technological progress and improved productivity, possibilities arise for more leisure and intensified educational activities.

(2) Efforts should be made to take advantage of these possibilities by methods appropriate to national conditions and practice and to conditions in each industry; these methods may include—

(a) reduction of hours of work without a decrease in wages, within the framework of the Reduction of Hours of Work Recommendation, 1962;

(b) longer paid holidays;

(c) later entry into the labour force, combined with more advanced education and training.

IV. Employment Problems Associated with Economic Under-Development

Investment and Income Policy

21. In developing countries employment policy should be an es-

menten 13—17 i denna rekommendation angivna åtföljas av åtgärder, som syfta till att förebygga en omfattande, plötslig omflyttning och sprida verkningarna av förändringarna över en rimlig tidsperiod.

2) I sådana fall böra regeringarna i samråd med alla berörda parter utan dröjsmål överväga vilka metoder av temporär och exceptionell natur som äro bäst lämpade för att underlätta en anpassning till de strukturella förändringarna inom berörda industrier samt vidtaga härav betingade åtgärder.

19. Lämpliga organ böra upprättas för att främja och underlätta anpassningen av produktion och sysselsättning till strukturella förändringar; dessa organs ansvar med avseende på de i momenten 13—18 i denna rekommendation angivna frågorna bör klart definieras.

20. 1) Sysselsättningspolitiken bör taga hänsyn till det förhållandet att tekniska framsteg och förbättrad produktivitet medföra möjligheter till ökad fritid och intensifierad utbildningsverksamhet.

2) Dessa möjligheter böra tillvaratagas genom metoder anpassade efter förhållanden och sedvänjor i varje enskilt land och inom varje industri; dessa metoder må bland annat innefatta

a) förkortning av arbetstiden utan minskning i lönen inom ramen för rekommendationen angående förkortning av arbetstiden, 1962;

b) längre semester;

c) höjning av åldern för inträde i arbetslivet i förening med ökad undervisning och utbildning.

IV. Sysselsättningsproblem förenade med ekonomisk underutveckling

Investeringar och inkomstpolitik

21. I utvecklingsländer bör sysselsättningspolitiken utgöra ett vä-

essential element of a policy for promoting growth and fair sharing of national incomes.

22. With a view to achieving a rapid expansion of production, investment and employment, Members should seek the views and active participation of employers and workers, and their organisations, in the elaboration and application of national economic development policy, and of the various aspects of social policy, in accordance with the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960.

23. (1) In countries where a lack of employment opportunities is associated with a shortage of capital, all appropriate measures should be taken to expand domestic savings and to encourage the inflow of financial resources from other countries and from international agencies, with a view to increasing productive investment without prejudicing the national sovereignty or the economic independence of the recipient countries.

(2) In order to utilise the resources available to these countries rationally and to increase employment therein as far as possible, it would be desirable for them to coordinate their investments and other development efforts with those of other countries, especially in the same region.

Promotion of Industrial Employment

24. (1) Members should have regard to the paramount need for the establishment of industries, public or private, which are based on available raw materials and power, which correspond to the changing pattern of demand in domestic and foreign markets and which use modern techniques and appropriate

sentligt inslag i en politik för främjande av nationalinkomstens ökning och rättvisa fördelning.

22. I syfte att uppnå en snabb expansion av produktion, investeringar och sysselsättning böra medlemmarna inhämta arbetsgivarnas och arbetstagarnas samt deras organisationers synpunkter på samt söka deras aktiva medverkan vid utformningen och tillämpningen av en nationell politik för den ekonomiska utvecklingen samt i fråga om olika aspekter på socialpolitiken i enlighet med rekommendationen angående samverkan (branschplanet och det nationella planet), 1960.

23. 1) I länder där det råder brist på sysselsättningstillfällen i förening med kapitalbrist böra alla lämpliga åtgärder vidtagas för att utveckla det nationella sparandet och uppmuntra tillflöde av finansiella resurser från andra länder och från internationella organ för att öka de produktiva investeringarna, dock utan att detta inskränker mottagarländernas nationella suveränitet eller ekonomiska oberoende.

2) I syfte att rationellt utnyttja för dessa länder tillgängliga resurser samt så långt möjligt öka sysselsättningen därstädes skulle det vara önskvärt att de samordnade sina investeringar och andra utvecklingsåtgärder med åtgärder i andra länder, särskilt inom samma region.

Främjande av industriell sysselsättning

24. 1) Medlemmarna böra beakta den synnerliga vikten av att det skapas industrier — offentliga eller privata — vilka utnyttja inom landet tillgängliga råmateriel och energikällor samt anlita moderna tekniska metoder och forskning, och vilkas produktion anpassas efter skiftningar i efterfrågan på såväl den inhems-

research, in order to create additional employment opportunities on a long-term basis.

(2) Members should make every effort to reach a stage of industrial development which ensures, within the framework of a balanced economy, the maximum economic production of finished products, utilising local manpower.

(3) Particular attention should be given to measures promoting efficient and low-cost production, diversification of the economy and balanced regional economic development.

25. Besides promoting modern industrial development, Members should, subject to technical requirements, explore the possibility of expanding employment by—

(a) producing, or promoting the production of, more goods and services requiring much labour;

(b) promoting more labour-intensive techniques, in circumstances where these will make for more efficient utilisation of available resources.

26. Measures should be taken—

(a) to promote fuller utilisation of existing industrial capacity to the extent compatible with the requirements of domestic and export markets, for instance by more extensive introduction of multiple shifts, with due regard to the provision of amenities for workers on night shift and to the need for training a sufficient number of key personnel to permit efficient operation of multiple shifts;

(b) to create handicrafts and small-scale industries and to assist

ka som den utländska marknaden i syfte att på lång sikt skapa nya sysselsättningstillfällen.

2) Medlemmarna böra eftersträva att nå ett sådant stadium av industriell utveckling som inom ramen för en balanserad ekonomi tryggar en maximal ekonomisk framställning av färdigfabrikat med anlitanande av lokal arbetskraft.

3) Särskild uppmärksamhet bör ägnas åtgärder som äro avsedda att främja en effektiv produktion till låga kostnader, ett differentierat näringsliv och en balanserad, regional ekonomi.

25. Utöver åtgärder som medlemmarna må kunna vidtaga för att främja modern industriell utveckling böra de, med beaktande av teknikens krav, undersöka möjligheterna av att vidga sysselsättningstillfällena

a) genom att producera eller främja produktionen av flera varor och tjänster, vilka ställa stora krav på arbetskraftens numerär;

b) genom att främja arbetsintensiva metoder i sådana fall då sysselsättningen av mera arbetskraft skulle leda till ett effektivare utnyttjande av tillgängliga resurser.

26. Åtgärder böra vidtagas för att

a) främja ett bättre utnyttjande av förefintlig industriell kapacitet, i den utsträckning detta är förenligt med efterfrågan på hemma- och exportmarknadernas krav, exempelvis genom att i ökad utsträckning införa systematiskt organiserat skiftarbete, varvid bör beaktas nödvändigheten av att serviceanordningar ställas till skiftarbetarnas förfogande samt att arbetstagare i tillräckligt antal utbildas, vilka kunna påtaga sig vissa ansvarskrävande uppgifter, som utgöra en förutsättning för ett effektivt fungerande skiftarbetsystem;

b) åstadkomma hantverk och småindustri och hjälpa dem att an-

them to adapt themselves to technological advances and changes in market conditions so that they will be able to provide increasing employment without becoming dependent on such protective measures or special privileges as would impede economic growth; to this end the development of co-operatives should be encouraged and efforts should be made to establish a complementary relationship between small-scale and large-scale industry and to develop new outlets for the products of industry.

Promotion of Rural Employment

27. (1) Within the framework of an integrated national policy, countries in which there is much rural underemployment should place special emphasis on a broadly based programme to promote productive employment in the rural sector by a combination of measures, institutional and technical, relying as fully as possible on the efforts of the persons concerned. Such a programme should be founded on adequate study of the nature, prevalence and regional distribution of rural underemployment.

(2) Major objectives should be to create incentives and social conditions favourable to fuller utilisation of local manpower in rural development, and to improve productivity and quality of output. Means appropriate to local conditions should be determined, where possible, by adequate research and the instigation of multi-purpose pilot projects.

(3) Special attention should be devoted to the need for promoting opportunities for productive employment in agriculture and animal husbandry.

passa sig till tekniska framsteg och till förändringar i marknadsförhållandena, så att de skola bli i stånd att öka sysselsättningen utan att bli beroende av sådana skyddsåtgärder eller speciella privilegier som skulle hämma den ekonomiska expansionen; i detta syfte böra kooperativa driftsformer uppmuntras, varjämte bör eftersträvas att sådana förbindelser skapas mellan små och stora industrier att dessa komplettera varandra; därjämte bör man söka nya avsättningsmöjligheter för industriella produkter.

Främjande av sysselsättning på landsbygden

27. 1) Inom ramen för en integrerad nationell politik böra länder, i vilka undersysselsättningen på landsbygden är stor, lägga särskild vikt vid ett omfattande program för att främja produktiv sysselsättning på landsbygden genom institutionella och tekniska åtgärder i förening, varvid man i största möjliga utsträckning bör bygga på de närmast berörda människornas medverkan. Till grund för ett sådant program böra läggas ingående undersökningar rörande undersysselsättningens natur, volym och regionala spridning.

2) Detta program bör särskilt syfta till att stimulera och skapa gynnsamma sociala förutsättningar för att bättre utnyttja den lokala arbetskraften för bygdens utveckling samt för att höja produktiviteten och produktionens kvalitet. Åtgärder anpassade till de lokala förhållandena böra om möjligt utformas genom lämplig forskning och en mångfaldig, integrerad försöksverksamhet.

3) Särskild uppmärksamhet bör ägnas behovet av att skapa möjligheter till produktiv sysselsättning i jordbruk och husdjurskötsel.

(4) Institutional measures for the promotion of productive employment in the rural section should include agrarian reforms, adapted to the needs of the country, including land reform and improvement of land tenure; reform in methods of land taxation; extension of credit facilities; development of improved marketing facilities; and promotion of co-operative organisation in production and marketing.

Population Growth

28. Countries in which the population is increasing rapidly, and especially those in which it already presses heavily on the economy, should study the economic, social and demographic factors affecting population growth with a view to adopting economic and social policies that make for a better balance between the growth of employment opportunities and the growth of the labour force.

V. Action by Employers and Workers and Their Organisations

29. (1) Employers and workers in the public and private sectors, and their organisations, should take all practicable measures to promote the achievement and maintenance of full, productive and freely chosen employment.

(2) In particular, they should
(a) consult one another, and as appropriate the competent public authorities, employment services or similar institutions, as far in advance as possible, with a view to working out mutually satisfactory adjustments to changes in the employment situation;

(b) study trends in the economic and employment situation, and in technical progress, and propose as

4) Institutionella åtgärder för att främja produktiv sysselsättning på landsbygden böra omfatta jordreformer anpassade efter landets behov, däri inbegripet ägoreformer och förbättringar av arrendeförhållandena, reformer på fastighetsbeskattningens område, vidgade kreditmöjligheter, åtgärder för förbättrad marknadsföring samt främjande av kooperativ organisation av produktion och marknadsföring.

Befolkningsökning

28. I länder där befolkningen hastigt ökar och särskilt i länder där den redan utövar en stark press på samhällsekonomin böra de ekonomiska, sociala och demografiska faktorer, som påverka befolkningsökningen undersökas, i syfte att genomföra ekonomiska och sociala åtgärder, som äro ägnade att leda till en bättre balans mellan ökningen av sysselsättningsmöjligheterna och arbetskraftens tillväxt.

V. Åtgärder av arbetsgivare och arbetstagar samt deras organisationer

29. 1) Arbetsgivare och arbetstagar inom såväl den offentliga som den privata sektorn ävensom deras organisationer böra vidtaga alla genomförbara åtgärder för att söka åvägabringa och upprätthålla full, produktiv och fritt vald sysselsättning.

2) Särskilt böra de

a) så tidigt som möjligt samråda med varandra och i förekommande fall med vederbörande myndigheter, arbetsförmedlingen och liknande organ i syfte att utarbeta mot förändringar i sysselsättningssituationen svarande åtgärder, vilka äro ägnade att tillfredsställa alla berörda parter;

b) undersöka tendenserna i den ekonomiska och tekniska utvecklingen och i sysselsättningsläget och

appropriate, and in good time, such action by governments and by public and private undertakings as may safeguard within the framework of the general interest the employment security and opportunities of the workers;

(c) promote wider understanding of the economic background, of the reasons for changes in employment opportunities in specific occupations, industries or regions, and of the necessity of occupational and geographical mobility of manpower;

(d) strive to create a climate which, without prejudicing national sovereignty, economic independence or freedom of association, will encourage increased investment from both domestic and foreign sources, with positive effects on the economic growth of the country;

(e) provide or seek the provision of facilities such as training and re-training facilities, and related financial benefits;

(f) promote wage, benefit and price policies that are in harmony with the objectives of full employment, economic growth, improved standards of living and monetary stability, without endangering the legitimate objectives pursued by employers and workers and their organisations; and

(g) respect the principle of equality of opportunity and treatment in employment and occupation, taking account of the provisions of the Discrimination (Employment and Occupation) Convention and Recommendation, 1958.

(3) In consultation and co-operation as appropriate with workers' organisations and/or representatives of workers at the level of the undertaking, and having regard to national economic and social conditions, measures should be taken by undertakings to counteract unem-

att, där så finnes påkallat, i god tid föreslå vilka åtgärder som böra vidtagas från regeringarnas samt offentliga och privata företags sida för att inom ramen för det allmänna intresse bevara anställningstrygghet och trygga sysselsättningstillfällen;

c) bidra till en ökad förståelse för den ekonomiska bakgrunden samt orsakerna till förändringar i sysselsättningsmöjligheterna inom speciella yrken, industrier eller regioner samt till nödvändigheten av arbetskraftens yrkesmässiga och geografiska rörlighet;

d) eftersträva att skapa ett klimat som, utan att äventyra den nationella suveräniteten, ekonomiskt oberoende eller föreningsfrihet, främjar ökade investeringar från både inhemska och utländska källor med gynnsam effekt på landets ekonomiska utveckling;

e) tillhandahålla eller söka understödja möjligheter till utbildning och omskolning samt därmed sammanhängande finansiella förmåner;

f) främja en löne-, förmåns- och prispolitik, som står i samklang med full sysselsättning, ekonomisk tillväxt, höjd levnadsstandard och stabilt penningvärde utan att äventyra arbetsgivarnas, arbetstagarnas och deras organisationers legitima mål, samt

g) respektera principen om lika möjligheter och behandling i fråga om anställning och yrkesutövning med beaktande av konventionen och rekommendationen angående diskriminering (anställning och yrkesutövning), 1958.

3) Företagen böra i samråd och samverkan med arbetstagarnas organisationer och/eller i förekommande fall med arbetstagarnas representanter på företagsnivå samt under beaktande av landets ekonomiska och sociala förhållanden vidtaga åtgärder för att motverka ar-

ployment, to help workers find new jobs, to increase the number of jobs available and to minimise the consequences of unemployment; such measures may include—

(a) retraining for other jobs within the undertaking;

(b) transfers within the undertaking;

(c) careful examination of, and action to overcome, obstacles to increasing shift work;

(d) the earliest possible notice to workers whose employment is to be terminated, appropriate notification to public authorities, and some form of income protection for workers whose employment has been terminated, taking account of the provisions of the Termination of Employment Recommendation, 1963.

VI. International Action to Promote Employment Objectives

30. Members, with the assistance as appropriate of intergovernmental and other international organisations, should co-operate in international action to promote employment objectives, and should, in their internal economic policy, seek to avoid measures which have a detrimental effect on the employment situation and the general economic stability in other countries, including the developing countries.

31. Members should contribute to all efforts to expand international trade as a means of promoting economic growth and expansion of employment opportunities. In particular, they should take all possible measures to diminish unfavourable repercussions on the level of employment of fluctuations in the international terms of trade and of balance-of-payments and liquidity problems.

betslöshet, hjälpa arbetstagare att finna nya arbeten, öka antalet arbetstillfällen samt så mycket som möjligt hindra följderna av arbetslöshet; sådana åtgärder må omfatta

a) omskolning för andra arbeten inom berörda företag;

b) omflyttningar inom företagen;

c) noggranna undersökningar rörande eventuella hinder för ökat skiftarbete och åtgärder för att undanröja dessa hinder;

d) underrättelse så långt i förväg som möjligt till arbetstagare, vars anställningsavtal skall uppsägas, meddelande — på sätt som befinnes lämpligt — till de offentliga myndigheterna samt någon form av inkomstskydd för arbetstagare, vars anställningsavtal uppsagts, med beaktande av bestämmelserna i rekommendationen angående uppsägning av anställningsavtal, 1963.

VI. Internationella åtgärder för att främja sysselsättningspolitikens mål

30. Medlemmarna bära, när så är lämpligt med bistånd av mellanstatliga och andra internationella organisationer, samverka internationellt för att förverkliga sysselsättningspolitikens mål samt söka att i sin interna ekonomiska politik undvika åtgärder, som ha en ogynnsam effekt på sysselsättningsituationen och den allmänna ekonomiska stabiliteten i andra länder, utvecklingsländerna däri inbegripna.

31. Medlemmarna bära bidra till alla ansträngningar att utveckla den internationella handeln såsom ett medel att stimulera ekonomisk tillväxt och utveckling av sysselsättningsmöjligheterna. Särskilt bära de vidtaga alla tänkbara åtgärder för att nedbringa ogynnsamma återverkningar på sysselsättningsnivån av svängningar i de internationella bytesrelationerna samt av betalningsbalans- och likviditetsproblem.

32. (1) Industrialised countries should, in their economic policies, including policies for economic co-operation and for expanding demand, take into account the need for increased employment in other countries, in particular in the developing countries.

(2) They should, as rapidly as their circumstances permit, take measures to accommodate increased imports of products, manufactured, processed and semi-processed as well as primary, that can be economically produced in developing countries, thus promoting mutual trade and increased employment in the production of exports.

33. International migration of workers for employment which is consistent with the economic needs of the countries of emigration and immigration, including migration from developing countries to industrialised countries, should be facilitated, taking account of the provisions of the Migration for Employment Convention and Recommendation (Revised), 1949, and the Equality of Treatment (Social Security) Convention, 1962.

34. (1) In international technical co-operation through multilateral and bilateral channels special attention should be paid to the need to develop active employment policies.

(2) To this end, such co-operation should include—

(a) advice in regard to employment policy and employment market organisation as essential elements in the field of general development planning and programming; and

(b) co-operation in the training of qualified local personnel, including technical personnel and management staff.

(3) Technical co-operation programmes relating to training should aim at providing the developing countries with suitable facilities

32 1) Industrialiserade länder böra i sin ekonomiska politik, däri inbegripet politik för ekonomisk samverkan och för vidgad efterfrågan, taga hänsyn till behovet av ökad sysselsättning i andra länder, särskilt i utvecklingsländerna.

2) De böra så snabbt som deras förhållanden medge vidtaga åtgärder för att möjliggöra ökad import av sådana varor, såväl färdigfabrikat som halvfabrikat och råvaror, som kunna ekonomiskt produceras i utvecklingsländerna, och på detta sätt främja handelsutbytet och ökad sysselsättning i exportnäringarna.

33. Internationell migration i sysselsättningssyfte som motsvarar emigrations- och immigrationsländernas behov, däri inbegripet emigration från underutvecklade länder till industriländer, bör underlättas med beaktande av bestämmelserna i konventionen och rekommendationen angående migrerande arbetare (reviderad 1949) och konventionen angående likställighet (social trygghet), 1962.

34. 1) I internationell teknisk samverkan, såväl multilateral som bilateral, bör behovet av att föra en aktiv sysselsättningspolitik speciellt uppmärksammas.

2) I detta syfte bör sådan samverkan innefatta

a) rådgivning med avseende på sysselsättningspolitik och arbetsmarknadens organisation såsom väsentliga element i en allmän utvecklingsplanering och programmering;

b) samverkan vid utbildning av kvalificerad lokal personal, däri inbegripet tekniker och företagsledare.

3) Tekniska samarbetsprogram på utbildningens område böra syfta till att förse utvecklingsländerna med tjänliga hjälpmedel för ut-

for training within the country or region. They should also include adequate provision for the supply of equipment. As a complementary measure, facilities should also be provided for the training of nationals of developing countries in industrialised countries.

(4) Members should make all efforts to facilitate the release for suitable periods, both from governmental and non-governmental employment, of highly qualified experts in the various fields of employment policy for work in developing countries. Such efforts should include arrangements to make such release attractive to the experts concerned.

(5) In the preparation and implementation of technical co-operation programmes, the active participation of employers' and workers' organisations in the countries concerned should be sought.

35. Members should encourage the international exchange of technological processes with a view to increasing productivity and employment, by means such as licensing and other forms of industrial co-operation.

36. Foreign-owned undertakings should meet their staffing needs by employing and training local staff, including management and supervisory personnel.

37. Arrangements should be made, where appropriate on a regional basis, for periodical discussion and exchange of experience of employment policies, particularly employment policies in developing countries, with the assistance as appropriate of the International Labour Office.

bildning inom landet eller området. De böra även innefatta åtgärder för tillhandahållandet av utrustning. Möjligheter böra också såsom en kompletterande åtgärd beredas utvecklingsländernas medborgare att erhålla utbildning i industriländer.

4) Medlemmarna böra vidtaga alla ansträngningar för att underlätta frigörandet av såväl i som utom statens tjänst anställda högt kvalificerade experter på sysselsättningspolitikens olika områden för tjänstgöring under lämpliga perioder i utvecklingsländerna. Särskilt böra åtgärder vidtagas för att göra sådan tjänstgöring lockande för vederbörande experter.

5) Vid utarbetandet och genomförandet av tekniska program för samverkan bör aktivt deltagande av arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer i vederbörande länder eftersträvas.

35. Medlemmarna böra genom att främja licensavtal eller andra former av industriell samverkan uppmuntra internationellt utbyte av tekniskt kunnande för att öka produktivitet och sysselsättning.

36. I utländsk ägo befintliga företag böra fylla sitt personalbehov genom att anställa och utbilda inhemsk arbetskraft, däri inbegripet företags- och arbetsledande personal.

37. Diskussioner och utbyte av erfarenheter böra från tid till annan anordnas rörande sysselsättningspolitiken, särskilt i utvecklingsländerna, i förekommande fall på regional nivå och under medverkan av Internationella arbetsbyrån.

**VII. Suggestions concerning
Methods of Application**

38. In applying the provisions of this Recommendation, each Member of the International Labour Organisation and the employers' and workers' organisations concerned should be guided, to the extent possible and desirable, by the suggestions concerning methods of application set forth in the Annex.

**VII. Förslag rörande tillämpnings-
metoder**

38. Vid tillämpningen av denna rekommendation bör varje medlem av Internationella arbetsorganisationen ävensom berörda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer, i den utsträckning det befinnes möjligt och önskvärt, följa de förslag rörande tillämpningsmetoder som angivas i en till rekommendationen fogad bilaga.¹

¹ Här ej bifogad.

Bilaga 7

(Översättning)

**Instrument (No. 1) for the Amendment of
the Constitution of the International
Labour Organisation**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the substitution for article 35 of the Constitution of the International Labour Organisation of the proposals referred to the Conference by the Governing Body at its One hundred and fifty-seventh Session, a question which is the ninth item on the agenda of the session,

adopts this sixth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following instrument for the amendment of the Constitution of the International Labour Organisation, which may be cited as the Constitution of the International Labour Organisation Instrument of Amendment (No. 1), 1964.

Article 1

As from the date of the coming into force of this Instrument of Amendment, article 19 of the Constitution of the International Labour Organisation shall be amended by the addition of the following paragraph:

"9. With a view to promoting the universal application of Conventions to all peoples, including those who have not yet attained a full measure of self-government, and

**Akt (nr 1) av 1964 angående ändring i
Internationella arbetsorganisationens
stadga**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

samt beslutat utbyta artikel 35 i Internationella arbetsorganisationens stadga mot de förslag, som av styrelsen vid dess etthundrafemtiosjunde sammanträde hänskjutits till konferensen, vilken fråga utgör den nionde punkten på sammanträdet dagordning,

antager denna den sjätte dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande akt angående ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga, vilken må benämnas Akt (nr 1) av år 1964 angående ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Artikel 1

Från och med den dag då denna akt träder i kraft skall artikel 19 i Internationella arbetsorganisationens stadga erhålla ändrad lydelse genom att följande mom. fogas till artikeln.

"9. I syfte att främja en allmän tillämpning av konventioner beträffande alla befolkningsgrupper, däri inbegripna sådana som ännu ej uppnått full självstyrelse och med beak-

without prejudice to the self-governing powers of any territory, Members ratifying Conventions shall accept their provisions so far as practicable in respect of all territories for whose international relations they are responsible.

(a) Where the subject-matter of the Convention is within the self-governing powers of any territory, the obligation of the Member responsible for the international relations of that territory shall be to bring the Convention to the notice of the government of the territory as soon as possible with a view to the enactment of legislation or other action by such government; if the government of the territory so agrees, the Member shall communicate to the Director-General of the International Labour Office a declaration accepting the obligations of the Convention on behalf of such territory.

(b) A declaration accepting the obligations of any Convention may be communicated to the Director-General of the International Labour Office—

(i) by two or more Members of the Organisation in respect of any territory which is under their joint authority; or

(ii) by any international authority responsible for the administration of any territory, in virtue of the Charter of the United Nations or otherwise, in respect of any such territory.

(c) Acceptance of the obligations of a Convention in virtue of subparagraph (a) or subparagraph (b) of this paragraph shall involve the acceptance on behalf of the territory concerned of the obligations stipulated by the terms of the Convention and the obligations under the Constitution of the Organisation which apply to ratified Conventions.

tande av det mått av självstyrelse, som varje område må besitta, skola medlemmar som ratificera konventioner godtaga dessas bestämmelser i största möjliga utsträckning med avseende på alla områden för vilkas internationella förbindelser medlemmarna äro ansvariga.

a) Då det ämne, som behandlas i konventionen, faller inom kompetensen för ett områdes egna myndigheter, skall det åligga den medlem som är ansvarig för ifrågavarande områdes internationella förbindelser, att snarast möjligt bringa konventionen till regeringens i vederbörande område kännedom, i syfte att denna må kunna vidtaga lagstiftnings- eller andra åtgärder; därest områdets regering därtill lämnar sitt medgivande, skall medlemmen till Internationella arbetsbyråns generaldirektör insända en förklaring, i vilken de i konventionen intagna förpliktelserna godtagas på ifrågavarande områdes vägnar.

b) Förklaring, innebärande att de i en konvention intagna förpliktelserna godtagas, må tillställas Internationella arbetsbyråns generaldirektör

i) av två eller flera medlemmar av organisationen med avseende på ett område, som står under deras gemensamma överhöghet; eller

ii) av envar internationell myndighet med avseende på varje sådant område, för vars förvaltning den jämlikt Förenta Nationernas stadga eller annorledes är ansvarig.

c) Godtagandet av förpliktelserna i en konvention i enlighet med punkterna a) eller b) av detta mom. skall innebära godtagandet på vederbörande områdes vägnar av de förpliktelser, som härröra ur konventionens bestämmelser, ävensom av de förpliktelser som enligt organisationens stadga gälla beträffande ratificerade konventioner.

(d) Each Member or international authority which has communicated a declaration in virtue of this paragraph may, in accordance with the provisions of the Convention relating to the denunciation thereof, communicate a further declaration terminating the acceptance of the obligations of the Convention on behalf of any territory specified in the declaration.

(e) With a view to encouraging the universality of application envisaged above, the Member or Members or international authority concerned shall, as requested by the Governing Body, report to the Director-General of the International Labour Office the position of the law and practice of territories for which the Convention is not in force in regard to the matters dealt with in the Convention and the extent to which effect has been given, or is proposed to be given, to any of the provisions of the Convention by legislation, administrative action, collective agreement or otherwise and stating the difficulties which prevent or delay the acceptance of the Convention.

(f) This transitory paragraph shall cease to be applicable to the peoples of dependent territories as they become independent."

Article 2

As from the coming into force of the amendment to article 19 provided for in the preceding article, article 35 of the Constitution of the International Labour Organisation shall cease to have effect.

Article 3

On the coming into force of this Instrument of Amendment, the Director-General of the International Labour Office shall cause an official text of the Constitution of the Inter-

d) Medlem eller internationell myndighet, som insänt förklaring i enlighet med detta moment kan i överensstämmelse med konventionens föreskrifter om uppsägning insända en ny förklaring, som upphäver godtagandet av de i konventionen angivna förpliktelserna på vederbörande områdes vägnar.

e) I syfte att främja en sådan allmän tillämpning som ovan avses skola vederbörande medlem, medlemmar eller internationella myndighet i enlighet med vad styrelsen därom må komma att bestämma, till Internationella arbetsbyråns generaldirektör avgiva redogörelse för lagstiftning och praxis i områden, beträffande vilka konventionen icke är i kraft, i fråga om det i konventionen behandlade ämnet samt angående den omfattning, i vilken konventionens bestämmelser genomförts eller avses att genomföras genom lagstiftning, administrativa åtgärder, kollektivavtal eller annorledes, med angivande tillika av de omständigheter som förhindra eller fördröja godtagande av konventionen i fråga.

f) Övergångsbestämmelserna i detta mom. skola upphöra att gälla allt efter som befolkningen i vederbörande områden vinner självständighet."

Artikel 2

Då den i föregående artikel angivna ändringen av artikel 19 trätt i kraft, skall artikel 35 i Internationella arbetsorganisationens stadga upphöra att gälla.

Artikel 3

Då denna akt trätt i kraft, skall Internationella arbetsbyråns generaldirektör upprätta en officiell text till Internationella arbetsorganisationens stadga med däri genom bestäm-

national Labour Organisation as modified by the provisions of this Instrument to be prepared in two original copies, duly authenticated by his signature. One of these copies shall be deposited in the archives of the International Labour Office and the other shall be communicated to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations. The Director-General shall communicate a certified copy of the text to each of the Members of the International Labour Organisation.

Article 4

Two copies of this Instrument of Amendment shall be authenticated by the signatures of the President of the Conference and of the Director-General of the International Labour Office. One of these copies shall be deposited in the archives of the International Labour Office and the other shall be communicated to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations. The Director-General shall communicate a certified copy of the Instrument to each of the Members of the International Labour Organisation.

Article 5

1. The formal ratifications or acceptances of this Instrument of Amendment shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office, who shall notify the Members of the Organisation of the receipt thereof.

2. This Instrument of Amendment will come into force in accordance with the provisions of article 36 of the Constitution of the Organisation.

3. On the coming into force of

melserna i denna akt vidtagna ändringar i två med hans underskrift vederbörligen bestyrkta original-exemplar. Av dessa exemplar skall ett deponeras i Internationella arbetsbyråns arkiv och det andra översändas till Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta Nationernas stadga. Generaldirektören har att tillstålla envar av Internationella arbetsorganisationens medlemmar bestyrkt avskrift av texten.

Artikel 4

Två exemplar av denna akt skola undertecknas av konferensens ordförande och av Internationella arbetsbyråns generaldirektör och skola därmed vara autentiska. Av dessa exemplar skall det ena deponeras i Internationella arbetsbyråns arkiv och det andra översändas till Förenta Nationernas generalsekreterare för registrering jämlikt artikel 102 av Förenta Nationernas stadga. Generaldirektören har att tillstålla envar av Internationella arbetsorganisationens medlemmar bestyrkt avskrift av akten.

Artikel 5

1. De formella ratifikationerna eller godkännandena av denna akt skola översändas till Internationella arbetsbyråns generaldirektör, som har att därom lämna meddelande till organisationens medlemmar.

2. Denna akt skall träda i kraft jämlikt bestämmelserna i artikel 36 av Internationella arbetsorganisationens stadga.

3. Då denna akt trätt i kraft, har

this Instrument, the Director-General of the International Labour Office shall so notify all the Members of the International Labour Organisation and the Secretary-General of the United Nations.

The English and French versions of the text of this Instrument of Amendment are equally authoritative.

Internationella arbetsbyråns generaldirektör att därom underrätta envar av Internationella arbetsorganisationens medlemsstater och Förenta Nationernas generalsekreterare.

De engelska och franska texterna till denna akt skola äga lika vitsord.

Bilaga 8

(Översättning)

**Instrument (No. 2) for the Amendment of
the Constitution of the International
Labour Organisation**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the inclusion in the Constitution of the International Labour Organisation of a provision empowering the Conference to suspend from participation in the International Labour Conference any Member which has been found by the United Nations to be flagrantly and persistently pursuing by its legislation a declared policy of racial discrimination such as *apartheid*, a question which is the twelfth item on the agenda of the session,

adopts this ninth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following instrument for the amendment of the Constitution of the International Labour Organisation, which may be cited as the Constitution of the International Labour Organisation Instrument of Amendment (No 2), 1964:

Article 1

As from the date of the coming into force of this Instrument of Amendment, the Constitution of the International Labour Organisation shall be amended by the insertion at the end of the Constitution of a new article in the following terms:

**Akt (nr 2) av år 1964 angående ändring
i Internationella arbetsorganisationens
stadga**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

samt beslutat att i Internationella arbetsorganisationens stadga skall införas en bestämmelse, som ger konferensen rätt att från deltagande i Internationella arbetskonferensen avstänga varje medlem, som av Förenta Nationerna befunnits öppet framhärda i att i sin lagstiftning föra en officiell rasåtskillnadspolitik sådan som *apartheid*, vilken fråga utgör den tolfte punkten på sammanträdets dagordning,

antager denna den nionde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande akt rörande ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga, vilken må benämnas Akt (nr 2) av år 1964 angående ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Artikel 1

Från och med den dag då denna akt träder i kraft skall Internationella arbetsorganisationens stadga erhålla ändrad lydelse genom att i slutet av stadgan tillfogas en ny artikel av följande lydelse.

“The General Conference of the International Labour Organisation may, at any session in the agenda of which the subject has been included and by a vote concurred in by two-thirds of the delegates attending the session, including two-thirds of the Government delegates present and voting, suspend from participation in the International Labour Conference any Member of the International Labour Organisation which has been found by the United Nations to be flagrantly and persistently pursuing by its legislation a declared policy of racial discrimination such as *apartheid*; such suspension shall not affect the obligations of the Member under the Constitution and Conventions to which it is a party; it shall continue until the Conference, on the proposal of the Governing Body, finds by a vote concurred in by two-thirds of the delegates attending the session, including two-thirds of the Government delegates present and voting, that the Member has changed its policy.”

”Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens må vid varje sammanträde, å vars dagordning frågan uppförts, och efter omröstning med bifall av två tredjedelar av de vid sammanträdet närvarande ombuden, däribland två tredjedelar av de närvarande och i omröstningen deltagande regeringsombuden, från deltagande i Internationella arbetskonferensen avstånga varje medlem av Internationella arbetsorganisationen, som av Förenta Nationerna befunnits öppet framhärda i att i sin lagstiftning föra en officiell rasåtskillnadspolitik sådan som *apartheid*; sådan avstängning skall icke påverka den fortsatta giltigheten av medlemmens förpliktelser enligt stadgan eller enligt de konventioner, till vilka medlemmen anslutit sig; avstängningen skall bestå till dess konferensen på förslag av styrelsen efter omröstning med bifall av två tredjedelar av de vid sammanträdet närvarande ombuden, däribland två tredjedelar av de närvarande och i omröstningen deltagande regeringsombuden, finner att medlemmen har ändrat sin politik.”

Artiklarna 2—4

Dessa artiklar äro likalydande med artiklarna 3—5 av akt nr 1 av år 1964 angående ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Bilaga 9

(Översättning)

**Instrument (No. 3) for the Amendment
of the Constitution of the International
Labour Organisation**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Forty-eighth Session on 17 June 1964, and

Having decided upon the inclusion in the Constitution of the International Labour Organisation of a provision empowering the Conference to expel or suspend from membership any Member which has been expelled or suspended from membership of the United Nations, a question which is the eleventh item on the agenda of the session,

adopts this ninth day of July of the year one thousand nine hundred and sixty-four the following instrument for the amendment of the Constitution of the International Labour Organisation, which may be cited as the Constitution of the International Labour Organisation Instrument of Amendment (No. 3), 1964.

Article 1

As from the date of the coming into force of this Instrument of Amendment, article 1 of the Constitution of the International Labour Organisation shall be amended by the insertion after paragraph 5 of the following new paragraph, the present paragraph 6 becoming paragraph 7:

**Akt (nr 3) av år 1964 angående ändring
i Internationella arbetsorganisationens
stadga**

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,

vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 17 juni 1964 till sitt fyrtioåttonde sammanträde,

samt beslutat att i Internationella arbetsorganisationens stadga skall intagas en bestämmelse, som ger konferensen rätt att från medlemskap utesluta eller avstänga varje medlem, som blivit utesluten eller avstängd från medlemskap i Förenta Nationerna, vilken fråga utgör den elfte punkten på sammanträdet dagordning,

antager denna den nionde dagen i juli månad år nittonhundrasextiofyra följande akt rörande ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga, vilken må benämnas Akt (nr 3) av år 1964 angående ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Artikel 1

Från och med den dag då denna akt träder i kraft skall artikel 1 i Internationella arbetsorganisationens stadga erhålla ändrad lydelse genom att efter nuvarande mom. 5 införes ett nytt mom. av följande lydelse, varvid nuvarande mom. 6 skall erhålla numret 7.

“6. The General Conference of the International Labour Organisation may, at any session in the agenda of which the subject has been included and by a vote concurred in by two-thirds of the delegates attending the session, including two-thirds of the Government delegates present and voting, expel from membership of the International Labour Organisation any Member which the United Nations has expelled therefrom or suspend from the exercise of the rights and privileges of membership of the International Labour Organisation any Member which the United Nations has suspended from the exercise of the rights and privileges of membership; suspension shall not affect the continued validity of the obligations of the Member under the Constitution and Conventions to which it is a party.”

”6. Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens må vid varje sammanträde, å vars dagordning frågan uppförts, och efter omröstning med bifall av två tredjedelar av de vid sammanträdet närvarande ombuden, däribland två tredjedelar av de närvarande och i omröstningen deltagande regeringsombuden, från medlemskap i Internationella arbetsorganisationen utesluta varje medlem, som uteslutits från Förenta Nationerna, eller från utövande av medlemskap i Internationella arbetsorganisationen åtföljande rättigheter och privilegier avstänga varje medlem, som av Förenta Nationerna avstängts från utövande av medlemskapet i Förenta Nationerna åtföljande rättigheter och privilegier; avstängning skall icke påverka den fortsatta giltigheten av medlemmens förpliktelser enligt stadgan och enligt de konventioner, till vilka medlemmen anslutit sig.”

Artiklarna 2—4

Dessa artiklar äro likalydande med artiklarna 3—5 av akt nr 1 av år 1964 angående ändring i Internationella arbetsorganisationens stadga.

Bilaga 10

Resolutioner

- I. Resolution angående minimilevnadsstandard och dess anpassning till ekonomisk tillväxt.
- II. Resolution angående det internationella institutet för sociala och arbetsmarknadspolitiska studier.
- III. Resolution angående begreppet demokratiskt beslutsfattande vid programbestämning och planläggning beträffande ekonomisk och social utveckling.
- IV. Resolution angående föreningsfrihet.
- V. Resolution angående program för tekniskt bistånd och annan verksamhet från ILO:s sida i Afrika.
- VI. Resolution angående Internationella arbetsorganisationens program och struktur.
- VII. Resolution angående det internationella samarbetsåret och FN:s 20-årsjubileum.
- VIII. Resolution angående sammankallande av en expertkommitté för revision av förteckningen över yrkessjukdomar.
- IX. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om minderårigas användande i arbete under jord i gruvor av alla slag.
- X. Resolution angående Internationella arbetsbyråns verksamhet på sysselsättningspolitikens område.
- XI. Resolution angående internationella åtgärder för att främja sysselsättningspolitiska mål.
- XII. Resolution angående kvinnliga arbetstagare i en värld i förändring.
- XIII. Resolution angående ekonomiska och sociala framsteg för kvinnorna i utvecklingsländerna.
- XIV. Resolution angående deltidsarbete.
- XV. Resolution angående moderskapsskydd.
- XVI. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om sysselsättning av kvinnor med familjeansvar.
- XVII. Resolution angående antagande av budget för 47:e budgetåret (1965) samt fördelning av utgifterna för samma budgetår på medlemsstaterna.
- XVIII. Resolution angående Internationella arbetsorganisationens bidrag till Internationella arbetsbyråns tjänstepensionsfond avseende år 1965.
- XIX. Resolution angående förordnande av ledamöter i Internationella arbetsorganisationens administrativa domstol.